

KALLELSE

Kallelse till sammanträde

Organ Social- och arbetsmarknadsnämnden

Plats Fredsgatan 23, Vård- och omsorgskontoret, Stora konferensen

Tid Måndagen den 15 december 2025 kl. 13.00

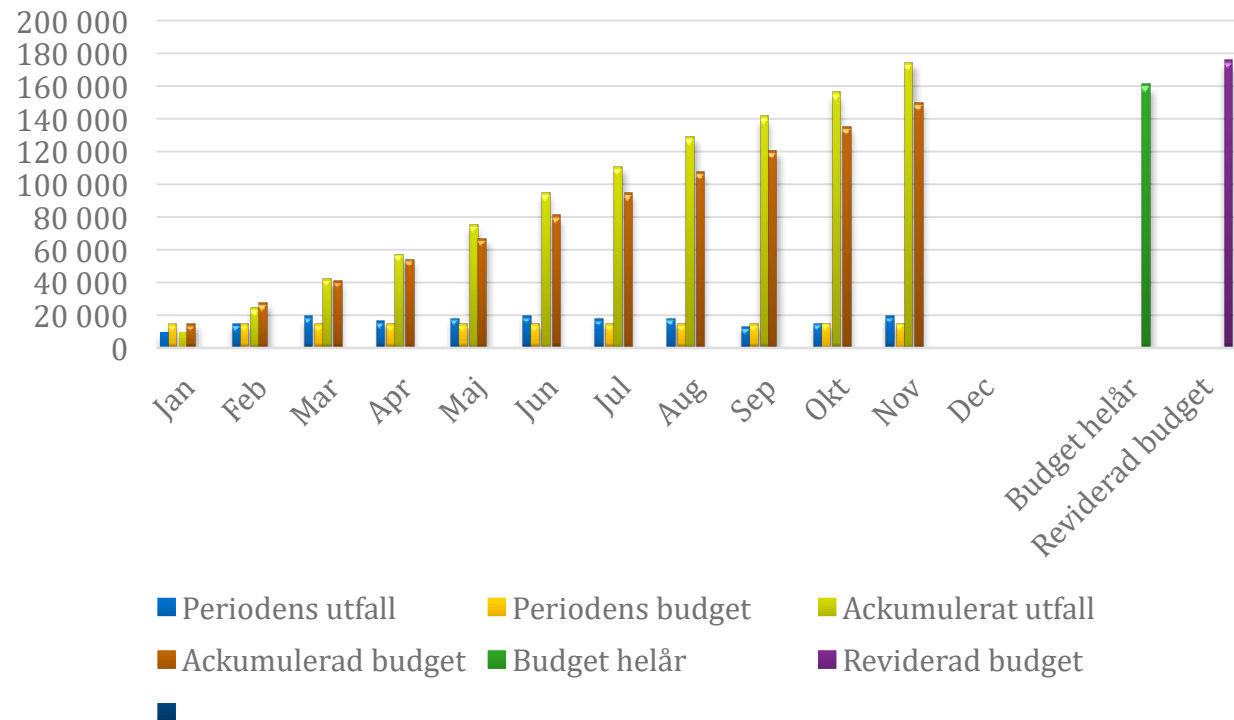
Nr	Ärende	Dnr	Sida
1	Val av protokolljusterare		
2	Godkännande av föredragningslista		
3	Besök – Kommunjurist Föredragning av Kommunjurist Josefin Gardeblad		
4	Ekonomirapport t o m november 2025, bilaga Föredragning av Verksamhetscontroller Katarina Pettersson	2025/7	3 - 10
5	Åtgärdsplan budget i balans, bilaga Föredragning av T.F Social- och arbetsmarknadschef Marina Dickfors	2025/80	11 - 20
6	Internkontrollplan 2026, bilaga Föredragning av T.F Social- och arbetsmarknadschef Marina Dickfors	2025/14	21 - 24
7	Riktlinje för sekretess, tystnadsplikt och samtycke, bilaga Föredragning av T.F Social- och arbetsmarknadschef Marina Dickfors	2025/91	25 - 41
8	Revidering - Delegationsordning 2025, bilaga Föredragning av T.F Social- och arbetsmarknadschef Marina Dickfors	2025/5	42 - 89
9	Revidering - Riktlinje för ekonomiskt bistånd, bilaga Föredragning av T.F Social- och arbetsmarknadschef Marina Dickfors	2025/56	90 - 144
10	Sammanträdesdagar 2026, bilaga Föredragning av T.F Social- och arbetsmarknadschef Marina Dickfors	2025/92	145 - 148
11	Information från verksamheten		
12	Rapporter		

- 13 Ärenden avgjorda med stöd av delegation
- 14 Anmälningssärenden
- 15 Övriga frågor
- 16 Individärende 1
- 17 Individärende 2

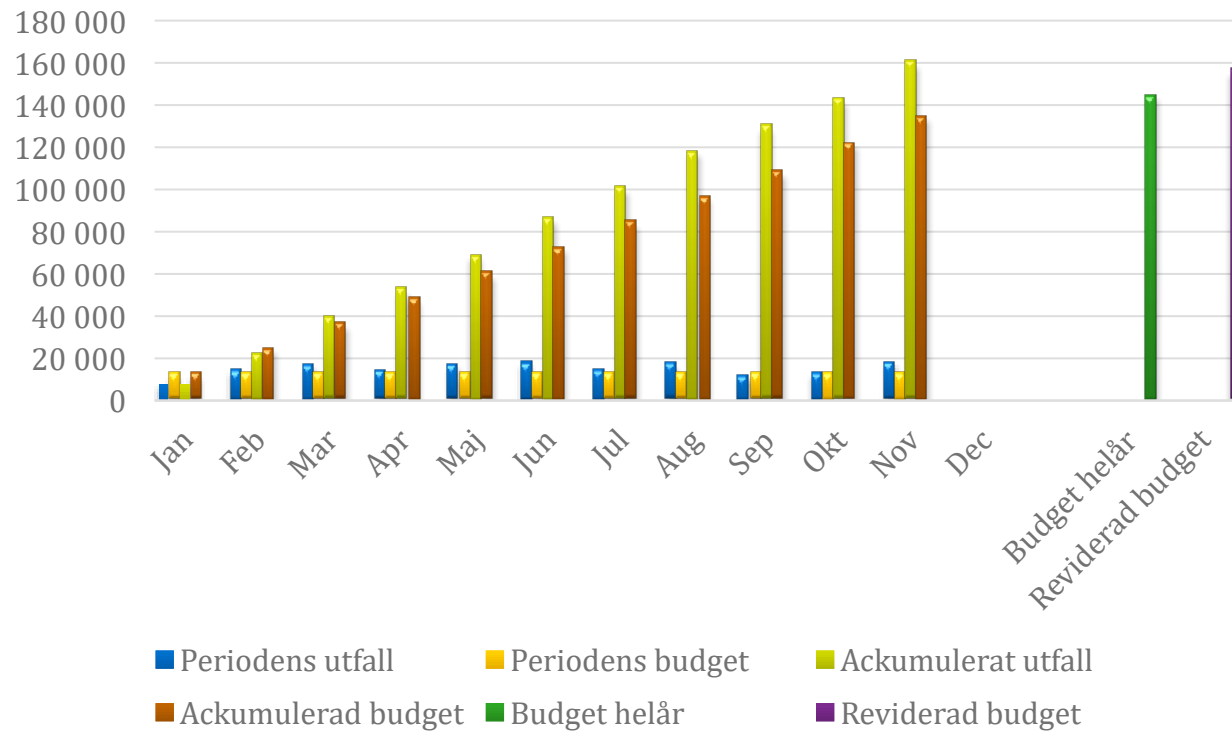
Ekonomirapport SAN

November 2025

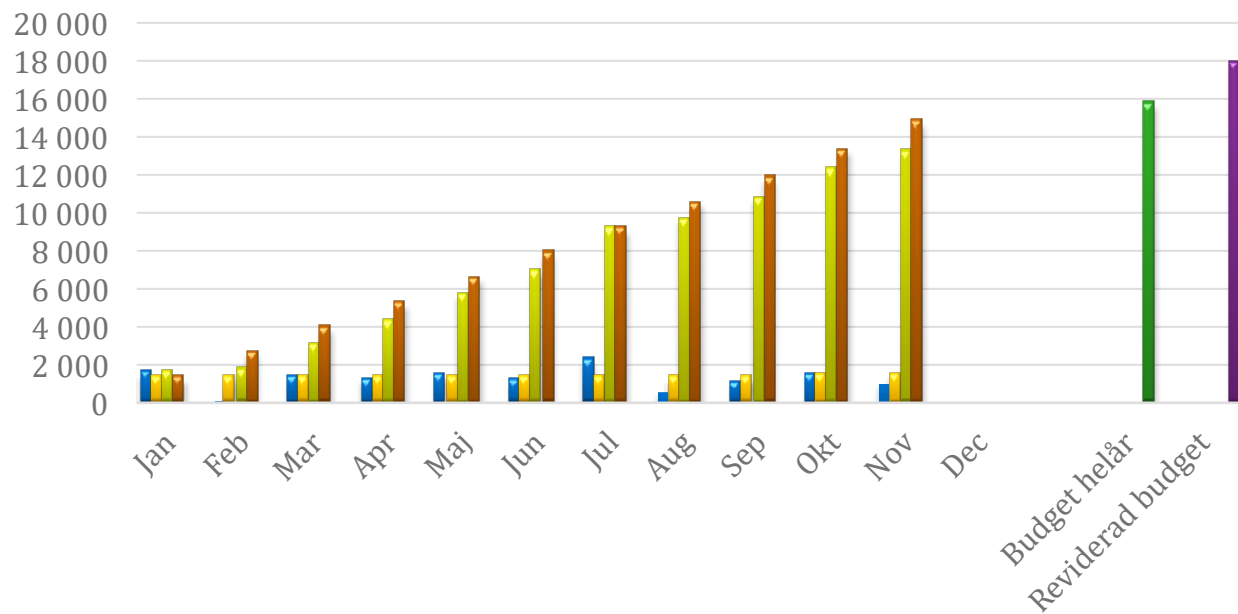
IFO + AME

IFO

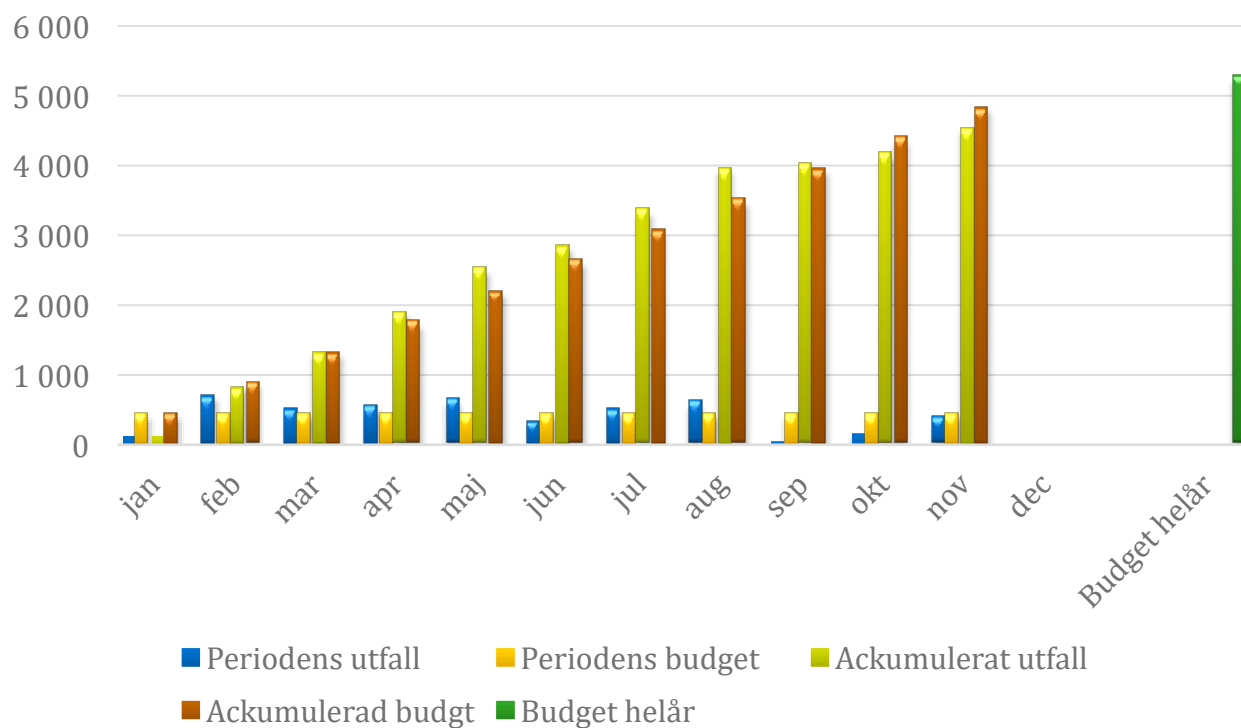

AME

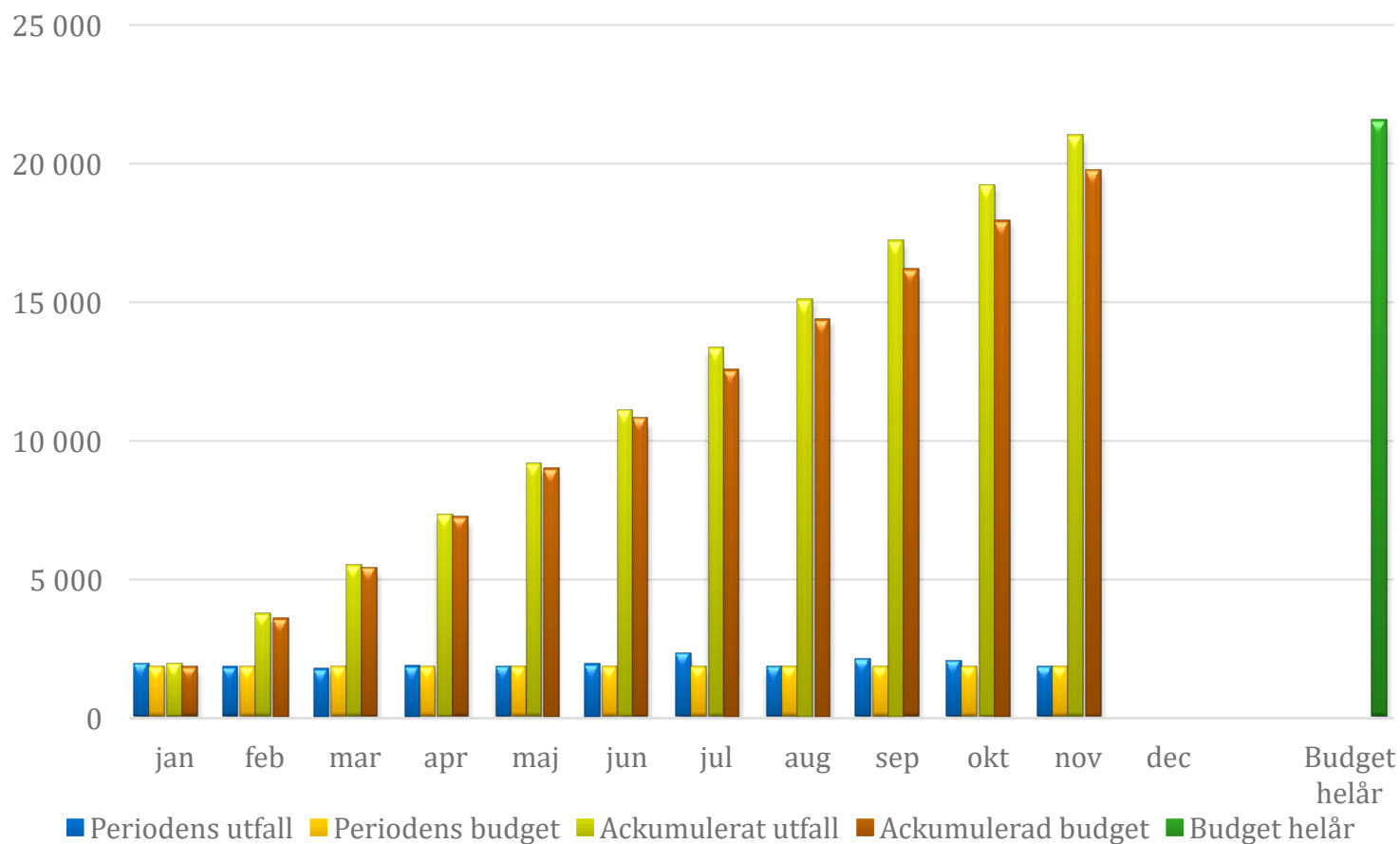

■ Periodens utfall
 ■ Periodens budget
 ■ Ackumulerat utfall
■ Ackumulerad budget
 ■ Budget helår
 ■ Reviderad budget

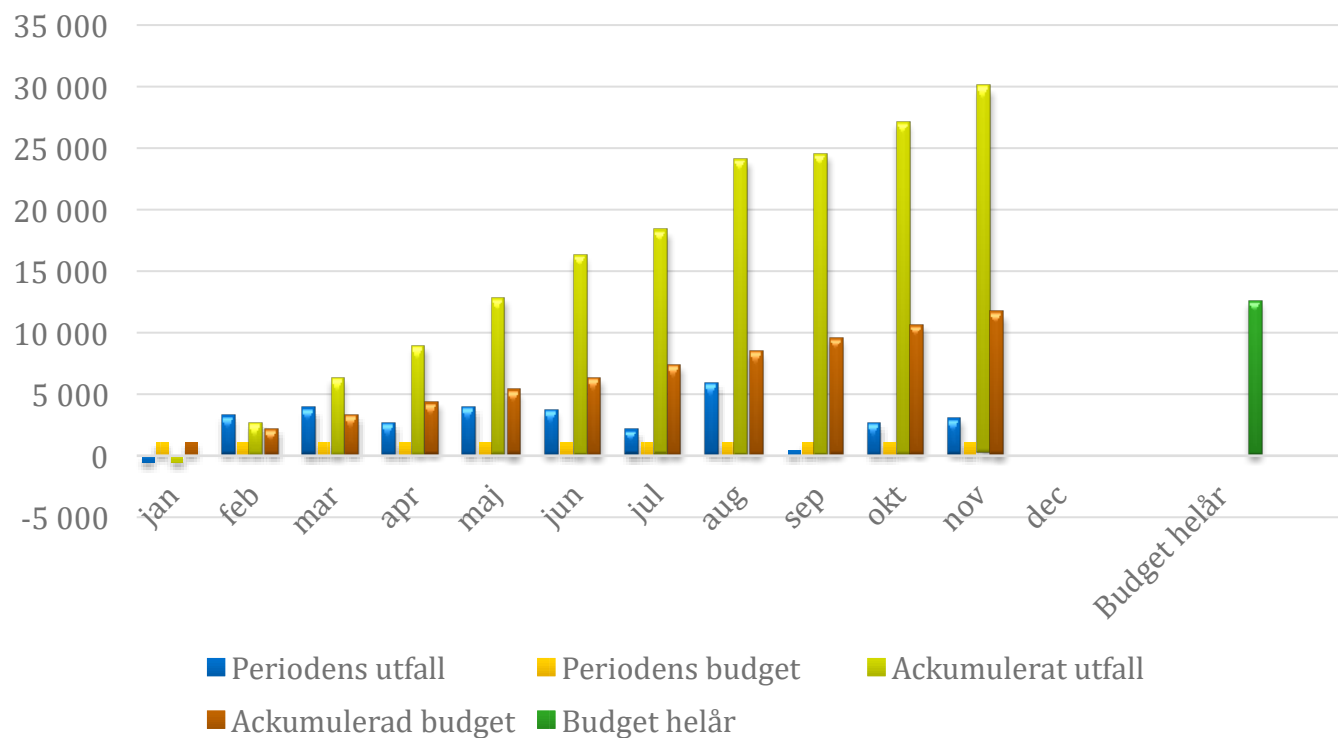
Placeringskostnader vuxen (vht 75410)

Försörjningsstöd

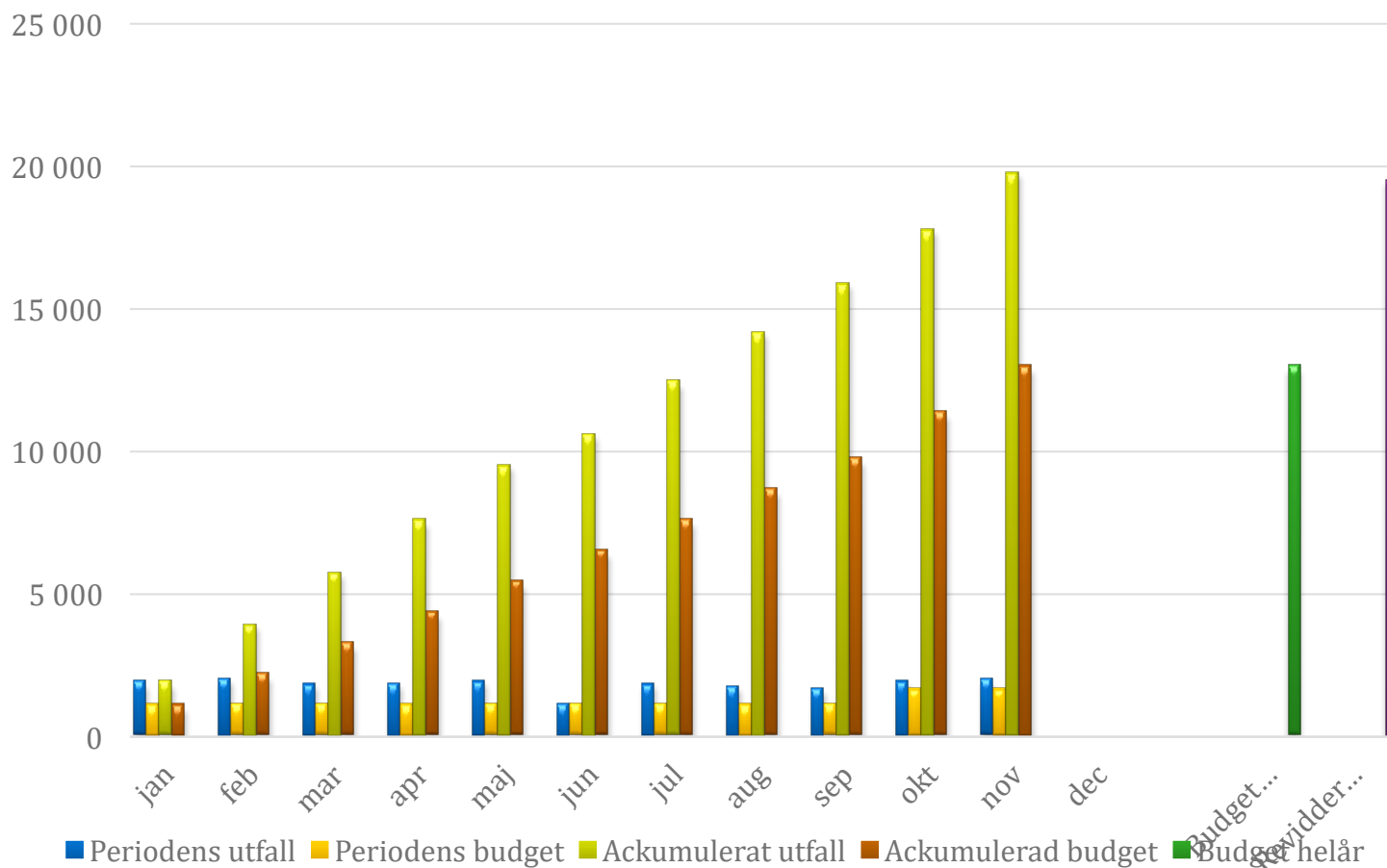

Placeringskostnader BoU (vht 75420)

Familjehemsvård (BoU), kommunal regi

Arvoden och omkostnadsersättningar

Social- och arbetsmarknadskontoret
Marina Dickfors
T.F Social- och arbetsmarknadschef

Social- och arbetsmarknadsnämnden

MISSIV

Åtgärdsplan – budget i balans

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Social- och arbetsmarknadsnämnden delges Åtgärdsplan för budget i balans med handlingsplan.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet kan innebära ytterligare åtgärder för en budget i balans.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att arbetet med budget i balans fortskrider och att ytterligare besparingsåtgärder tillkommer.

Marina Dickfors
T.F Social- och arbetsmarknadschef

Bilagor:

- 1 Åtgärdsplan – budget i balans

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utesluta någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Social- och arbetsmarknadskontoret
Marina Dickfors
Tf Social- och arbetsmarknadschef

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Handlingsplan budget i balans

Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga (7 200 000 kr)

- Erbjud stöd på hemmaplan för att kunna avsluta pågående placeringar.
Status och tidsplan: Ett arbete med att utveckla och förbättra pågående arbetsprocesser mellan enheterna i syfte att inventera och kunna erbjuda vård på hemmaplan har skett under året. Effekten av ovanstående arbete sker med stöd av en vårdfil som följs upp veckovis så att trenden på daglig basis går att följa. Det finns ett fortsatt behov av analysera och ytterligare förbättra samverkan för en kostnadseffektivisering. Enhetschefer har nu i uppdrag att förbättra samverkan och säkerställa att den kompetens som finns i öppenvården nyttjas fullt ut.
- Reviderat delegationsordning.
Status och tidsplan: Beslutsfattare vid placering är numera enhetschef i stället för teamledare. Beslut om placeringar som överstiger 6000 kr/dygn fattas av utskott. Ytterligare revideringar görs vid behov.
- Ny riktlinje avseende barn och unga och öppenvården är skapad.
Status och tidsplan: Under året har en ny riktlinje skapats och har vid ett par tillfällen reviderats i syfte att kostnadseffektivisera verksamheten. De nya utredningar som lett till placeringar under året ska i november granskas för att se om riktlinjen efterlevs. Ytterligare revideringar görs vid behov.
- Skapat en tjänst placeringssamordnare.
Status och tidsplan: Placeringssamordnaren fortsätter sitt arbete kring avtal med leverantörer i syfte att sänka kostnaderna för verksamheten. Placeringssamordnaren granskar och kvalitetssäkrar pågående avtal så att fakturor stämmer överens med avtalet. Placeringssamordnarens uppdrag fortgår och utvecklas i den riktning som behövs för att verksamheten ska gynnas på bästa sätt.
- Statsbidrag, subventionering av placeringskostnader.
Statsbidrag har sökts och beviljats för 2025.

Avsluta konsulentstött familjehemsvård och utöka våra egna familjehem (7 020 000 kr)

- Överta familjehem i egen regi.

Status och tidsplan: Flertalet konsulentstödda familjehem har övertagits i egen regi. Arbetet fortgår med att förhandla med flera familjehem så att de blir våra egna. Vilket leder till en kostnadsminskning. Målet är att till årsskiftet ha ca fem konsulentstödda familjehem. Kommande aktiviteter är att från november erbjuda våra egna familjehem handledning och från nästa år erbjuda dem utbildning (Socialstyrelsens material).

Sommarvikarier anhörigstöd (60 000 kr)

- Ingen vikarietillsättning under anhörigstöds sommarsemestrar.
Status och tidsplan: Framledes kommer inga sommarvikarier att tas in.

LSS verksamhet, externa placeringar (1 493 000 kr)

- Avsluta möjliga externa placeringar.
Status och tidsplan: Verksamheten ser över vilka möjligheter som finns för att verkställa på hemmaplan och avsluta externa placeringar. En samverkan med skolan pågår för att förhindra nya externa placeringar. I samverkan har en rutin skapats. Till kommande nämnd revidera delegationsordningen så att utskottet fattar beslut och inte enhetschef som idag.

Förhindra välfärdsbrott (1 000 000 kr)

- Strukturerat arbete för att upptäcka och förhindra felaktiga utbetalningar.

Status och tidsplan: verksamheten behöver höja kompetensen kring detta område och därefter utforma metoder och processer för att förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar. Verksamheten ska göra en tydlig struktur för vart i verksamheten detta arbete skall hanteras, idag saknas det ett systematiskt arbete kring välfärdsbrott.

Implementering nya SoL (7 600 000 kr)

- Förebyggande arbete och tidiga insatser.
Status och tidsplan: En ny riktlinje gällande insatser utan behovsbedömning är skapad och ger stöd i att arbeta förebyggande och erbjuda tidiga insatser. Statsbidrag skall kommande år sökas för att kunna fortsätta med de projektanställningar som idag pågår. Skolsociala team kommer att påbörja sitt arbete början av året.
- Familjecentral
- Statsbidrag

LSS verksamhet, extern personlig assistans (2 425 000 kr)

- Höja kvalitén på arbetsprocesser för att bättre följa prognos och omfattning av ärenden.
Status och tidsplan: Kompetensutveckling har skett och den kommer nu implementeras i det dagliga arbetet. Uppdrag att aktivt arbeta med och se över pågående ärenden har givits arbetsgruppen som kommer att uppdatera och arbeta med utredningsprocessen kopplat till ärenden. Enheten kommer att skapa kontrollfunktioner för att undvika felaktiga beslut. Revidering av vårdfil/ärendefil, utefter den standard som finns på Barn- och ungdomsenheten, kommer att göras för att följa struktur och tydlighet.

Minska interna kostnader (375 00 kr)

- Administration och IT

Öka AMEs intäkter

- Utredda hur AME kan öka sina intäkter

Politiskt beslut	Paragraf	Status	Kommentar	BiB-nr
Att tillsätta placeringssamordnare på 100 % inom befintlig ram som arbetar övergripande med placeringar inom IFO. Att inom befintlig ram utveckla öppenvården för vuxna med hemmaplanslösningar	SAN § 35 Redovisning nämnduppdrag - översyn öppenvård samt placeringssamordnare 2023-12-14	Pågår		5
Att till september sammanträdet få en förteckning över konkreta åtgärder som kan förväntas få ett positivt utfall på ekonomin. Att till september redovisa kostnadseffektiviseringen med hemmaplanslösningar och resurshandläggarfunktionen.	SAN § 86 Månadsuppföljning samt resultat- och aktivitetsuppföljning, 2024-06-13	Pågår	Åtgärder är presenterade och arbetas vidare med. Försiktighet med att justera prognosen då nya placeringar inte helt kan undvikas.	1
Att fastställa revidering av SAN Delegationsordning enligt förslag i bilaga. Revidering; enhetschef är lägsta delgat vid placeringar ej teamledare.	SAN 49 Delegatonsordning revidering	Pågår		2
Att alla nya placeringar som överstiger en dygnskostnad av 6 000 kr ska prövas eller beslutas av SANU	SAN § 110 Ekonomirapport t o m augusti 2025	Pågår		2
Att angiven insats enligt bilaga 1 får ges, av den för insatsen angiven utförare, utan individuell prövning	SAN § 82 Insatser utan individuell behovsprövning	Pågår		15
Att fastställa Riktlinje för Barn- och ungdomsenheten samt enheten för Sociala insatser	SAN § 16 Riktlinje för Barn- och ungdomsenheten samt enheten för Sociala insatser	Pågår		3
Att uppdra till socialchef Ingrid Strandman att lämplig lokal inom Sala kommuns fastigheter för familjecentral tas fram	SAN § 51 Nämnduppdrag familjecentral	Pågår		7
Att fortsätta arbetet med att ta fram förslag på konstnadsminskningar samt intäktsökningar för att uppnå en budget i balans.	SAN § 64 Månadsuppföljning t o m april 2025	Pågår		12, 13
Att uppdra till Social- och arbetsmarknadschef att komma med ytterligare förslag till kostnadseffektiviseringar och utvecklas mot samma nivåer som jämförbara kommuner.	SAN § 128 Åtgärdsplan budget i balans	Pågår		17
Att uppdra till Social- och arbetsmarknadschefen att utreda hur Arbetsmarknadsenheten (AME) kan öka sina intäkter	SAN § 142 Åtgärdsplan budget i balans	Pågår		18

[illegible]

Åtgärder

Välj bland förval		Fri text	Fri text	Fri text	Välj bland	Tkr	Tkr	Tkr	Tkr	Tkr	Tkr	Med i prognos i	Tidigaste	
Nr	Kontor	Verksamhet /enhet	Åtgärdsnamn	Kommentar, beskrivning, konsekvens	Krävs politiskt beslut?	Plan ekonomisk, effekt 2025	Plan ekonomisk, effekt 2026	Plan ekonomisk, effekt 2027	Plan ekonomisk, effekt 2028	Plan ekonomisk, effekt 2029	Plan summa ekonomisk, effekt totalt	uppföljning	återrapportering	Status
1	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga	Erbjuda stöd på hemmaplan för att kunna avsluta pågående placeringar.	Ja	1 338	1 800	1 800	1 800	1 800		Nej	Oktobernämnd	Pågår
2	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga	Reviderat delegationsordning, beslutsfattare för placering barn och unga ligger numera på enhetschef istället för teamledare. Beslut om placeringar som överstiger 6000 kr/dygn fattas av nämnd	Ja		500	500	500	500		Nej	Oktobernämnd	Pågår
3	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga	Ny riktlinje IFO	Ja		1 200	1 200	1 200	1 200		Nej	Oktobernämnd	Pågår
4	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga	Skapat nya rutiner och arbetsprocesser på Barn och unga samt öppenvården	Nej		1 200	1 200	1 200	1 200		Nej	Oktobernämnd	Pågår
5	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga	Omfördelat tjänst till placeringssamordnare. Förhandlar nya avtal som ger lägre kostnader.	Ja		1 200	1 200	1 200	1 200		Nej	Oktobernämnd	Pågår
6	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sänka kostnad för placeringar, Barn och unga	Statsbidrag, subventionering av placeringskostnader BoU	Nej		1 300	1 300	1 300	1 300		Nej	Oktobernämnd	Pågår
7	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Familjecentral	Förebyggande och tidiga insatser för att undvika placeringar	Ja		3 300	3 300	3 300	3 300		Nej	Oktobernämnd	Pågår
8	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Statsbidrag	Statsbidrag, förebyggande arbete på hemmaplan, projektanställningar på barn och unga	Nej		2 500	2 500	2 500	2 500		Nej	Oktobernämnd	Pågår
9	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Avsluta konsulentstöd familjehemsvård	Överta familjehem i egen regi. Ytterligare familjehem tas över 2027. Kommande aktiviteter är att från oktober erbjuda våra egna familjehem handledning och från nästa år erbjuda våra egna familjehem utbildning (socialstyrelsens material)	Nej	300	7 020	9 120	9 120	9 120		Nej	Oktobernämnd	Pågår
11	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Sommarvikarier anhörigstöd	Ingen vikarietillsättning under anhörigstöds sommaresemester	Nej		60	60	60	60		Nej	Oktobernämnd	Pågår
12	Social och arbetsmarknadskontoret	Bistånd	LSS verksamhet, externa placeringar	Avsluta möjliga externa placeringar och istället verkställa på hemmaplan, samverka med skolan för att förhindra externa placeringar, revidera delegationsordningen nämnd fattar beslut ej enhetschef	Ja	-	1 493	1 493	1 493	1 493		Nej	Oktobernämnd	Pågår
13	Social och arbetsmarknadskontoret	Bistånd	LSS verksamhet, extern personlig ass	Höja kvalitén på arbetsprocesser för att bättre följa prognos och omfattning av ärenden	Ja	-	2 425	2 425	2 425	2 425		Nej	Oktobernämnd	Pågår
14	Social och arbetsmarknadskontoret	Kontoret	Förhindra välfärdsbrott	Strukturerat arbete för att upptäcka och förhindra felaktiga utbetalningar (Boråsmodellen)	Nej	313	1 000	1 000	1 000	1 000		Nej	Oktobernämnd	Pågår
15	Social och arbetsmarknadskontoret	Kontoret	Implementering nya SoL	Förebyggande arbete och tidiga insatser. Erbjuder insatser utan behovsbedömning. Skapa riktlinje.	Ja		1 800	1 800	1 800	1 800		Nej	Februari nämnd	Pågår
16	Social och arbetsmarknadskontoret	Adm/ÅON	Minskning av interna kostnader	Adm och IT	Nej	250	375	375	375	375		Nej	Oktobernämnd	Pågår
17	Social och arbetsmarknadskontoret	IFO	Kostnadseffektivisering Barn- och ungdomsenheten	Utreda och redovisa förslag till kostnadseffektiviseringar för att utvecklas mot samma nivåer som jämförbara kommuner	Ja							Nej	januair -26	Pågår
18	Social och arbetsmarknadskontoret	AME	Öka intäkt	Utreda hur AME kan öka sina intäkter	Ja							Nej	feruari -26	Pågår

Nr	Kontor	Verksamhet /enhet	Åtgärdsnamn	Kommentar, beskrivning, konsekvens	Krävs politiskt beslut?	Plan ekonomisk, effekt 2025	Plan ekonomisk effekt 2026	Plan ekonomisk effekt 2027	Plan ekonomisk effekt 2028	Plan ekonomisk effekt 2029	Plan summa ekonomisk effekt totalt	Med i prognos i uppföljning	Tidigaste återrapporterin g	Status
						2 201	27 173	29 273	29 273	29 273	-			

Social- och arbetsmarknadskontoret
Marina Dickfors
T.F Social- och arbetsmarknadschef

Social- och arbetsmarknadsnämnden

MISSIV

Internkontrollplan 2026

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Kommunstyrelsen har beslutat att krisledning och välfärdsbrottslighet är interkontrollområden för år 2026. Utöver ovan så är prognossäkerhet och efterlevnad av förändringarna i socialtjänstlagen områden som finns i internkontrollplanen 2026.

Ekonomiska konsekvenser

Förebyggande arbete mot välfärdsbrott minskar felaktiga utbetalningar leder till kostnadseffektiviseringar. En krisorganisation reducerar risken för kostsamma skador, ersättningskrav och driftstopp vid kriser.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att godkänna Internkontrollplan för år 2026.

Marina Dickfors
T.F Social- och arbetsmarknadschef

Bilagor:

- 1 Internkontrollplan 2026
- 2 Riskanalys internkontrollplan 2026

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utesluta någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

INTERNKONTROLLPLAN 2026

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMND – SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSKONTORET

Kontroll-område	Risk	Kontrollaktivitet	Kontrollfrekvens	Uppföljningsansvarig	Rapporterings-tillfälle	Rapporteras till
Efterlevnad av lagar, regler, tecknade avtal och övriga styrdokument	Felaktiga utbetalningar	Efterlevnad av befintliga rutiner och arbetssätt	2 ggr/år	Verksamhetschef	Delårsbokslut och Årsbokslut	SAN
Grunduppdragetsutförande – Kvalitet	Krisledning. Avsaknad av krisledning och risk för att inte kunna upprätthålla samhällsviktig service	Verksamheter har upprättade kontinuitetsplaner	Årligen	Verksamhetschef	Årsbokslut	SAN
Efterlevnad av lagar, regler, tecknade avtal och övriga styrdokument	Bristfällig information om ekonomiskt utfall	Efterlevnad av befintliga rutiner och arbetssätt	2 ggr/år	Verksamhetschef och verksamhetscontroller	Delårsbokslut och Årsbokslut	SAN
Beslutade mål och/eller aktiviteter i verksamhetsplan	Når ej lagens krav på tidiga insatser enligt socialtjänstlagen	Följ upp förebyggande och tidiga insatser i verksamheterna	Årligen	Verksamhetschef	Årsbokslut	SAN

Social- och arbetsmarknadskontoret
Marina Dickfors
T.F Social- och arbetsmarknadschef

Social- och arbetsmarknadsnämnden

MISSIV

Riktlinje för sekretess, tystnadsplikt och samtycke

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Social- och arbetsmarknadsnämnden delges Riktlinje för sekretess, tystnadsplikt och samtycke.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet kommer inte att innebära några ekonomiska konsekvenser.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att fastställa Riktlinje för sekretess, tystnadsplikt och samtycke, med möjlighet till redaktionella ändringar i META-data i riktlinjen.

Marina Dickfors
T.F Social- och arbetsmarknadschef

Bilagor:

- 1 Riktlinje för sekretess, tystnadsplikt och samtycke.

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utesluta någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Riktlinje för Sekretess, Tystnadsplikt och Samtycke

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

OBLIGATORISKA UPPGIFTER (METADATA)

I samtliga styrdokument ska finnas uppgift om:

- Vilken instans som har fastställt dokumentet
- När dokumentet har fastställts, datum enligt ISO 8610 (åååå-mm-dd), fylls i av sekreterare/registrator efter beslut.
- Diarienummer, fås av registrator
- Dokumentansvarig, titel
- Vilka dokumentet gäller för
- Klassificering enligt dokumenthanteringsplan, fås av registrator
- När översyn av dokumentet bör göras
- Var dokumentet ska publiceras
- Vilket/ vilka dokument som eventuellt ersätts
- Relation, om t ex Policy efterföljs av riktlinje
- Författningssamling, nummer fås av registrator, om det är aktuellt

Dokumentansvarig har det yttersta ansvaret för dokumentet. Dokumentansvarig ansvarar för styrdokumentets kommunikering. I ansvaret ingår även att hålla dokumentet aktuellt genom att löpande se till att uppföljning och revision sker enligt anvisning i dokumentet eller om behov uppstår.

Revidering/översyn av styrdokument bör göras oavsett om dokumentet gäller till vidare. Lämplig tid är i samband med budgetprocess och/eller i början av mandatperiod.

Metadata om dokumentet

Dokumentnamn Sekretess, Tystnadsplikt och Samtycke		Dokumenttyp Välj typ av dokument:	Omfattar Vård och omsorg
Beslutsinstans Social-och arbetsmarknadsnämnd	Dokumentansvarig Social- och arbetsmarknadschef	Publicering Ledningssystem	

Beslutad/datum 2021-02-09	Översyn bör göras 2021-02-09	Klassificering 1.3.1.	Diarienummer [Diarienummer]
Relation [Relation]	Ersätter [Ersätter]		Författningssamling

INNEHÅLL

OBLIGATORISKA UPPGIFTER (METADATA)	3
1. INLEDNING	5
1.1. Syfte	5
1.2. Omfattning	5
1.3. Roller och ansvar	5
2. SEKRETESS	6
2.1. Underrubrik	6
2.2. Tystnadsplikt	7
2.3. Yttre och inre sekretess	7
2.4. Specifika verksamheter	7
3. SEKRETESSBRYTANDE BESTÄMMELSER	9
3.1. Nödrätten	9
3.2. Menprövning	9
3.3. Samtycke	10
3.3.1. God man, företrädare, anhöriga och närstående	10
3.3.2. Fullmakt	10
3.3.3. Barn och unga	10
3.3.4. Sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation	11
3.4. Bestämmelser om visst nödvändigt utlämnande	11
3.5. Uppgiftsskyldighet	11
3.6. Andra sekretessbrytande bestämmelser	11
4. DOKUMENTATION	13
5. ÅTKOMST TILL PERSONUPPGIFTER	14
5.1. Spärrtjänst	14
6. INFORMATIONSPLIKT	15

1. INLEDNING

Social- och arbetsmarknadskontorets (SAK) och Vård- och omsorgskontorets (VOO) kärnverksamhet bygger på skyldighet att erbjuda vissa tjänster och insatser till enskilda. Lagstiftningen som styr är till stor del socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Den grundläggande principen i SAK och VOO kärnverksamhet är frivillighet. Ingen ska påtvingas insatser från socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården som hen själv inte vill ha. Däremot står detta inte i konflikt med att försöka motivera den enskilde att ta emot en viss insats.

Enskilda som väljer att söka insatser från socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård omfattas av ett starkt sekretesskydd för uppgifter om den enskildas personliga förhållanden.

Inom socialtjänst och hälso- och sjukvård gäller ett starkt sekretesskydd för uppgifter om enskildas personliga förhållanden. Alla medarbetare inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård har tystnadsplikt.

Det finns undantag från sekretessen som innebär att uppgifter kan eller ska lämnas ut trots att de omfattas av sekretess, så kallade sekretessbrytande bestämmelser.

1.1. Syfte

Syftet med riktlinjen är att tydliggöra Social- och arbetsmarknadskontorets ansvar för sekretess och personuppgiftsbehandling samt vilka sekretessbrytande bestämmelser som kan bli aktuella inom Social- och arbetsmarknadskontorets verksamheter.

1.2. Omfattning

Riktlinjen gäller för samtliga medarbetare inkl. feriearbetare och elever inom Social- och arbetsmarknadskontorets verksamheter.

1.3. Roller och ansvar

Äldre- och omsorgsnämnden (ÄON) är ytterst ansvariga för den verksamhet som bedrivs samt för att de insatser som utförs är av god kvalitet.

Verksamhetschefer ansvarar för att riktlinjen är känd samt omsätta riktlinjen till rutiner för praktisk tillämpning inom respektive verksamhetsområde.

Enhetschef är ansvarig för att riktlinje, rutiner och vägledningar finns och är kända hos medarbetare inom respektive enhet. Enhetschef ansvarar för uppföljning och kontroller av följsamhet till aktuell riktlinje och rutiner.

2. SEKRETESS

Socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård omfattas av OSL, Offentlighets- och sekretesslagen (SFS 2009:400). En svensk lag som reglerar allmänhetens rätt att få tillgång till offentliga handlingar samt hur sekretess ska hanteras inom myndigheter och andra offentliga verksamheter. Den är en viktig del av den svenska offentlighetsprincipen, som syftar till att säkerställa transparens och insyn i den offentliga sektorn.

Dataskyddsförordningen, GDPR¹, skyddar enskildas grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av personuppgifter.

- Personuppgifter är uppgifter som kan härröras till en enskild individs fysiska, genetiska, psykiska, sociala, politiska, kulturella eller ekonomiska identitet.²
- Personuppgiftsbehandling avser handlingar kopplade till hantering av personuppgifter, tex insamling, registrering, kartläggning, lagring eller bearbetning av uppgifter som kan härröras till en enskild.³

2.1. Underrubrik

Social- och arbetsmarknadskontorets verksamheter omfattas således av OSL men inom både socialtjänst och hälso- och sjukvård är sekretess att beakta som huvudregel.

Det råder stark sekretess för uppgifter om enskilds personliga förhållanden och hälsotillstånd.⁴

Till exempel uppgifter om:

- Namn, personnummer, adress och telefonnummer
- Familjesituation och sociala förhållanden
- Hälsotillstånd, missbruk och funktionsnedsättning
- Ekonomi- och arbetsförhållanden
- Uppgifter om att den enskilde är aktuell i ett ärende

Sekretess betyder förbud att röja uppgifter. Sekretess råder för allmän handling generellt i 70 år med vissa undantag.⁵

Undantag från sekretess inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården gäller framför allt för enskilda som omfattas av tvångslagstiftning, tex LVU, LVM, LPT och Smittskyddslagen.⁶

¹ [Dataskyddsförordningen i fulltext | IMY](#)

² Kap 1, Art. 4, 1 p. [Dataskyddsförordningen i fulltext | IMY](#)

³ Kap 1, Art. 4, 2 p. [Dataskyddsförordningen i fulltext | IMY](#)

⁴ 25 kap. 1 § och 26 kap. 1 § OSL

⁵ 25–26 kap. OSL

⁶ 25 kap. 10 §, 26 kap. 7 § OSL

2.2. Tystnadsplikt

Sekretess innebär förbud att röja en uppgift, vare sig det sker muntligt eller genom utlämnande av handling.⁷ Social- och arbetsmarknadskontorets medarbetare omfattas således av tystnadsplikt enligt OSL. Även för privata utförare som inte lyder under OSL råder tystnadsplikt för den som är eller har varit yrkesverksam⁸. Medarbetare som bryter mot bestämmelse om tystnadsplikt kan dömas för brott. Brott mot tystnadsplikt faller under allmänt åtal och straffet är böter eller fängelse upp till 1 år.⁹

Att bryta sekretess och tystnadsplikt utan skälig anledning är straffbart enligt 20 kap 3 § Brottsbalken

2.3. Yttre och inre sekretess

Sekretess och därmed tystnadsplikt gäller mellan myndigheter, olika huvudmän och självständiga verksamhetsgrenar inom en myndighet.

Vård och omsorgskontoret lyder under Äldre- och omsorgsnämnden och Social- och arbetsmarknadskontoret lyder under Social- och Arbetsmarknadsnämnden. Varje nämnd är att betrakta som egen myndighet tillsammans med sina verksamheter. Således råder sekretess mellan de olika nämndernas verksamheter¹⁰, alltså mellan de två kontoren.

Tystnadsplikt och sekretess kan hävas om sekretessbrytande bestämmelse finns.

Inom respektive nämnd

Verksamheterna inom respektive nämnds område ska beakta att sekretess råder för personuppgiftshantering mellan verksamhetsgrenar även inom en nämnds ansvarsområde.

Inre sekretess innebär alltså att endast medarbetare inom olika verksamhetsområden som behöver uppgifter för att kunna utföra sitt arbete kan ta del av sekretessbelagda uppgifter.

Personuppgifter får behandlas endast om behov av uppgifterna finns för att arbete ska kunna utföras eller om sekretessbrytande bestämmelse finns.

2.4. Specifika verksamheter

Inom olika verksamhetsområden finns särskilda bestämmelser kring sekretess, nedan listas några av de vanligast förekommande inom Social- och arbetsmarknadskontorets verksamheter.

⁷ 3 kap. 1 § OSL

⁸ 15 kap 1–2 §§ SoL, 29 § LSS och 6 kap. 12 § PSL

⁹ 20 kap. 3 § BrB

¹⁰ 8 kap. 1 § OSL och JP Infonet [Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter | JP Infonet](#)

I förhållande till den enskilde

Generellt gäller inte sekretess mot den enskilde¹¹ med undantag för utlämnande av uppgifter om den enskildes hälsotillstånd. Undantag gäller där det är av synnerlig vikt att uppgiften inte lämnas till den enskilde

Barn och unga

Sekretess till skydd för underårig gäller även i förhållande till dennes vårdnadshavare.¹² Dock inte i den utsträckning som hindrar att vårdnadshavaren kan utöva sitt föräldraansvar i förhållande till barnets ålder och mognad.¹³

Familjerådgivning

Sekretess råder inom familjerådgivning, oavsett huvudman. Den som inhämtat eller delgivits information i samband med rådgivningen får inte obehörigen röja denna information eller uppgifter. Sekretessbrytande bestämmelser kan råda i enlighet med särskilda bestämmelser kring sekretess för de uppgifter som insamlas.¹⁴

Personalärenden inom hälso- och sjukvården

Sekretess gäller för uppgifter om medarbetarens personliga förhållanden och hälsotillstånd vid anmälan om prövotid, klagomål och synpunkter eller andra avvikelser.

Hälso- och sjukvård

Sekretess råder inom hälso- och sjukvården om uppgifter inte kan röjas utan men för den enskilde.

Hälso- och sjukvården är skyldiga att upprätta patientjournal och den enskilda kan inte emotsätta sig personuppgiftshanteringen.¹⁵

Sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation

Sekretess råder för delning av patientjournal och omsorgsdokumentation. Innan uppgifter görs tillgängliga för annan vård- eller omsorgsgivare ska den enskilde informeras om vad sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation innebär samt informeras om rätten att motsätta sig att uppgiften tillgängliggörs.¹⁶

¹¹ 12 kap 1 § OSL

¹² 12 kap 2 § OSL

¹³ 6 kap 2§ och 11 § FB

¹⁴ 26 kap 3 § OSL

¹⁵ 2 kap 4 § [Patientdatalag \(2008:355\)](#) | [Sveriges riksdag](#)

¹⁶ 2 kap. 2 § Lag (2022:913) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation

3. SEKRETESSBRYTANDE BESTÄMMELSER

Sekretessbrytande bestämmelse innebär att en sekretessbelagd uppgift får lämnas ut under vissa förutsättningar.¹⁷ Ett utlämnande kan ske muntligt, skriftligt eller tillgängliggörande via elektronisk överföring.

I följande kapitel redogörs för de sekretessbrytande bestämmelser som kan tillämpas inom verksamheternas område.

3.1. Nödrätten¹⁸

När individen riskerar att utsättas för fara som hotar liv, hälsa eller egendom kan socialtjänsten lämna ut uppgifter ut sekretessbelagda uppgifter trots att varken menprövning eller annan sekretessbrytande bestämmelse tillämpats.

Nödrätten ger alltså möjlighet att bryta sekretess och tystnadsplikt i situationer där det är försvarbart i förhållande till risken för fara.

Nödrätten ska användas med försiktighet och inte som första handsval.

3.2. Menprövning¹⁹

Vid all personuppgiftsbehandling ska en menprövning göras.

Menprövning syftar till att undersöka om individen eller dennes närstående kan lida men av den uppgift som lämnas ut. Om det finns risk att den enskilde eller dennes närstående löper risk att lida men ska uppgiften inte delges.

En menprövning ska alltid göras innan utlämning av uppgift både muntligt, skriftligt och elektroniskt.

Det är alltid den enskildes perspektiv som ska stå i centrum för bedömningen.

Begreppet *men* har en mycket vidsträckt innebörd. Tex.

- Olika kränkningar av den personliga integriteten som kan uppstå om uppgifterna lämnas ut.
- Att individen riskerar att bli utsatt för andras missaktning om uppgiften blir känd.
- Bara det att någon utomstående känner till en känslig uppgift om en person kan i många fall vara tillräckligt för att men ska föreligga.

¹⁷ 3 kap. 1 § OSL

¹⁸ 24 kap. 4 § BrB

¹⁹ 25 kap. 1 § och 26 kap § § OSL

3.3. Samtycke²⁰

I första hand ska utförare av vård- och omsorg och socialtjänst efterfråga patientens samtycke till utlämnande av handling, oavsett om utlämnande ska ske muntligt, skriftligt eller via elektronisk överföring.

Samtycke ska alltid dokumenteras av den som inhämtat samtycke.

- Samtycke ska i så lång utsträckning som möjligt vara *uttryckligt* – alltså att individen själv med kroppsspråk, tal eller i skrift ger sitt samtycke.
- Ett *konkludent* samtycke innebär att individen genom handlingar deltar i aktiviteter och på så vis ger sitt samtycke till aktuell handling.
- *Presumerande* samtycke innebär att den som ska behandla en personuppgift förutsätter att handlingen överensstämmer med den enskildes vilja och antar att individen inte skulle emotsätta sig aktuell handling. Presumerande samtycke förutsätter att individen är medveten om situationen och inte gett uttryck för någon motvilja. Ett presumerat samtycke ska alltid föregås av en beskrivning av planerad handling.

3.3.1. God man, företrädare, anhöriga och närstående.

En god man, förvaltare, anhöriga och närstående kan inte lämna samtycke i den enskildes ställe

- till sekretessbrytande utlämnande av personuppgifter
- till vård och omsorg
- till användning av skydds- och begränsningsåtgärder

Sekretess för utlämnade av uppgifter om en enskild gäller även i förhållande till en god man, förvaltare, anhöriga och närstående om inte menprövning eller annan sekretessbrytande bestämmelse tillåter det.²¹

3.3.2. Fullmakt

Genom att utfärda en fullmakt kan den enskilde häva sekretess gentemot fullmaktsinnehavaren som då ges möjlighet att samtycka till behandling av personuppgifter.

3.3.3. Barn och unga

Vårdnadshavare eller legal ställföreträdare har generellt möjlighet att lämna samtycke men hänsyn ska tas till barnets mognadsnivå. Barnets förmåga att lämna samtycke beror på ålder, mognad samt vilken situation och vilken typ av åtgärd eller beslut som avses.

Barnperspektivet ska beaktas, alltså att barnet får komma till tals och dennes synpunkter vägs in i bedömningen.

Mognadsbedömning ska utföras av den som avser behandla personuppgifter. Med stigande ålder ska större hänsyn tas till barnets synpunkter och önskemål.²²

²⁰ 10 kap. 1 § samt 12 kap. 2 § OSL

²¹ [Sekretess- och tystnadspliktsgränser - I socialtjänsten och i hälso- och sjukvården](#), s 12–13

²² [Bedöma barns mognad för delaktighet](#)

3.3.4. Sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation

Möjligheten att läsa dokumentation från andra vård och omsorgsgivare förutsätter att samtycke har inhämtats från den enskilde.

3.4. Bestämmelser om visst nödvändigt utlämnande

En uppgift får lämnas ut om uppgiften krävs för att myndighet eller verksamhet ska kunna utföra sina uppgifter enligt lag. Den myndighet som lämnar ut uppgifter till annan myndighet eller person ansvarar för att göra menprövning innan uppgifter kan lämnas ut.

3.5. Uppgiftsskyldighet

Undantag från sekretess råder när det föreligger uppgiftsskyldighet enligt lag. Verksamheten ska utlämna uppgifter tex vid:

- Orosanmälan²³
- Lex Maria²⁴
- Lex Sarah²⁵
- Uppgifter till statliga myndigheter
- Socialstyrelsen
- Utbetalning av ekonomisk ersättning²⁶
- Lex Maja
- Brottsförebyggande arbete²⁷

3.6. Andra sekretessbrytande bestämmelser

Inom socialtjänsten finns undantag från sekretess och sekretessbrytande bestämmelser som har betydelse för samverkan kring vården och omsorgen om en individ. Till exempel

- Om en individ fortgående missbrukar eller vårdas med stöd av LPT (26 kap. 9 § OSL).

Inom hälso- och sjukvården finns det, utöver de bestämmelser som är möjliga att tillämpa i all verksamhet, några sekretessbrytande bestämmelser av intresse för samverkan kring vården om en enskild individ. Till exempel:

- Uppgiftsutlämnande i särskilt angivna situationer, till exempel om en enskild fortgående missbrukar eller vårdas med stöd av LPT (25 kap. 12 § OSL).
- Visst uppgiftsutlämnande om den enskilde inte kan samtycka (25 kap. 13 § OSL).
- Bestämmelserna om visst uppgiftsutlämnande inom en kommun.²⁸

²³ 14 kap. 1 § SoL

²⁴ 3 kap. 5 § PSL

²⁵ 14 kap. 3 § SoL

²⁶ 12 kap. 5–10 §§ SoL

²⁷ 10 kap. 15a § OSL

²⁸ 25 kap. 11 § 1–2 st. OSL

- Bestämmelsen om sammanhållen journalföring.²⁹ Observera den avgränsning som gjorts ovan under avsnittet Avgränsningar.³⁰

²⁹ 25 kap. 11 § 3st. OSL

³⁰ [Sekretess- och tystnadspliktgränser - I socialtjänsten och i hälso- och sjukvården](#)

4. DOKUMENTATION

Rutiner för behandling av personuppgifter ska finnas inom varje verksamhetsområde. I den händelse det bedrivs hälso- och sjukvård i verksamheten ska vårdgivaren ansvara för att det finns en informationssäkerhetspolicy³¹ samt att det finns rutiner upprättade för inhämtande av samtycke.³²

Samtycke och återkallat samtycke som avser sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation ska dokumenteras i journalen.

Inhämtande, dokumentation och hantering av samtycke ska tydliggöras i rutin inom varje verksamhetsområde.

³¹ 3 kap. 4 § HSLF-FS 2016:40

³² HSLF-FS 2016:40

5. ÅTKOMST TILL PERSONUPPGIFTER

Personuppgiftsansvarig säkerställer att verksamheten har genomfört riskanalyser för behörighetstilldelning och upprättat rutiner för tilldelning, kontroll och loggning av åtkomst.

5.1. Spärrtjänst

Vård- och omsorgsgivaren ska säkerställa att möjligheten för den enskilde att spärra åtkomst till uppgifter finns i de elektroniska system som omfattas av vård- och omsorgsdokumentation.

Vård- och omsorgsgivaren ansvarar för att upprätta rutiner för spärr.

6. INFORMATIONSPLIKT

Vård- och omsorg ska informera den enskilde om att personuppgifter hanteras samt om möjlighet för den enskilde att spärra åtkomst till dokumentation.

Vård- och omsorgsgivaren ska upprätta rutiner som säkerställer den enskildes rätt till information i enlighet med lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation innan elektronisk delning av uppgifter får ske.³³

³³ 2kap. 2 § Lag (2022:913) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Social- och arbetsmarkandskontoret

Marina Dickfors

T.F Social- och arbetsmarknadschef

Social- och arbetsmarknadsnämnden

MISSIV

Revidering – Delegationsordning

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Delges Social- och arbetsmarknadsnämnden revidering av delegationsordning enligt bifogat dokument. Revideringarna avser sänkning för tidsperiod vid beslut om placeringsperiod, från 6 månader till 4 månader. Förändringarna finns på sidan 20, 21 och 30.

Samt ändring utifrån att verksamheten anställt egna familjerättssekreterare och avslutar samarbetet med familjerätten i Västerås under nästa år. Revideringar ses på sidan 6, 9, 23 och 36–40.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet kommer inte att innebära några ekonomiska konsekvenser.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att fastställa revidering av delegationsordning enligt förslag i bilaga, med möjlighet till redaktionella ändringar. Revideringarna börjar gälla från 1 januari 2026.

Marina Dickfors

T.F Social- och arbetsmarknadschef

Bilagor:

- 1 SAN Delegationsordning

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utesluta någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Delegationsordning

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

Metadata om dokumentet

Dokumentnamn Delegationsordning, SAN		Dokumenttyp Övrigt	Omfattar Vård och omsorg
Beslutsinstans Social- och arbetsmarknads- nämnden	Dokumentansvarig Social- och arbetsmarknadschef	Publicering Ledningssystem	

Beslutad/datum 2025-11-03	Översyn bör göras 2026-11-03	Klassificering [1.3.2]	Diarienummer SAN 2025/5
Relation [Relation]	Ersätter 2025-09-08	Författningssamling	

INNEHÅLL

INNEHÅLL	3
FÖRKORTNINGAR	5
LAGAR, FÖRORDNINGAR OCH SÄRSKILDA BEGREPPSFÖRKLARINGAR	5
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDENS DELEGATIONSORDNING	7
BESLUTANDERÄTT OCH DELEGATION	7
ALLMÄNNA BESTÄMMELSER	7
DELEGERINGENS INNEBÖRD	7
VILLKOR FÖR DELEGATIONSUPPDRAG	7
DELEGATIONSORDNING – ERSÄTTARE	8
BRÅDSKANDE ÄRENDEN	8
ATT AVSTÅ FRÅN DELEGATIONSBeslut	8
TILLFÖRORDNAD TJÄNSTEMAN	8
ÖVRIG BESLUTANDERÄTT OCH FÖRORDNANDE	8
ANMÄLAN AV BESLUT FATTADE MED STÖD AV DELEGATION	9
BESLUTANDERÄTT FÖR NYANSTÄLLDA	9
ÄRENDEN SOM INTE FÅR DELEGERAS	9
BESLUTANDERÄTT ELLER REN VERKSTÄLLIGHET	10
RÄTT TILL FÖRETRÄDE INFÖR NÄMND	10
INHIBITION	10
ÖVERKLAGANDEN	10
UPPLYSNINGAR	10
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDENS DELEGATIONSORDNING	11
ALLMÄNNA ÄRENDEN	12
LEX SARAH	12
LEX MAJA	12
ÖVRIGT	12
DATASKYDDSFÖRORDNINGEN (GDPR)	13
BRÅDSKANDE ÄRENDEN	14
UTREDNINGSÄRENDEN HANDLÄGGNING	14
OFFENTLIGHET- OCH SEKRETESSLAGEN (OSL)	15
ÖVERKLAGANDEN	16
YTTRANDEN	17
ÖVERFLYTT AV ÄRENDE	18
ANMÄLAN TILL ÖVERFÖRMYNDARE	18
POLISANMÄLAN	18
INSATSER UTAN INDIVIDUELL BEHOVSPRÖVNING	18
SOCIALSEKRETERARE, VUXEN	20
INSATS ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)	20
KONTRAKTSVÅRD	21
LAG OM VÅRD AV MISSBRUKARE I VISSA FALL (LVM)	22
YTTRANDEN	23
UTREDNING ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)	24
EKONOMISKT BISTÅND ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)	24
SOCIALSEKRETERARE, EKONOMISKT BISTÅND	26
DÖDSBO	27
ARBETSMARKNAD	27
BARN OCH UNGA	28
UTREDNING ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)	28
INSATS ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)	28
KONTAKTPERSON/KONTAKTFAMILJ/SÄRSKILT KVAL. KONTAKTPERSON/UMGÅNGESSTÖD	29
PLACERINGSÄRENDEN	29

	Delegationsordning SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN	
LAG MED SÄRSKILDA BESTÄMMELSER OM VÅRD AV UNGA (LVU)		31
LAGEN OM PLACERING AV BARN I SKYDDAT BOENDE (2024:79)		34
FAMILJERÄTT		36
ENLIGT FÖRÄLDRABALKEN (FB)		36
ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)		39
YTTRANDE		39
ERSÄTTNINGAR OCH AVGIFTER		42
ERSÄTTNINGAR/AVGIFTER, PLACERINGAR BARN OCH UNGA		42
ERSÄTTNINGAR/AVGIFTER, PLACERINGAR VUXNA		43
ERSÄTTNINGAR FAMILJEHEM, JOURHEM, KONTAKTFAMILJ, KONTAKTPERSON		43
ÖVRIGA ERSÄTTNINGAR/AVGIFTER		44

FÖRKORTNINGAR

LAGAR, FÖRORDNINGAR OCH SÄRSKILDA BEGREPPSFÖRKLARINGAR

LAGAR OCH FÖRORDNINGAR	
FL	Förvaltningslag (2017:900)
FPL	Förvaltningsprocesslag (1971:291)
KL	Kommunallag (2017:725)
OSF	Offentlighets- och sekretessförordning (2009:641)
OSL	Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)
SoF	Socialtjänstförordningen (2001:937)
SoL	Socialtjänstlag (2025:400)
LOV	Lag (2008:962) om valfrihetssystem
TF	Tryckfrihetsförordningen (1949:105)
RB	Rättegångsbalken (1942:740)
SOSFS	Socialstyrelsens författningssamling
FPL	Förvaltningsprocesslagen
FPL	Förvaltningsprocesslagen
DSL	Lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning,
GDPR	Dataskyddsförordningen (EU 2016/679)
SÄRSKILDA BEGREPPSFÖRKLARINGAR	
IVO	Inspektionen för vård och omsorg
SKR	Sveriges kommuner och regioner
KS	Kommunstyrelsen
VOO	Vård och omsorg
SAN	Social- och arbetsmarknadsnämnd
SANU	Social- och arbetsmarknadsnämndens utskott

Delegationsordning
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

Ordförande SAN	Bland nämndens ledamöter av Kommunfullmäktige vald ordförande.
Vice ordförande SAN	Bland nämndens ledamöter av Kommunfullmäktige vald vice ordförande.
Social- och arbetsmarknadschef	Chef för Social- och arbetsmarknadskontoret
Verksamhetschef	Beteckning för chef för respektive verksamhetsområde, organisatoriskt inordnad direkt under Socialchef Social- och arbetsmarknadschef
Enhetschef	Beteckning för enhetschefer inom respektive verksamhetsområde, organisatoriskt inordnad under verksamhetschef.
Teamledare	Beteckning för de teamledare inom respektive verksamhetsområde, organisatoriskt inordnad under enhetschef.
Socialekreterare behörig	Beteckning för socialekreterare inom socialtjänstens Barn och Ungdomsenhet som enligt föreskrift SOFS 2014:7 om behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter i socialtjänstens barn- och ungdomsvård är behörig.
Socialekreterare	Socialekreterare handlägger individuella ärenden inom socialtjänsten, organisatoriskt placerade inom SAK IFO:s myndighetsutövning.
Familjehemssekreterare	Familjehemssekreterare utreder familjehem inom socialtjänsten, organisatoriskt placerade inom VOO IFO:s myndighetsutövning.
Familjerättssekreterare	Familjerättssekreterare utreder ärenden som gäller familjerätt inom socialtjänsten, organisatoriskt placerade inom IFO:s myndighetsutövning.
Biståndshandläggare	Biståndshandläggare handlägger ansökningar om bistånd inom socialtjänsten, organisatoriskt placerade inom SAK IFO:s myndighetsutövning.
Administrativ samordnare	Administrativ samordnare är en stödfunktion för samtliga verksamhetsområden, organisatoriskt placerad inom VOO administrativt stöd.
MAS	Medicinsk ansvarig sjuksköterska.
Utvecklare	Utvecklare är en stödfunktion för samtliga verksamhetsområden, organisatoriskt placerad inom VOO administrativt stöd.
Socialadministratör	Socialadministratör är en stödfunktion inom Barn och ungdomsenheten.
Administrativ assistent	Administrativ assistent är en stödfunktion för samtliga verksamhetsområden, organisatoriskt placerade inom VOO administrativt stöd.

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDENS DELEGATIONSORDNING

BESLUTANDERÄTT OCH DELEGATION

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Regler om delegering av ärenden inom en nämnds ansvarsområde finns i 6 kap. 37–40 §§ kommunallagen (KL). Bestämmelserna ger nämnderna möjlighet att delegera sin beslutanderätt. Nämnden avgör själv i vilken utsträckning man vill använda sig av sin delegeringsrätt, inom de ramar som KL anger, och bestämmer vilka ärenden som ska delegeras och till vem.

Nämnden kan delegera till sitt arbetsutskott, till ledamot eller ersättare i nämnden och till anställd i kommunen. Väsentligt är att delegeringsmöjligheten inte används på ett sådant sätt att nämnden avhänder sig ledningen av och ansvaret för de principiellt viktiga frågorna.

Att delegera innebär att överflytta beslutsrätt.

Delegering kan ske både från Kommunfullmäktige till nämnd och från nämnd till utskott, förtroendevalda eller anställda. Den som får beslutanderätten kallas delegat.

DELEGERINGENS INNEBÖRD

Genom delegering flyttas beslutanderätten över från nämnden till delegaten. Delegaten träder helt i nämndens ställe. Beslut som fattas med stöd av delegering är juridiskt sett nämndens beslut. Det betyder bland annat att delegatens beslut kan överklagas på precis samma sätt som ett nämndbeslut. Revisionsansvaret för delegationsbeslutet ligger hos nämnden, men nämnden kan inte ändra ett beslut som fattats av delegaten. Nämnden kan dock när som helst återkalla lämnad delegation. Delegaten beslutar i de ärenden som ingår i delegeringsuppdraget. Finner delegaten att ett ärende är av större vikt eller av principiell betydelse ska delegaten hänskjuta ärendet till nämnden för avgörande.

VILLKOR FÖR DELEGATIONSUPPDRAG

Beslutanderätten kan delegeras i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden till:

- en anställd hos kommunen
- ett utskott
- en ledamot eller en ersättare

Flera anställda kan inte ges rätt att besluta i samma typ av ärenden vid sidan av varandra.

I så fall måste beslutanderätten fördelas, exempelvis efter ansvarsområden, beloppsnivåer eller geografiska områden. Det är vanligt att nämnden i delegationsordningen anger en viss kategori/grupp av tjänstemän, exempelvis biståndshandläggare. En sådan delegation måste kompletteras med en arbetsordning eller liknande, som fördelar ärendena inom respektive ärendegrupp på varje enskild tjänsteman, det vill säga att utse ansvarig handläggare. För att uppfylla kraven vid granskning av ansvar ska man, efter att ha tagit del av delegationsordningen och eventuell arbetsordning, finna endast en tjänsteman som haft rätt att avgöra ett visst ärende.

DELEGATIONSORDNING – ERSÄTTARE

Delegat i Delegationsordningen anges i lägsta nivå. För tjänstemän innebär det att en överordnad tjänsteman kan fatta beslut i alla ärenden delegerade till en lägre tjänsteman. Det innebär att inträde normalt sett endast ska ske då ordinarie delegat är förhindrad att fullgöra sin beslutanderätt genom sjukdom, semester, tjänsteresa eller annan liknande omständighet.

BRÅDSKANDE ÄRENDEN

En nämnd får enligt Kommunallagens 6 kap 39§ uppdra åt ordföranden, eller en annan ledamot som nämnden har utsett, att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Beslut i brådskande ärenden som följer av LVU och LVM-lagstiftningen är inte delegerade av nämnden utan det står direkt i respektive lag att ordföranden ska fatta beslut om det är brådskande. Följaktligen anmäls de till nämnden som ordförandebeslut och inte som delegeringsbeslut. Vid så kallade ordförandebeslut gäller generellt att ersättare för ordförande är 1:e vice ordförande

Endast namngivna ordföranden, ledamöter och tjänstemän är förordnade med kompletterande beslutanderätt. Socialnämndens beslut om förordnande återfinns i dnr VON15/17 och är publicerat på nämndens hemsida.

ATT AVSTÅ FRÅN DELEGATIONSBESLUT

En delegat har alltid rätt att överlämna ett ärende till nämnden för beslut i ärenden som delegerats, om delegaten finner att ärendets beskaffenhet gör det lämpligt. Något krav på delegaten att särskilt motivera ett sådant överlämnande finns inte.

En delegat är skyldig att överlämna ett enskilt ärende till nämnden för avgörande om delegaten finner att ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Vid jäv eller förfall för delegat som är anställd, inträder i första hand delegatens närmaste chef, i andra hand närmast överordnad chef.

TILLFÖRORDNAD TJÄNSTEMAN

En anställd behöver inte vara anställd av nämnden i fråga för att få delegerad beslutanderätt.

Samma delegation som för delegat gäller för den som är tillförordnad på den tjänst som delegationen avser.

Ansvar för beslut på tjänstemannanivå vilar alltid på en tjänsteman, nämligen den som fattat beslutet.

ÖVRIG BESLUTANDERÄTT OCH FÖRORDNANDE

Socialjour

Nämnden har förordnat namngivna socialsekreterare vid Socialjouren i Västerås stad.

Förordnandet innebär att berörda personer erhåller delegation att, efter kontorstid, fatta beslut i enskilda individärenden enligt Sala kommuns delegationsbestämmelser för socialsekreterare i myndighetsutövande befattning.

Utöver det erhåller de ett personligt förordnande att fatta beslut om begäran omhändertagande rörande ärenden enligt Lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), och Lagen om vård av missbrukare, (LVM).

Familjerätt

Nämnden har förordnat namngivna familjerättssekreterare i Västerås stad. Förordnandet innebär att berörda personer erhåller delegation att fatta beslut i enskilda individärenden. Det sker enligt Sala kommuns delegationsbestämmelser för socialsekreterare i myndighetsutövande befattning avseende familjerätt. I Delegationsordningen har delegaten namngivning som familjerättssekreterare.

Från 1 januari 2026 kommer förordnandet att avslutas och återgå till Sala kommun i egen regi. Under en period kommer Västerås stad fortsatt att ha delegation för att slutföra pågående individärenden.

ANMÄLAN AV BESLUT FATTADE MED STÖD AV DELEGATION

Enligt 6 kap 40 § kommunallagen ska Social- och arbetsmarknadsnämnden (SAN) besluta i vilken utsträckning anmälan ska ske av beslut som har fattats med stöd av delegation. Anmälan har registrerings-, informations- och kontrollsyfte. Ärenden som har delegerats av SAN ska anmälas till Social- och arbetsmarknadsnämndens utskott vid första möjliga sammanträde efter delegationsbeslutet.

I anmälan av delegationsbeslut ska framgå:

- Vem som fattat beslutet
- När beslutet fattats
- Vilket beslut som fattats
- Vad beslutet avser
- Tidsperiod för beslutet

BESLUTANDERÄTT FÖR NYANSTÄLLDA

Närmast överordnad chef avgör när beslutanderätt enligt delegationsordningen tilldelas nyanställda handläggare inom Social- och arbetsmarknadsnämnden.

ÄRENDEN SOM INTE FÅR DELEGERAS

I 6 kap 38 § KL anges de frågor/ärenden som nämnden inte har rätt att delegera. Nämnden kan inte delegera:

- Ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet
- Framställningar eller yttranden till kommunfullmäktige liksom yttranden medanledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats
- Ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiellbeskaffenhet eller annars av större vikt
- Ärenden som väckts genom medborgarförslag och som överläts till kommunen
- Vissa ärenden som anges i särskilda författningar. Det är viktigt att framhålla att offentlighetsprincipen och den därmed förknippade rätten för allmänheten att ta del av allmänna handlingar inte ändras av att beslutanderätten delegeras.

BESLUTANDERÄTT ELLER REN VERKSTÄLLIGHET

Kommunallagen skiljer mellan beslut som måste delegeras och beslut som innebär ren verkställighet. Gränsdragningen mellan delegering och ren verkställighet är inte helt klar. Följande skillnader kan dock uppmärksammas. Delegering innebär överlåtande av en beslutsfunktion, vilket betyder att delegaten inträder i nämndens ställe. Beslutet skall kunna överklagas, antingen genom kommunalbesvär eller genomförvaltningsbesvär. Även att lämna yttranden innebär självständiga bedömningar, trots att yttranden normalt inte kan överklagas. Verkställighet innebär däremot en åtgärd som normalt finns inom tjänstemannens område.

RÄTT TILL FÖRETRÄDE INFÖR NÄMND

Enligt 14 kap 8 § SoL har den person som socialnämnden är skyldig att kommunicera utredningsmaterial med rätt att få företrädare inför nämnd. § 24 FLP anger att "om en enskild part vill lämna uppgifter muntligt i ett ärende ska myndigheten ge parten tillfälle till det, om det inte framstår som obehövt. Myndigheten bestämmer hur detta ska ske". Nämnden betyder antingen nämnden i sin helhet, arbetsutskott, eller den person som på delegation har rätt att besluta på nämndens vägnar. Rätten att få företrädare inför nämnden är alltså rätten att få företrädare inför den som ska besluta i det enskilda ärendet.

INHIBITION

För den som ett beslut gått emot, det vill säga nämnd eller enskild person, kan det ha stor betydelse att beslutet inte träder i kraft förrän saken slutgiltigt prövats av domstol. Ett beslut om att skjuta upp verkställigheten av ett beslut kan begäras av den klagande eller förordnas av domstolen på eget initiativ. Inhibition innebär att verkställigheten av ett överklagat beslut skjuts upp tills vidare. En begäran om inhibition görs vanligtvis redan i samband med att beslutet överklagas. Om klaganden begär inhibition i överklagandet ska överklagandet och aktuella handlingar utan dröjsmål skickas till aktuell överinstans.

ÖVERKLAGANDEN

Delegationsbeslut kan överklagas på samma sätt som nämndens beslut, det vill säga antingen som så kallade kommunalbesvär eller förvaltningsbesvär.

Kommunalbesvär Laglighetsprövning, innebär att beslutet överklagas på det sätt som föreskrivs i Kommunallagen. Domstolen prövar endast lagligheten i beslutet, inte lämpligheten. Kommunalbesvär kan endast anföras av kommunens medlemmar.

Förvaltningsbesvär Förvaltningsbesvär överklagas i enlighet med Förvaltningslagens bestämmelser. Beslutet överklagas till Förvaltningsrätten, men inges till nämnden. Nämnden gör en egen prövning om det tillkommit några nya omständigheter som gör att beslutet bör ändras. Om så inte är fallet, sänds ärendet vidare till förvaltningsrätten. Förvaltningsrätten prövar på både lagligheten och lämpligheten i beslutet och kan sätta ett nytt beslut i det tidigare beslutets ställe. Förvaltningsbesvär kan endast anföras av den som personligen berörs av beslutet.

UPPLYSNINGAR

Upplysningar i frågor rörande delegation och dylikt kan erhållas från kommunjurist och nämndansvarig tjänsteman.

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDENS DELEGATIONSORDNING

I Delegationsordningen framgår det vilka ärenden eller ärendegrupper som nämnden har delegerat till ordförande, ledamot, utskott eller tjänsteperson att fatta beslut om.

I Delegationsordningen anges alltid lägsta beslutsnivå. Ordningsföljden för delegaterna, med utgångspunkt i det lägsta delegat lyder som följer:

1. Socialsekreterare, Biståndshandläggare, Familjehemssekreterare, Familjerättssekreterare, Placeringssamordnare och Socialjour
2. Specialisthandläggare (i de verksamheter som titeln förekommer)
3. Teamledare
4. Enhetschef
5. Verksamhetschef
6. Social- och arbetsmarknadschef
7. Ordförande SANU
8. SANU
9. Ordförande SAN
10. SAN

Förordnade socialsekreterare vid Socialjouren i Västerås stad erhåller i största mån som likalydande delegation som delegaten, socialsekreterare. Socialsekreterare vid Socialjouren benämns särskilt vid delegaten socialsekreterare, vid de rubriker som vidkommer deras arbetsuppgifter.

Socialsekreterare vid Socialjouren benämns också som särskild delegat avseende beslut om begäran om handräckning rörande ärenden enligt Lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), och Lagen om vård av missbrukare, (LVM). Förordnade familjerättssekreterare vid Familjerätten i Västerås stad benämns särskilt i delegationsordningen som familjerättssekreterare.

Delegationsordningen ska revideras fortlöpande när behov föreligger, vid organisations- och avtalsförändringar, ny lagstiftning etc.

ALLMÄNNA ÄRENDEN

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
1	LEX SARAH			
1.1	Beslut om att anmäla allvarliga missförhållanden eller risk för allvarliga missförhållanden till Inspektionen för Vård och omsorg (IVO)	27 kap 6 § SoL 24 § LSS	Verksamhetschef	
2	LEX MAJA			
2.1	Möjlighet för vårdpersonal att anmäla misstänkt vanvård av djur till den berörda kontrollmyndigheten	20 a § OSL	Verksamhetschef	
3	ÖVRIGT			
3.1	Beslut om rättelse av skrivfel i beslutsmeddelande som är utskickat och eller lagakraftvunnet och eller har fått sin slutliga utformning på annat sätt, t.ex. genom justering av protokoll	36 § FL	Enhetschef	Rättelser i dokumentation som inte är utskickat eller lagakraftvunnet görs av delegat som ansvarar för att utreda ärendet.
3.2	Beslut om inköp av inventarier och förbruknings-material inom anslagsramen och enligt gällande reglemente		Enhetschef	
3.3	Beslut som avser myndighetsutövning mot enskilda i ärenden av principiell natur eller är av annars större vikt	6 kap. 38 § p. 3 KL	SAN	
3.4	Beslut om rätten att teckna avtal inom Social- och arbetsmarknadsnämndens verksamhetsområde		Social- och arbetsmarknadschef	
3.5	Beslut om arbetsbudget för verksamheten		SAN	
3.6	Beslut om att ta emot och teckna delgivning för nämndens räkning	6 kap 36 § KL	Social- och arbetsmarknadschef	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
3.7	Beslut om att ansöka om statsbidrag från Socialstyrelsen		Verksamhetschef	
3.8	Beslutsattest samt ersättare	KFS 037 revision 04, Reglemente för kontroll av ekonomiska transaktioner	Verksamhetschef	Beslutsattest
3.9	Beslutsordning för attest och utanordning.	KFS 037 revision 04, Reglemente för kontroll av ekonomiska transaktioner	Verksamhetschef	Mottagningsattest, Behörighets- och Beställningskontrollen
4	DATASKYDDSFÖRORDNINGEN (GDPR)			
4.1	Beslut om att utse dataskyddsombud	Artikel 37–39 GDPR	Social- och arbetsmarknadschef	
4.2	Beslut om att bifalla den registrerades begäran om bekräftelse på huruvida personuppgifter som rör den registrerade håller på att behandlas, tillgång till personuppgifterna och information om ändamål m.m. ("Rätt till information")	Artikel 15 GDPR	Social- och arbetsmarknadschef	
4.3	Beslut om att bifalla den registrerades begäran om att få felaktiga personuppgifter som rör den registrerade rättade eller ofullständiga personuppgifter kompletterade. ("Rätt till rättelse")	Artikel 16 GDPR	Social- och arbetsmarknadschef	
4.4	Beslut om att bifalla den registrerades begäran om att få sina personuppgifter raderade. ("Rätt till radering")	Artikel 17 GDPR	Social- och arbetsmarknadschef	Beslut om att bifalla den registrerades begäran om att få sina personuppgifter raderade. ("Rätt till radering")
4.5	Beslut om att bifalla den registrerades begäran om att begränsa personuppgifts-behandling. ("Rätt till begränsning av behandling")	Artikel 18 GDPR	Social- och arbetsmarknadschef	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
4.6	Beslut om att underrätta varje mottagare till vilken personuppgifterna har lämnats ut om rättelser eller radering av personuppgifter eller begränsningar av behandling, om inte detta visar sig vara omöjligt eller medför en oproportionell ansträngning. Informera den registrerade om dessa mottagare på den registrerades begäran.	Artikel 19 GDPR	Social- och arbetsmarknadschef	
4.7	Beslut om att bifalla den registrerades begäran om få ut de personuppgifter som rör den registrerade samt överföra dessa uppgifter till en annan personuppgiftsansvarig. ("Dataportabilitet")	Artikel 20 GDPR	Social- och arbetsmarknadschef	
4.8	Beslut om att i enlighet med den registrerades invändningar sluta behandla den registrerades personuppgifter.	Artikel 21 GDPR	Social- och arbetsmarknadschef	
5	BRÅDSKANDE ÄRENDEN			
5.1	Beslut rörande SAKi ärenden som är så brådskande att SAN:s eller SANU:s beslut inte kan avvaktas	6 kap 39 § KL	Ordföranden i SAN. Vid förhinder, 1:e viceordförande	
6	UTREDNINGSÄRENDEN HANDLÄGGNING			
6.1	Beslut om att inleda utredning	14 kap 2 § SoL	Biståndshandläggare Socialsekreterare Socialjour	
6.2	Beslut om att inte inleda utredning	14 kap 2 § SoL	Biståndshandläggare Socialsekreterare Teamledare Socialjour	Gäller ej socialsekreterare Barn och ungdomsenheten, se punkt 21.2
6.3	Ändra beslut som har meddelats som första insats	37 § FL	Ursprunglig delegat	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
7	OFFENTLIGHET- OCH SEKRETESSLAGEN (OSL)			
7.1	Beslut om utlämnande av handling		Den tjänsteperson som har ansvar för vården av handlingen	
7.2	Beslut om att helt eller delvis avslå enskilds framställan om utlämnande av handling eller beslut om att lämna ut en handling med förbehåll som inskränker den enskildes rätt att röja innehållet eller annars förfoga över handlingen	2 kap 12, 14 §§ TF 6 kap 3, 4 §§ OSL 10 kap 4, 13, 14 § OSL 25 kap 1 § OSL 26 kap 1 § OSL	Verksamhetschef	Delegat i ursprungsbeslutet
7.3	Beslut om sekretesskydd för uppgiftslämnare i vissa fall	26 kap 5 § OSL	Verksamhetschef	
7.4	Beslut om sekretess av uppgifter gällande underårig i förhållande till dennes vårdnadshavare	12 kap 1, 3 1 st §§ OSL	Verksamhetschef	
7.5	Beslut om att till åklagar- myndighet eller polismyndighet lämna uppgift som omfattas av sekretess enligt bl.a. 26 kap OSL om misstanke om brott enl. 3,4 eller 6 kap i brottsbalken mot någon som inte fyllt 18 år	10 kap 21 § OSL	Enhetschef	
7.6	Beslut om att lämna uppgift om utlännings personliga förhållanden till regeringen, migrationsdomstol, Migrationsöverdomstolen, Migrationsverket eller polismyndighet	17 kap 1 § UtL 10 kap OSL	Enhetschef	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
8	ÖVERKLAGANDEN			
8.1	Beslut om att avvisa överklagande som inkommit för sent. Beslut om att pröva överklagande som inkommit i rätt tid	45 § 1 st FL 44 § FL	Biståndshandläggare Socialsekreterare Familjerättssekreterare	Delegat i ursprungsbeslutet
8.2	Beslut om att ompröva och ändra överklagat beslut	39 § FL (37 § 1, 2 st FL)	Biståndshandläggare Socialsekreterare Familjerättssekreterare	Delegat i ursprungsbeslutet
8.3	Beslut om överklagande och yrkande om inhibition till överprövande domstol	6 kap 33–34 §§ KL	SAN/ SANU	
8.4	Beslut om överklagande och yrkande om inhibition till överprövande domstol när SAN:s beslut ej kan avvaktas	30 kap 1–2 SoL 6 kap 33–34 KL	Enhetschef	
8.5	Beslut om avvisande av ombud	14 § 1st FL	Enhetschef	
8.6	Beslut om att avge yttrande till överinstans utifrån begäran med anledning av enskilda överklagan av beslut	8–12 §§ FPL	Biståndshandläggare Socialsekreterare	Delegat i ursprungsbeslutet
8.7	Beslut om att överklaga migrationsverkets beslut om ersättning	42 § FL	Socialsekreterare	
8.8	Beslut om överklagande till Förvaltningsdomstol	30 kap 1–2 SoL 6 kap 37–38 § KL	SAN/SANU	
8.9	Beslut om att överklaga IVO:s beslut	35 kap 2 § SoL	Enhetschef	

Kommentar [AJ1]: Menar man överklaga beslut från FR? Annars låter det som att san/sanu ska besluta om alla överklaganden vi skickar till FR

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
9	YTTRANDEN			
9.1	Beslut om att avge yttrande till Kammarrätt, medanledning av överklagande av förvaltningsrättsdom	46 § FL	SANU	
9.2	Beslut om att avge yttrande till Förvaltningsdomstol med anledning av överklagande av delegats beslut	46 § FL	Biståndshandläggare Socialsekreterare	Delegat i ursprungsbeslutet
9.3	Beslut om att avge yttrande till kriminalvården vid verkställande av frihetsberövande påföljd inom Europeiska unionen	4 kap 1 § Förordningen (2015:109) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska unionen	Teamledare	
9.4	Beslut om att avge yttrande i folkbokföringsärenden Lämna Skatteverket biträde vid utredning av frågor om skyddad folkbokföring m.m.	17 a § Folkbokföringslagen	Teamledare	
9.5	Beslut om att avge yttrande i tillsynsärenden av individärenden till; Inspektionen för vård och omsorg (IVO), JO, JK, DO, Länsstyrelsen och Integritetsskyddsmyndigheten	28 kap 2 § SoL 26 § LSS 7 kap 21 § PsL	SANU	
9.6	Beslut om att avge yttrande över ansökan om rättshjälp genom offentligt biträde samt yttrande över kostnadsberäkning	43 § rättshjälpslagen 36 § rättshjälpsförordningen	Biståndshandläggare Socialsekreterare	
9.7	Beslut om att återsöka och skriva yttranden till Migrationsverket	Förordning (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m.fl.	Utvecklare Socialsekreterare	Förordningen innehåller bestämmelser om kommuners och regioners rätt till statlig ersättning för vissa kostnader gällande asyl och vissa andra utlänningar som bevispersoner
9.8	Beslut om att föra talan i ärenden eller mål vid allmän domstol eller Förvaltningsdomstol	30 kap 2 § SoL	Teamledare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
10	ÖVERFLYTT AV ÄRENDE			
10.1	Begäran om överflyttning av ärende gällande enskild till annan kommun	29 kap 10 § SoL 2 kap 3 § 2 st FB	SANU SANU	
10.2	Meddela inställning till begäran om överflyttning av ärende från annan kommun	29 kap 10 § SoL	SANU	
10.3	Beslut om att ansöka hos IVO om överflyttning av ärende till annan kommun	29 kap 10 § SoL	SANU	
10.4	Beslut om att avge yttrande till IVO i ärende rörande överflyttning av ärende till annan kommun	29 kap 10 § SoL	SANU	
11	ANMÄLAN TILL ÖVERFÖRMYNDARE			
11.1	Beslut om anmälan till överförmyndaren om behov av god man/förvaltare	5 kap 3 § 1 p SoF LSS 15 § p. 6	Biståndshandläggare Socialsekreterare	
11.2	Beslut om anmälan till överförmyndaren om behov av god man/förvaltare samt beslut om anmälan att god man/förvaltare inte längre föreligger	5 kap 3 § 1 p SoF LSS 15 § p. 6	Biståndshandläggare Socialsekreterare	
11.3	Beslut om anmälan till överförmyndaren om förhållanden beträffande förvaltning av underårighs egendom	5 kap 3 § 3 p SoF	Biståndshandläggare Socialsekreterare	
12	POLISANMÄLAN			
12.1	Beslut om att polisanmäla misstanke om brott om det är nödvändigt för att socialnämnden ska kunna fullgöra sin verksamhet	10 kap 2 § OSL	Enhetschef	
12.2	Beslut om polisanmälan vid misstanke om vissa brott mot barn och unga samt misstankar om begångna brott i övrigt	15 kap 7 § SoL 10 kap 21–24 §§ OSL	Teamledare	
12.3	Beslut att inte polisanmäla misstanke om vissa brott mot barn	15 kap 7 § SoL	Teamledare	
12.4	Beslut om att begära utdrag ur polisregister	SFS 1999:1134	Biståndshandläggare Socialsekreterare	
13	INSATSER UTAN INDIVIDUELL BEHOVSPRÖVNING			
13.1	Beslut om att införa insatser utan individuell behovsprövning	11 kap 5 § SoL	SAN	
13.2	Beslut om att undanta insatser utan individuell	14 kap 4–5 §§ SoL	SAN	

Delegationsordning
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

	behovsprövning från dokumentation av personliga uppgifter			
--	---	--	--	--

SOCIALSEKRETERARE, VUXEN

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
14	INSATS ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)			
14.1	Beslut om att inleda utredning	14 kap 2 § SoL	Socialsekreterare Socialjour	
14.2	Beslut om att inte inleda utredning	14 kap 2 § SoL	Socialsekreterare Socialjour	
14.3	Beslut om att avslå ansökan	14 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	
14.4	Beslut om att inledd utredning ska avslutas utan åtgärd	14 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	
14.5	Beslut om att underteckna en samordnad vårdplan i samband med ansökan om öppen psykiatrisk tvångsvård och öppen rättspsykiatrisk tvångsvård	12 a § LRV	Socialsekreterare	
14.6	Beslut om insats i form av öppenvårdsinsatser med interna resurser	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
14.7	Beslut om insats i form av externa öppenvårdsinsatser	11 kap 1 § SoL	Enhetschef	
14.8	Beslut om insats i form av boendeinsats	11 kap 1 § SoL	Teamledare Ovan delegat max 6 månader, därefter Enhetschef	
14.9	Beslut om insats i form av placering i familjehem	11 kap 1 § SoL	Socialjour Enhetschef Ovan delegat max 6 4 månader, därefter SANU	För Socialjour till nästkommande vardag
14.10	Beslut om insats i form av placering i hem för vård eller boende (HVB)	11 kap 1 § SoL	Socialjour Enhetschef Ovan delegat max 6 4 månader, därefter SANU	För Socialjour beslut till nästkommande vardag
14.11	Beslut om insats i form av placering i stödboende	11 kap 1 § SoL	Socialjour Enhetschef Ovan delegat max 6 4 månader, därefter SANU	För Socialjour beslut till nästkommande vardag

Delegationsordning
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
14.12	Beslut om insats i form av placering på skyddat boende	11 kap 1 § SoL	Socialjour Enhetschef Ovan delegat max 6 4 månader, därefter SANU.	För Socialjour beslut till nästkommande vardag
14.13	Beslut om insats i form av kontaktperson eller kontaktfamilj	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare Socialpsykiatri Teamledare (Vuxen)	Beslut gällande socialpsykiatri på delegation av ÄON
14.14	Beslut om upphörande av insats enligt SoL	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	Delegat i ursprungsbeslut Biståndet avslutas av personen själv eller lagligt utsedd företrädare
14.15	Beslut om dagverksamhet	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	Beslut gällande socialpsykiatri på delegation av ÄON
14.16	Beslut om boendestöd	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	Beslut gällande socialpsykiatri på delegation av ÄON
14.17	Beslut om särskilt boende i form av vård- och omsorgsboende	11 kap 1 § SoL 11 kap. 3 § SoL	Enhetschef	Beslut gällande socialpsykiatri på delegation av ÄON
15	KONTRAKTSVÅRD			
15.1	Beslut om kontraktsvård enligt dom om skyddstillsyn	11 kap. 4 § SoL	Enhetschef	
15.1	Beslut om vårdvistelse enligt 11 kap 3 § Fängelselagen	11 kap. 3 § SoL	Enhetschef	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
16	LAG OM VÅRD AV MISSBRUKARE I VISSA FALL (LVM)			
16.1	Följande beslut enligt LVM får inte delegeras till tjänsteman: 11 § Angående ansökan om vård hos förvaltningsrätten 13 § Angående omedelbart omhändertagande 18b Upphörande av vård enl. LVM			
16.2	Beslut om att inleda utredning om det kan finnas skäl att bereda någon tvångsvård enligt LVM	7 § LVM	Socialjouren Socialsekreterare	
16.3	Beslut om att utredning enligt LVM inte ska inledas, ska läggas ner alternativt övergå i en utredning enligt 14 kap 2 § SoL	7 § LVM	Socialjouren Teamledare	
16.4	Beslut om läkarundersökning, samt utse läkare	9 § LVM	Socialjouren Teamledare	
16.5	Beslut om ansökan till förvaltningsrätten om vård enligt LVM	11 § LVM	SANU	
16.6	Beslut om omedelbart omhändertagande	13 § LVM	SANU	
16.7	Beslut om upphörande av omedelbart omhändertagande	18 b § LVM	SANU	
16.8	Beslut om att ansöka till förvaltningsrätten om förlängd utredningstid	38 § 2 st. LVM	Enhetschef	
16.9	Beslut om att begära polishandräckning för genomförande av läkarundersökning	45 § 1 st LVM	Socialjouren Teamledare	
16.10	Beslut om polishandräckning för att föra den som ska beredas vård enl. LVM eller är omedelbart omhändertagen enligt samma lag till LVM-hem eller sjukhus	45 § 2 st LVM	Socialjouren Teamledare	

Delegationsordning
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
17	YTTRANDEN			
17.1	Beslut om att avge yttrande till åklagarmyndighet beträffande den som vårdats enligt LVM	46 § 2 st LVM	Socialsekreterare	
17.2	Beslut om att avge yttrande till allmän domstol då den som begått brottslig gärning kan bli föremål för LVM-vård	BrB 31:2	Socialsekreterare	
17.3	Beslut om yttrande till tingsrätten om förordnande av god man	11 kap 16 § 2 st FB	Teamledare hos Familjerätt Enhetschef	Socialtjänsten i Sala kommer att överta delegation från Familjerätten i Västerås fr o m 2026-01-01. Till dess har Västerås delegationen kvarstående för att avsluta sina ärenden.
17.4	Beslut om yttrande i ärenden om förordnande av god man eller förvaltare för någon som fyllt 16 år	11 kap 16 § 2 st FB	Familjerättssekreterare	
17.5	Beslut om att avge yttrande i körkortsärende	3 kap 8 §, 5 kap 2 § Körkortsförordningen	Socialsekreterare	
17.6	Beslut om att avge yttrande över ansökan om rättshjälp genom offentligt biträde samt yttrande över kostnadsberäkning	43 § Rättshjälpslagen 36 § Rättshjälpsförordningen	Socialsekreterare	
17.7	Beslut om att avge yttrande till polismyndighet enligt vapenlagen	32 § vapenlagen	Socialsekreterare	Upplysningar får endast lämnas ut om den enskilde samtyckt till det (JO 1983/84 s 188f)
17.8	Beslut om yttrande omlämplighet enligt hemvärnsförordningen	5 § hemvärnsförordningen	Socialsekreterare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
18	UTREDNING ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)			
18.1	Beslut om att inleda utredning	14 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	
18.2	Beslut om att inte inleda utredning	14 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	
19	EKONOMISKT BISTÅND ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)			
19.1	Beslut om ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt enligt norm	12 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
19.2	Beslut om ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt över norm	12 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	
19.3	Beslut om ekonomiskt bistånd över norm avseende skulder	12 kap 2 § SoL	Teamledare - Upp till ett halvt prisbasbelopp Enhetschef - upp till ett prisbasbelopp Social- och arbetsmarknadschef - upp till två prisbasbelopp SANU - utöver två prisbasbelopp	
19.4	Beslut om ekonomiskt bistånd i avvaktan på etableringsersättning	12 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
19.5	Beslut om ekonomiskt bistånd utöver skyldigheten i 12 kap 1 § SoL	12 kap 2 § SoL	Teamledare - Upp till ett halvt prisbasbelopp. Enhetschef - upp till ett prisbasbelopp Social- och arbetsmarknadschef - upp till två prisbasbelopp SANU - utöver två prisbasbelopp	
19.6	Beslut om ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt med villkor om återbetalning	12 kap 1 § SoL 33 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	

Delegationsordning
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

19.7	Beslut om att återkräva ekonomiskt bistånd enligt 12 kap 1 § SoL som utgått med villkor om återbetalning	12 kap 1 § SoL 33 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	
19.8	Beslut om att återkräva ekonomiskt bistånd enligt 12 kap 1 § SoL som utgått obehörigen	33 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	

SOCIALSEKRETERARE, EKONOMISKT BISTÅND

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
19.9	Beslut om ekonomiskt bistånd utöver skyldigheten i 12 kap 1 § SoL med villkor om återbetalning	12 kap 2 § 33 kap 2 §	Socialsekreterare	
19.10	Beslut om att återkräva ekonomiskt bistånd enligt 12 kap 2 § SoL som utgått med villkor om återbetalning	12 kap 2 § 33 kap 2 §	Teamledare	
19.11	Beslut om ekonomiskt bistånd under studier på gymnasienivå	12 kap 1,2 § § SoL	Socialsekreterare	
19.12	Beslut om att väcka talan hos förvaltningsrätten om ersättning enligt 33 kap 4 § SoL som den enskilde inte återbetalar frivilligt.	33 kap 4 § SoL	Enhetschef	
19.13	Beslut om att anvisa praktik eller annan kompetenshöjande insats	12 kap 1 § 12 kap. 4 § SoL	Socialsekreterare	
19.14	Beslut om avslag eller nedsättning av ekonomiskt bistånd vid vägran av praktik eller annan kompetens-höjande insats som anvisats enligt 12 kap 4 § SoL	12 kap 5 § SoL	Socialsekreterare	
19.15	Beslut om eftergift av ersättningsskyldighet enl. 33 kap 1 och 2 §§ SoL.	33 kap 6 § SoL	Enhetschef	
19.16	Beslut om polisanmälan om det misstänks att brott enligt bidragsbrottslagen begåtts	6 § Bidragsbrottslagen	Enhetschef	
19.17	Socialnämndens rätt att ta del av uppgifter om enskilda hos: <i>Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, arbetslöshetskassorna samt Arbetsförmedlingen.</i>	15 kap 10 - 11 §§ SoL	Socialsekreterare	
19.18	Beslut om bistånd till tillståndssökande enligt Migrationsverkets riktlinjer	LMA	Socialsekreterare	
19.19	Beslut om bistånd till asylsökande (dagersättning och särskilt bidrag)	1, 3, 17 och 18 §§ LMA	Socialsekreterare	

Delegationsordning
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
19.20	Beslut om nedsättning av dagersättning till asylsökande	10 § LMA	Socialsekreterare	
19.21	Ekonomiskt bistånd enligt riksnorm under integrationstid	12 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
20	DÖDSBO			
20.1	Beslut om dödsboanmälan till Skatteverket eller avslag med hänvisning till att bouppteckning ska genomföras	20 kap 8a ÄB	Socialsekreterare	
20.2	Beslut om att ordna gravsättning och kräva ersättning av dödsboet	5 kap 2 § Begravningslagen	Enhetschef	
20.3	Beslut att vårda (provisorisk förvaltning) dödsboet	18 kap 2 § ÄB	Socialsekreterare	
21	ARBETSMARKNAD			
21.1	Tecknande av avtal, överenskommelser och kontrakt inom arbetsmarknadsenheten		Enhetschef	

BARN OCH UNGA

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
22	UTREDNING ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)			
22.1	Beslut om att inleda utredning oavsett den enskildes samtycke	14 kap 2 § SoL 20 kap 5 § SoL	Socialsekreterare Socialjour	20 kap 5§ tillämpas då samtycke saknas
22.2	Beslut om att inte inleda utredning	20 kap 2 §	Teamledare	
22.3	Beslut om att avsluta inledd utredning utan åtgärd	14 kap 2 § SoL	Teamledare	
22.4	Beslut om att avskriva ärendet från vidare handläggning	14 kap 2 § SoL	Teamledare	
22.5	Beslut om förlängd utredningstid	20 kap 3 § SoL	Teamledare	Max två månader, därefter SANU
22.6	Beslut om uppföljning av ett barns situation efter avslutad utredning utan beslut om insats	23 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
22.7	Beslut om uppföljning av ett barns situation efter att placering på HVB- eller familjehem har upphört	23 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	
23	INSATS ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)			
23.1	Beslut om insats i form av öppenvårdsinsatser med interna resurser	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
23.2	Beslut om insats i form av stödkontakt	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
23.3	Beslut om beviljande av insats i form av öppenvård eller kontaktperson, utifrån barnets/den unges bästa, trots att inte samtliga vårdnadshavare samtycker till det	6 kap. 13 a § FB 21 kap 1 § SoL	SANU	
23.4	Beslut om insats i form av externa öppenvårdsinsatser	11 kap 1 § SoL	Enhetschef	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
24	KONTAKTPERSON/KONTAKTFAMILJ/SÄRSKILT KVAL. KONTAKTPERSON/UMGÅNGESSTÖD			
24.1	Beslut om insats i form av kontaktfamilj, kontaktperson, särskilt kvalificerad kontaktperson och umgängesstöd	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
24.2	Beslut om avslag i avseende insats till kontaktfamilj, kontaktperson, särskilt kvalificerad kontaktperson och umgängesstöd	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
24.3	Beslut om upphörande av kontaktfamilj, kontaktperson, särskilt kvalificerad kontaktperson och umgängesstöd	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
24.4	Beslut om att utse och entlediga kontaktfamilj, kontaktperson, särskilt kvalificerad kontaktperson och umgängesstöd	13 kap 7 § SoL	Familjehemssekreterare	
24.5	Beslut om att inleda utredning gällande uppdragstagare		Familjehemssekreterare	Kontaktfamilj, Kontaktperson, Särskilt kvalificerad kontaktperson och Umgängesstöd
25	PLACERINGSÄRENDEN			
25.1	Beslut om tillfällig vård och fostran i jourhem efter avslutad utredning max två månader.	11 kap 1 § SoL	SANU Ordförande SANU vid brådskande fall	I enlighet med 22 kap 2 § SoL
25.2	Beslut om tillfällig vård och fostran i jourhem längre än efter avslutad utredning- max två månader.	11 kap 1 § SoL	SANU Ordförande SANU vid brådskande fall	I enlighet med 22 kap 2 § SoL
25.3	Beslut om tillfällig vård i nätverkshem efter avslutad utredning max två månader.	11 kap 1 § SoL	SANU Ordförande SANU vid brådskande fall	I enlighet med 22 kap 2 § SoL
25.4	Beslut om tillfällig vård i nätverkshem längre än efter avslutad utredning- max två månader.	11 kap 1 § SoL	SANU Ordförande SANU vid brådskande fall	I enlighet med 22 kap 2 § SoL
25.5	Beslut om insats i form av familjehem för stadigvarande vård och fostran.	11 kap 1 § SoL 22 kap 4 § 2 st SoL	SANU	I enlighet med 22 kap 2 § SoL

Delegationsordning
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
25.6	Beslut om insats i form av familjehem för stadigvarande vård och fostran efter 18 år, så länge behovet kvarstår dock längst t. o. m. 21-årsdagen	11 kap 1 § SoL	SANU	
25.8	Vård av barn utanför det egna hemmet som kräver medgivande eller beslut	22 kap 1-6 § SoL	SANU	
25.8	Beslut om att utse och entlediga jourhem, nätverkshem och familjehem	9 kap 1, 10 §§ SoL	Familjehemssekreterare	
25.9	Beslut om insats i form av extern vård max 6 4 månader	11 kap 1 § SoL	Socialjouren Enhetschef	Gäller även vid om-placering mellan olika externa vård-insatser, då vården ges under en samman-hållen tid
25.10	Beslut om insats i form av extern vård än 6 4 månader	11 kap 1 § SoL	SANU	1
25.11	Beslut om avslag avseende insats i form av vård i familjehem och extern vård	11 kap 1 § SoL	Teamledare	
25.12	Beslut om överväganden var 6:e månad om fortsatt vård	22 kap 13 § SoL	SANU	
25.13	Beslut om upphörande av vård i familjehem/jourhem/extern vård	11 kap 1 § SoL	Teamledare	
25.14	Överväga om att ansöka om flyttningsförbud enligt 24 § LVU vid prövning om upphörande av vård enligt SoL, av barn som har fyllt 15 år	22 kap 16 § SoL	SANU	Gäller placering i ett hem som avses i 22 kap 2 § SoL
25.15	Beslut om placering enligt SoL som överstiger 6000 kr i dygnskostnad		SANU	Avser alla placeringar inklusive de som har annan delegat än SANU.

26	LAG MED SÄRSKILDA BESTÄMMELSER OM VÅRD AV UNGA (LVU)			
	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
26.1	Beslut om ansökan hos Förvaltningsrätten om vård enligt LVU	4 § LVU	SANU	
26.2	Beslut om omedelbart omhändertagande	6 § LVU	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	
26.3	Beslut om upphörande av omedelbart omhändertagande	9 § LVU	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	
26.4	Beslut om att ansöka till Förvaltningsrätten om förlängning av tid för omhändertagande	8 § LVU	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	
26.5	Beslut om vårdens anordnande och vistelse - Flyttning av den unge inkl. begäran om utskrivning eller medgivande att utskrivning sker	11 § 1-3 st LVU	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	
26.6	Beslut om den unges vistelse i sitt eget hem under vårdtiden	11 § 2 st LVU	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	Inleds alltid utanför hemmet
26.7	Beslut om den unges personliga förhållande i den mån beslutet inte är att hänföra till 11 § 1 och 2 st LVU	11 § 4 st LVU	Socialsekreterare	
26.8	Beslut om att överväga fortsatt vård samt hur vården ska riktas och utformas	13 § 1 st LVU	SANU	
26.9	Beslut om att ompröva fortsatt vård	13 § 2 st LVU	SANU	
26.10	Överväga om att ansöka om flyttningsförbud enligt 24 § LVU vid prövning om upphörande av vård enligt LVU, av barn under 18 år	13 b § LVU	SANU	Gäller placering i ett hem som avses i 22 kap 2 § SoL
26.11	Beslut om att ansöka om överflyttning av vårdnad	13 c § LVU	SANU	Ansökan om överflyttning av vårdnaden enligt 6 kap 8 § FB

Delegationsordning
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
26.12	Beslut om hemlighållande av den unges vistelseort (Beslut om att inte röja den unges vistelseort) - i avvaktan på SAN:s beslut	14 § 2 st p 2 LVU	SAN Ordföranden i SANU, vid förhinder, 1:e viceordförande	Beslutet ska anmälas vid nästa sammanträde.
26.13	Beslut om upphörande av hemlighållande av den unges vistelseort - i avvaktan på SAN:s beslut	14 § 2 st p 2 LVU	SAN Ordföranden i SANU, vid förhinder, 1:e viceordförande	Beslutet ska anmälas vid nästa sammanträde.
26.14	Beslut att överväga hemlighållande av vistelseort minst var tredje månad	14 § 3 st LVU	SAN	
26.15	Beslut att överväga umgängesbegränsning minst var tredje månad	14 § 3 st LVU	SAN	
26.16	Beslut om upphörande av umgängesbegränsning	14 § 2 st p 1 LVU	SAN	
26.17	Beslut om hur den unges umgänge med föräldrar eller andra skall utövas om överenskommelse inte kan nås med förälder - i avvaktan på SAN:s beslut	14 § 2 st p 1 LVU	SAN Ordföranden i SANU, vid förhinder, 1:e viceordförande	Beslutet ska anmälas vid nästa sammanträde.
26.18	Beslut om upphörande av vård	21 § LVU	SANU	
26.19	Beslut om att avslå ansökan om vårdens upphörande.	21 § LVU	SANU	Begäran om vårdens upphörande
26.20	Beslut om uppföljning av ett barn under 18 år vid upphörande av vård enligt 21 § LVU	21 b § LVU	SANU	
26.21	Beslut om att en uppföljning ska avslutas senast 6 månader efter det att den inleddes	21 c § LVU	Socialsekreterare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
26.22	Beslut om kontaktmannaskap och öppna behandlingsinsatser mot vederbörandes vilja - omprövning	22 § p 1 o 2 LVU 22 § p 1 o 2 LVU	SANU	
26.23	Beslut om upphörande av förebyggande insatser enligt 22 § 1st LVU	22 § 3 st LVU	SANU	
26.24	Beslut att ansöka om flyttningsförbud	24 § LVU	SANU	
26.25	Beslut att överväga om flyttningsförbud fortfarande behövs	26 § LVU	SANU	
26.26	Beslut om att flyttningsförbud ska upphöra	26 § 2st LVU	SANU	
26.27	Beslut om tillfälligt flyttförbud när SANU- beslut inte kan avvaktas.	27 §	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	
26.28	Beslut om att tillfälligt flyttningsförbud ska upphöra	30 § LVU	SANU	
26.29	Beslut om hur den unges umgänge med vårdnadshavare och förälder med umgängesrätt reglerad genom dom, beslut av domstol eller avtal ska utövas vid flyttningsförbud	31 § LVU	SANU	
26.30	Beslut om utreseförbud vid påtaglig risk att föras utomlands i syfte att ingå äktenskap eller äktenskapsliknande förhållande eller könsstympning	31a § LVU	SANU	
26.31	Beslut att ompröva utreseförbud	31c § LVU	SANU	
26.33	Beslut om tillfälligt utreseförbud, nämndens beslut kan inte avvaktas	31d § LVU	Ordföranden i SANU, vid förhinder, 1:e viceordförande	
26.33	Beslut om tillfälligt undantag från utreseförbud för viss resa	31 § LVU	SANU	

Delegationsordning
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lågsta delegat	Anmärkning
26.34	Beslut om läkarundersökning	32 § 1 st LVU	Socialjouren Teamledare	
26.35	Beslut om provtagning inför umgänge vid vård enligt 2 § LVU	32 a § LVU	SANU	
26.36	Beslut om provtagning inför upphörande av vård enligt 2 § LVU	32 b § LVU	SANU	
26.37	Beslut att begära biträde av polis för att bereda en läkare, som avses i 32 §, tillträde till den unges hem eller för att föra den unge till läkarundersökning	43 § 1 p LVU	Ordföranden i SANU vid förhinder, 1:e vice ordförande	
26.38	Beslut om att begära polis- handräckning för genomförande av beslut av vård	43 § 2p LVU	Socialjouren Teamledare	
26.39	Beslut om framställan domstol om behov av målsägandebiträde för underårig	5 kap 2 § 1st SoFS	Socialsekreterare	
26.40	Beslut om att avge yttrande till allmän domstol angående överlämnande till vård - då vård enligt LVU inte är aktuell - i övriga fall		Socialsekreterare avseende då vård enligt LVU inte är aktuell SANU avseende övriga fall	
26.41	Beslut om placering enligt LVU som överstiger 6000 kr i dygnskostnad.		SANU	Avser alla placeringar inklusive de som har annan delegat än SANU.
27	LAGEN OM PLACERING AV BARN I SKYDDAT BOENDE (2024:79)			
27.1	Beslut enligt lag om placering av barn som ej går att delegera till tjänsteman 3 kap 3 § Beslut om ansökan hos Förvaltningsrätt om insats skyddat boende 4 kap 1 § Beslut om en omedelbar insats i form av skyddat boende 5 kap 1 § Beslut om hur insatsen ska ordnas och om var den unge ska vistas 5 kap 3 § Övervägande av insatsen skyddat boende 5 kap 6 § Övervägande av beslut beträffande umgänge och hemlighållande av vistelseadress			

	7 kap 1 § Beslut om att en omedelbar insats i form av skyddat boende ska upphöra			
	8 kap 7 § Beslut om att begära polishandräkning för att genomföra beslut om omedelbar insats i form av skyddat boende			
	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
27.2	Beslut om ansökan hos Förvaltningsrätt om insats skyddat boende	3 kap 3 § lag om placering av barn i skyddat boende	SANU	
27.3	Beslut om en omedelbar insats i form av skyddat boende - i avvaktan på SAN-s beslut	4 kap 1 § lag om placering av barn i skyddat boende	SAN Ordföranden i SANU, vid förhinder, 1:e vice ordförande	Beslutet ska anmälas vid nästa sammanträde
27.4	Begäran om förlängd tid för ansökan om vård	4 kap 6 § lag om placering av barn i skyddat boende	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	
27.5	Beslut om att en omedelbar insats i form av skyddat boende ska upphöra	4 kap 8 § lag om placering av barn i skyddat boende	Ordföranden i SANU, vid förhinder, 1:e vice ordförande	
27.6	Beslut om hur insatsen ska ordnas och om var den unge ska vistas - i avvaktan på SANU-s beslut	5 kap 1 § lag om placering av barn i skyddat boende	SANU Ordföranden i SANU, vid förhinder, 1:e vice ordförande	Beslutet ska anmälas vid nästa sammanträde
27.7	Övervägande av insatsen skyddat boende	5 kap 3 § lag om placering av barn i skyddat boende	SANU	
27.8	Beslut om att den unges vistelseort inte ska röjas för föräldern eller vårdnadshavaren (hemlighållande) - Beslut om upphörande av hemlighållande av vistelseort - i avvaktan på SANU-s beslut	5 kap. 4§ p.1 lag om placering av barn i skyddat boende	SANU Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	Beslutet ska anmälas vid nästa sammanträde
27.9	Beslut om hur rätt till umgänge med den unge ska utövas (beslut om umgängesbegränsning) - Beslut om upphörande av umgängesbegränsning - i avvaktan på SANU-s beslut	5 kap 4 § p.2 lag om placering av barn i skyddat boende	SANU Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	Beslutet ska anmälas vid nästa sammanträde
27.10	Övervägande av beslut beträffande umgänge eller hemlighållande av vistelseort	5 kap 6 § lag om placering av barn i skyddat boende	SANU	
27.11	Avvisande av framställning från vårdnadshavare om att beslut om hemlighållande av	5 kap 7 § lag om placering av barn i skyddat boende	Teamledare	

	vistelseort eller umgängesbegränsning ska upphöra			
27.12	Beslut om att placering i skyddat boende ska upphöra	7 kap 1 § lag om placering av barn i skyddat boende	SANU	
27.13	Avisande av framställning från vårdnadshavare om att insats enligt 3 kap sak upphöra	7 kap 2 § lag om placering av barn i skyddat boende	Teamledare	
27.14	Beslut om att begära polishand- räckning för att genomföra beslut om omedelbar insats i form av skyddat boende	8 kap 7 § lag om placering av barn i skyddat boende	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	

FAMILJERÄTT

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
28	ENLIGT FÖRÄLDRABALKEN (FB)			
28.1	Godkännande av faderskapsbekaftelse då parterna varit sammanboende under hela konceptionstiden och är övertygade om att barnet är deras gemensamma eller då parterna utan att vara sammanboende är övertygade om att barnet är deras gemensamma - i övriga fall	1 kap 4 § 1 st FB 2 kap 1, 4–6, 8–9 §§ FB	Socialadministratör Familjerättssekreterare	
28.2	Godkännande av föräldraskapsbekaftelse där parterna är överens och samtycke finns	2 kap 8a § FB	Socialadministratör	
28.3	Nedläggning av faderskapsutredning	2 kap 7 § 1–4 p 7 § 2 st FB	SAN	
28.4	Beslut om att återuppta nedlagd utredning	2 kap 1 § FB	Teamledare hos Familjerätt Enhetschef	Socialtjänsten i Sala kommer att överta delegation från Familjerätten i Västerås fr o m 2026-01-01. Till dess har Västerås delegationen kvarstående för att avsluta sina ärenden.
28.5	Nedläggning av föräldraskapsutredning	2 kap 7 § 1–4 p FB	SAN	
28.6	Beslut om att väcka och föra talan i mål om faderskap	3 kap 5 § 2 st och 6 § 2 st FB	Familjerättssekreterare	

Delegationsordning
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

28.7	Beslut om att inleda faderskaps-utredning om faderskapet kan ifrågasättas och faderskapet är fastställt genom dom eller bekräftelse	2 kap 1 § FB	Teamledare hos Familjerätt Enhetschef	Socialtjänsten i Sala kommer att överta delegation från Familjerätten i Västerås fr o m 2026-01-01. Till dess har Västerås delegationen kvarstående för att avsluta sina ärenden.
28.8	Beslut om att inleda utredning om någon annan man än den som är gift med barnets moder kan vara far till barnet	2 kap 9 § 1 st FB	Teamledare hos Familjerätt Enhetschef	Socialtjänsten i Sala kommer att överta delegation från Familjerätten i Västerås fr o m 2026-01-01. Till dess har Västerås delegationen kvarstående för att avsluta sina ärenden.
28.9	Beslut om yttrande till tingsrätten om möjligheterna att genomföra ett beslut om umgängesstöd i familjerättsärenden Beslut om att utse viss person att medverka vid umgänge efter rättsens beslut om umgängesstöd	6 kap 15c § FB	Familjerättssekreterare Familjerättssekreterare	
28.10	Beslut att utse utredare i ärende om vårdnad, boende, umgänge	6 kap 19 § 3 st FB	Teamledare hos Familjerätt Enhetschef	Socialtjänsten i Sala kommer att överta delegation från Familjerätten i Västerås fr o m 2026-01-01. Till dess har Västerås delegationen kvarstående för att avsluta sina ärenden.
28.11	Lämna upplysningar som kan vara av betydelse till annan socialnämnd	6 kap 19 § 4 st FB 6 kap 17a § FB	Familjerättssekreterare	
28.12	Lämna upplysningar inför interimistiskt beslut hos rätten	6 kap 20 § 2 st FB	Familjerättssekreterare	
28.13	Beslut om att väcka och föra talan för barn i mål om underhåll	7 kap 11 o 14 §§ FB	Familjerättssekreterare	
28.14	Beslut att godkänna samt vägra godkänna avtal om vårdnad, boende och umgänge	6 kap 6 §, 14a § 2 st, 15a § 2 st FB	Familjerättssekreterare	
28.15	Beslut om att godkänna avtal om underhållsbidrag för framtiden om betalningsperioderna överskrider 3 månader, (ej engångsbelopp)	7 kap 7 § FB	Familjerättssekreterare	
28.16	Beslut om att utse utredare gällande adoptionsutredning	4 kap 14 § FB	Teamledare hos Familjerätt Enhetschef	Socialtjänsten i Sala kommer att överta delegation från Familjerätten i

Delegationsordning
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

				Västerås fr o m 2026-01-01. Till dess har Västerås delegationen kvarstående för att avsluta sina ärenden
28.17	Beslut om beviljande av insats i form av öppenvård eller kontaktperson, utifrån barnets/ den unges bästa, trots att inte samtliga vårdnadshavare samtycker till det	6 kap. 13 a § FB, 21 kap 1 §	SANU	
28.18	Beslut om att hos Tingsrätten ansöka om att särskild förordnad vårdnadshavare tillsätts	6 kap 8 § FB 6 kap 8 § a FB 6 kap 7 § FB 6 kap 9 § FB	SANU	
28.19	Underteckna ansökan och föra talan i mål gällande vårdnadsöverflytt		Teamledare	
28.20	Beslut att anmäla behov av särskild förordnad vårdnadshavare till tingsrätten	6 kap 8a FB	SANU	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
29	ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)			
29.1	Beslut om samtycke till att adoptionsförandet får fortsätta sedan barn utsetts	24 kap 5 § SoL	Familjerätssekreterare	
29.2	Beslut om att vägra samtycke till fortsatt adoptionsförande	24 kap 5 § SoL	SAN	
29.3	Beslut om medgivande åt enskilt hem att bereda underårig stadigvarande vård eller fostran	22 kap 2 § och 24 kap 1 och 4 §§ SoL	SAN	
29.4	Beslut om medgivande att ta emot utländskt barn för adoption.	22 kap 2§ och 24 kap 1 § SoL	SAN	
29.5	Besluta att återkallamedgivande	24 kap 4 § SoL	SAN	
29.6	Beslut om att förlänga utredningstiden i samband med beslut om samtycke till adoptionsförande	24 kap 5 § SoL	Teamledare hos Familjerätt Enhetschef	Socialtjänsten i Sala kommer att överta delegation från Familjerätten i Västerås fr o m 2026-01-01. Till dess har Västerås delegationen kvarstående för att avsluta sina ärenden.
30	YTTRANDEN			
30.1	Beslut om yttrande enligt lag om personnamn	44, 45 § Lag om personnamn	Teamledare hos Familjerätten Enhetschef	Socialtjänsten i Sala kommer att överta delegation från Familjerätten i Västerås fr o m 2026-01-01. Till dess har Västerås delegationen kvarstående för att avsluta sina ärenden.
30.2	Beslut att avge yttrande till tingsrätten rörande överflyttad vårdnad av barn	6 kap 9 § FB (vårdnadshavaren avliden) 6 kap 8a § FB (barnets föräldrar varaktigt förhindrade att vårda barnet) 6 kap 7 § FB (om en förälder vid utövandet av vårdnaden om ett barn	SANU	

		gör sig skyldig till missbruk eller försummelse eller i övrigt brister i omsorgen om barnet)		
30.3	Beslut om yttrande till tingsrätten om möjligheterna att genomföra ett beslut om umgängesstöd	6 kap 15c § FB	Familjerättssekreterare	
30.4	Beslut om att utse viss person att medverka vid umgänge efter rättsens beslut om umgängesstöd	6 kap 15c § FB	Familjerättssekreterare	
	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
30.5	Beslut att yttra sig i mål eller ärende om vårdnad/boende/umgänge	6 kap 19 § 2 st FB	Familjerättssekreterare	
30.6	Beslut om att avge yttrande till Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten	Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare	Socialsekreterare	
30.7	Beslut om att avge yttrande till allmän domstol ifråga om vårdnads- och umgängesrätt	6 kap 6 § FB	Familjerättssekreterare	
30.8	Beslut om att avge yttrande till allmän domstol i fråga om interimistiskt beslut gällande vårdnad/boende/umgänge – vid ställningstagande	6 kap 20 § FB	Familjerättssekreterare SANU	
30.9	Beslut om att vissa åtgärder inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten får vidtas trots att barnets vårdnadshavare inte är överens om det	6 kap 13 a § FB	SANU	
30.10	Beslut om att avge yttrande beträffande äktenskapsdispens	2 kap 5 § GB	Teamledare	
30.11	Beslut om yttrande till passmyndighet vid utfärdande av pass utan vårdnadshavarens medgivande för barn under 18 år	3 § 2 st passförordningen	Teamledare hos Familjerätt Enhetschef	Socialtjänsten i Sala kommer att överta delegation från Familjerätten i Västerås fr o m 2026-01-01. Till dess har Västerås delegationen kvarstående för att avsluta sina ärenden.
30.12	Beslut om att avge yttrande över ansökan om bostadsbidrag till familj där barn vistas på institution eller i familjehem	3 § lagen om bostadsbidrag	Socialsekreterare	
30.13	Beslut om att avge yttrande till Skatteverket medanledning av pågående utredning om skyddad	17a § 2 st Folkbokföringslagen	Socialsekreterare	

Delegationsordning
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

	folkbokföring eller sekretessmarkering			
30.14	Underrättelseskyldighet Om det finns anledning att anta att det kan finnas felaktiga eller icke fullständiga uppgifter i folkbokföringen ska myndigheter underrätta Skatteverket	32 c § Folkbokföringslagen	Teamledare hos Familjerätt Teamledare	
30.15	Underrättelseskyldighet Om det finns anledning att anta att en ekonomisk förmån eller ett ekonomiskt stöd har beslutats, betalats ut eller tillgodoräknats felaktigt eller med ett för högt belopp, ska underrättelse om detta lämnas till den myndighet eller organisation som har fattat beslutet.	3 § Underrättelselagen	Teamledare	
30.16	Beslut om att avge yttrande med anledning av bortförande av barn, samt erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden	Lag (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn	Teamledare	

ERSÄTTNINGAR OCH AVGIFTER

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
31	ERSÄTTNINGAR/AVGIFTER, PLACERINGAR BARN OCH UNGA			
31.1	Beslut om ersättning från förälder vars barn är under 18 år och vårdas i ett annat hem än det egna	32 kap 3 § SoL 6 kap 2–4 § SoF	Socialadministratör	
31.2	Beslut om att inte ta in ersättning från förälder vars barn är under 18 år och vårdas i ett annat hem än det egna	32 kap 3 § SoL	Teamledare	
31.3	Beslut om att inte ta in ersättning utifrån beräkningsunderlag från förälder vars barn är under 18 år och vårdas i ett annat hem än det egna	32 kap 3 § SoL	Socialadministratör	
31.4	Beslut om att nämnden ska uppbära barnpension och barntillägg enligt folkpensioneringen	10 kap 3 § AFL 1 och 3 §§ Kungörelsen om råd i vissa fall för kommunen eller annan att uppbära folkpension (1962:393)	Socialsekreterare	
31.5	Beslut om att meddela underhållsskyldig att nämnden ska uppbära underhållsbidrag i stället för vårdnadshavaren	8 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
31.6	Beslut om att underrätta försäkringskassa om att nämnden tillfälligt ska uppbära bidragsförskott	8 § Förordningen om bidragsförskott	Socialsekreterare	
31.7	Beslut om framställan till försäkringskassa om ändring av betalningsmottagare för allmänt barnbidrag	4 § 3 st lagen om allmänna barnbidrag	Socialadministratör	
31.8	Beslut om framställan till CSN om ändring av betalningsmottagare för studiehjälp	2 kap 33 § Studiestödsförordningen	Socialadministratör	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
32	ERSÄTTNINGAR/AVGIFTER, PLACERINGAR VUXNA			
32.1	Beslut om att anmäla till Försäkringskassan att nämnden ska uppbära sjukpenning för den som bereds vård i sådant hem för vård eller boende eller familjehem enligt SoL som ger vård och behandling åt missbrukare av alkohol och narkotika	3 kap 15 § AFL	Socialsekreterare	
32.2	Beslut om ersättning för uppehälle (egen avgift) vid stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär när bistånd ges i form av plats i hem för vård eller boende eller familjehem	8 kap 1 § SoL 21 § AFL	Socialsekreterare	
33	ERSÄTTNINGAR FAMILJEHEM, JOURHEM, KONTAKTFAMILJ, KONTAKTPERSON			
33.1	Familjehem, jourhem, kontaktfamilj och kontaktperson Omkostnad och Arvode -Enligt SKR:s rekommendation -Utöver SKR:s rekommendation		Familjehemssekreterare Placeringsamordnare Enhetschef	
33.2	Stödfamilj, Särskilt kvalificerad kontaktperson och Umgångsstöd Omkostnad och Arvode -Enligt SKR:s rekommendation -Utöver SKR:s rekommendation		Familjehemssekreterare Placeringsamordnare Enhetschef	
33.3	Ersättning till kontrakterade jourhem -Enligt SKR:s rekommendation -Utöver SKR:s rekommendation		Teamledare Enhetschef	
33.4	Ersättning till familjehem för helt inkomstbortfall där ledigheten jämföras med föräldraledighet för spädbarn upp till 18 månader		Enhetschef	
33.5	Beslut om ersättning till familjehem för inkomstbortfall om årsinkomst max 6,5 prisbasbelopp		Teamledare Ovan delegat max 6 månader, därefter SANU	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
33.6	Tillfälliga kostnader gällande förberedelse för familjehemmet att motta ett barn för placering - Upp till 10 000 - Över 10 000		Familjehemssekreterare SANU	
33.7	Ekonomisk ersättning för skador som barnet/den unge vållat i familjehemmet - Upp till 5 000 - Över 5 000		Teamledare SANU	
33.8	Kostnader i samband med vårdens upphörande		Teamledare	
33.9	Beslut om ersättning till särskilt förordnad vårdnadshavare som tidigare varit familjehems-förälder	22 kap 15 § SoL	Teamledare	
34	ÖVRIGA ERSÄTTNINGAR/AVGIFTER			
34.1	Föra talan om ersättning hos Förvaltningsrätten	33 kap 4 § SoL	Teamledare	
34.2	Beslut om återkrav enligt 33 kap 1 § SoL	33 kap 4 § SoL	SANU	
34.3	Beslut om eftergift av ersättningsskyldighet eller nedskrivning av fordran	33 kap 6 § SoL	Enhetschef	
34.4	Belopp upp till 35 % av basbeloppet		Enhetschef	Äldreomsorgsavgift
34.5	Beslut att utbetala assistans-ersättning till annan än den som är berättigad till insatsen	11 § LSS	SANU	
34.6	Beslut om återbetalnings-skyldighet för felaktig eller hög assistansersättning	12 § LSS	Enhetschef	
34.7	Beslut om avgift från den som uppbär assistans-ersättning från Försäkringskassan	18 § LSS	Enhetschef	
34.8	Beslut om fastställande av avgift	19 § LSS	Enhetschef	Fastställande av avgift

Delegationsordning
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

Riktlinje för Delegationsordning, SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

Antagen SAN § 142 | 2025-12-15 | DIARIENUMMER SAN 2025/5

SALA KOMMUN Vård och omsorg

Telefonnummer: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

Social- och arbetsmarknadskontoret

Marina Dickfors

T.F Social- och arbetsmarknadschef

Social- och arbetsmarknadsnämnden

MISSIV

Revidering av Riktlinje ekonomiskt bistånd

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Det finns behov av revidering av nuvarande riktlinje utifrån vissa förändringar i styrande dokument, revideringarna består av:

Nytt kapitel sidan 34, rubrik 12:7, revidering utifrån att det från och med 1 januari 2026 inte längre kommer att finnas privata utförare för serviceinsatser (hemtjänst) som beviljats av biståndshandläggare. Den enskilde bibehåller rätten att anlita privata utförare på egen hand men dessa kostnader kommer inte att reduceras till skillnad från kostnader för hemtjänst inom kommunens regi.

Samt revidering sidan 49 avseende högsta godtagbara hyres- och elkostnad, justering utifrån ny norm från 1 januari 2026.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet kommer inte att innebära några ekonomiska konsekvenser utanför Social- och arbetsmarknadsnämndens ram men ger möjlighet till reducering av risken för felaktiga utbetalningar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att fastställa föreslagna revideringar gällande Riktlinje för ekonomiskt bistånd enligt förslag i bilaga, med möjlighet till redaktionella ändringar. Riktlinjen börjar gälla från 1 januari 2026.

Bilagor:

- 1 Riktlinje för ekonomiskt bistånd enligt SoL 2025:400)
- 2 Riksnorm 2026

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utesluta någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Riktlinje för Ekonomiskt Bistånd enligt Socialtjänstlagen (2025:400)

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

METADATA OM DOKUMENTET

Dokumentnamn Riktlinje för Ekonomiskt Bistånd enligt Socialtjänstlagen (2025:400)		Dokumenttyp Riktlinje	Omfattar Vård och Omsorg
Beslutsinstans Social- och arbetsmarknadsnämnden	Dokumentansvarig Social- och arbetsmarknadschef	Publicering www.sala.se , intranät	
Beslutad datum 2025-06-17	Översyn bör göras 2026-06-17	Klassificering 1.3.1	Diarienummer SAN 2025/37
Relation	Ersätter		Författningssamling

INNEHÅLL

1	INLEDNING.....	8
2	FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ARBETET MED EKONOMISKT BISTÅND	9
2.1	Socialtjänstens uppdrag och principer av handläggning av ekonomiskt bistånd	9
2.2	Samverkan	9
2.3	Barnperspektiv	10
3	EKONOMISKT BISTÅND	11
3.1	Bistånd i akut nödsituation	11
3.2	Förebyggande arbetet.....	12
3.3	Samverkan med Arbetsförmedlingen	12
3.4	Kommunala arbetsmarknadsinsatser	12
3.5	Aktivitetsplikt	13
3.6	Jobbstimulans	13
4	ANSVARSFÖRDELNING MELLAN OLIKA KOMMUNER.....	14
4.1	Bosättningskommunens ansvar	14
4.2	Vistelsekommunens ansvar.....	14
4.3	Folkbokföringskommunens ansvar	14
4.4	Personer som saknar stadigvarande bostad	14
5	KOMMUNENS ANSVAR VID VÅLDSUTSÄTTHET.....	15
5.1	Att uppmärksamma utsatthet för våld.....	15
5.2	Ekonomiskt våld	15
5.3	Behov av ekonomiskt bistånd i samband med utsatthet för våld.....	16
6	HJÄLP MED FÖRSÖRJNINGEN.....	17
6.1	Prövning av rätten till ekonomiskt bistånd	17
6.2	Praktiskt prövningsförfarande.....	17
6.3	Försörjningsstöd.....	18
6.4	Hur försörjningsstöd räknas ut.....	18
6.5	Beräkning av inkomstperiod	19
6.6	Bistånd utöver skälig levnadsnivå	20
7	BOENDEKOSTNADER.....	21
7.1	Trångboddhet.....	21
7.2	Högsta godtagbara boendekostnad	21
7.3	Dubbla boendekostnader.....	21
7.4	Andrahandskontrakt	22
7.5	Inneboende - rum eller hushållsgemenskap	22
7.6	Flyttkostnader	22
7.7	Magasinerings av möbler.....	23
8	FORDON.....	25
8.1	Bilinhav vid särskilda behov	25
8.2	Bilkostnader	25
8.3	När är bil en realiserbar tillgång?	25
8.4	Arbetsresor	26
9	CYKEL	27

10	GLASÖGON OCH KONTAKTLINSER	28
10.1	Glasögon – barn	28
11	HEMUTRUSTNING	29
11.1	Spädbarnsutrustning	29
11.2	Ungdomar	29
11.3	Vuxna och familjer	29
11.4	Dammsugare	30
11.5	Vitvaror	30
11.6	TV	30
11.7	Persondator	30
11.8	Internetuppkoppling	31
11.9	Hemutrustningslån	31
12	LÄKARVÅRD, MEDICIN, SJKRESOR OCH SJUKVÅRDSAVGIFTER	32
12.1	Tandvård	32
12.2	Akut tandvård	32
12.3	Nödvändig uppehållande tandvård	32
12.4	Kostnader som inte provas	33
12.5	Sökanden som har inkomst över försörjningsstödsnivån	33
12.6	Vissa grupper	33
12.7	Hemtjänst privata utförare	34
13	RESOR	35
13.1	Färdtjänst	35
13.2	Återföreningsresa och återvandringsresa	35
13.3	Rekreation	35
14	TELEFON	36
14.1	Mobiltelefon	36
15	SPARANDE	38
16	SÄRSKILDA GRUPPER AV SÖKANDEN	39
16.1	Boendekostnad	39
16.2	Intensivövervakning med elektronisk kontroll (fotboja)	39
16.3	Kontraktsvård	40
16.4	Rättspsykiatrisk vård	40
16.5	Reskostnader institutionsvård	40
17	PENSIONÄRER	42
18	STUDERANDE	43
18.1	Utbildning som en väg till arbete och egen försörjning	43
18.2	Huvudregel vid vuxenstudier	43
18.3	Vuxenstudier på gymnasium, högskola eller universitet	43
18.4	Svenska för invandrare	44
18.5	Bistånd under studieuppehåll	44
19	BEGRAVNINGSKOSTNADER	45
19.1	Följande kostnader godkänns:	45
19.2	Kostnader som inte godkänns:	45
20	ÅTERKRAV OCH ÅTERANSÖKAN	47
20.1	Återkrav 33 kap. 1–3 §§ Sol	47

20.2	Återsökning från Försäkringskassan 17 kap 1 § AFL och andra myndigheter	47
21	BILAGOR.....	48
21.1	Sommar- och julkalppspeng.....	48
21.2	Högsta godtagbara hyres- och elkostnad	49

1 INLEDNING

Utgångspunkten för Sala kommuns arbete med ekonomiskt bistånd är tron på individens:

- förmåga till utveckling
- ansvar över sin livssituation och
- vilja att leva ett självständigt och friskt liv

Socialtjänstens möten med enskild som söker ekonomiskt bistånd ska genomsyras av utgångspunkten ovan. Relationen mellan den enskildes rättigheter i samhället och den enskildes skyldigheter gentemot samhället ska tydliggöras och stärkas.

Rätten till bistånd regleras av socialtjänstlagen (SoL), förordningar och rättspraxis.

I 2 kap. 1 – 4 §§ SoL står följande: "Socialtjänsten ska med utgångspunkt i demokrati och solidaritet främja enskildas":

- ekonomiska och sociala trygghet
- jämlika och jämställda levnadsvillkor
- aktiva deltagande i samhällslivet

Socialtjänsten ska inriktas på att utveckla enskildas och grupperns egna resurser och samtidigt beakta den enskildes ansvar för sin och andras sociala situation.

Socialtjänsten ska inriktas på att enskilda får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande.

Socialtjänsten ska arbeta förebyggande och vara lättillgänglig

Riktlinjens syfte är att vara en vägledning för handläggarna i arbetet med en rättssäker utredning och behovsbedömning. Riktlinjen är politiskt fastslagen och uttrycker på så vis den politiska visionen för kommunens service till medborgarna.

Riktlinjen innebär inte någon inskränkning i den enskildes rätt att få en individuell bedömning av sin ansökan.

Utgångspunkten i handläggningen är socialtjänstlagen, rättspraxis och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

Den enskilde sökanden har rätt att bli sedd utifrån sin livssituation. Det innebär att handläggare ska samverka med andra parter som finns såväl inom nämnden som utanför. Vid misstanke om att barn far illa, ska orosanmälan göras. Den enskilde ska bemötas med respekt för sin person och mötet ska präglas av dialog.

Riktlinje för Ekonomiskt Bistånd enligt Socialtjänstlagen
Social- och arbetsmarknadsnämnden

SALA KOMMUN

Telefon: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

2 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ARBETET MED EKONOMISKT BISTÅND

Socialtjänstens ekonomiska bistånd är välfärdssystemens yttersta skyddsnät och har i första hand till uppgift att träda in tillfälligtvis vid försörjningsproblem som inte kan tillgodoses på annat sätt. Det ekonomiska stödet ska ge enskilda personer och familjer en skälig levnadsnivå. Rätten till ekonomiskt bistånd bygger inte på inkomstbortfallsprincipen utan på en individuell behovsbedömning för hushållet som helhet. Socialtjänsten har till uppgift att bidra till långsiktiga lösningar på människors försörjningsproblem. För att lyckas med det behöver utredningar och planering göras med fokus på egen försörjning. Det innebär att handläggaren i samarbete med den biståndssökande skaffar sig en helhetsbild av personens resurser, försörjningshinder och behov av insatser för att komma i arbete.

2.1 Socialtjänstens uppdrag och principer av handläggning av ekonomiskt bistånd

De övergripande målen och grundläggande värderingarna för socialtjänstens samtliga verksamheter står i 2 kap. 1 § SoL.

Huvuduppgiften eller målet är att hjälpa den enskilde så att hen kan klara sig utan ekonomiskt bistånd dvs. hjälp till självförsörjning. I väntan på att det blir möjligt har den enskilde under vissa förutsättningar och efter en individuell behovsprövning rätt till ekonomiskt bistånd dvs. hjälp med försörjningen.

Utifrån respekt för människors självbestämmanderätt och integritet behöver socialtjänsten i kontakterna med den enskilde ha en helhetssyn, inte enbart se det ekonomiska behovet utan individens övriga behov.

De övergripande målen i SoL ger uttryck för principen om alla människors lika värde och rätt till social trygghet, vård och omsorg. Det gäller oavsett ålder, kön, etniskt ursprung, hudfärg, språk, religion, funktionsnedsättning eller sexuell läggning.

För individuellt inriktade insatser ska följande principer vara vägledande i socialtjänstens arbete:

- helhetssyn
- frivillighet och självbestämmande
- normalisering, kontinuitet, flexibilitet och närhet

2.2 Samverkan

Personer med försörjningsproblem behöver ofta stöd från flera aktörer samtidigt. En fungerande samverkan är många gånger avgörande för att enskilda personer ska kunna erbjudas insatser utifrån sina individuella behov.

Personer med försörjningsproblem har skiftande individuella behov för att komma till rätta med sina problem och bli självförsörjande. Syftet med att samverka är att samordna insatserna för att bidra till en helhetsbild av den enskildes behov. Det är personens behov som avgör vilka insatser som kan vara relevanta, vilka verksamheter som behöver samverka och på vilket sätt.

2.3 Barnperspektiv

Av 2 kap. 1 § SoL framgår att när åtgärder rör barn ska det särskilt beaktas med hänsyn till barnets bästa. Med barn menas varje människa under 18 år. Paragrafen svarar mot artikel 3 i FN:s Barnkonvention där det slås fast att barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn. De överväganden och bedömningar som görs ska göras med hänsyn tagen till barnperspektivet och ska dokumenteras.

Att det finns barn i familjen betyder inte att det automatiskt innebär att en ansökan om ekonomiskt bistånd ska prövas. Däremot innebär det att barnets situation alltid måste vägas in i bedömningen och i vissa situationer kan en analys medföra att ekonomiskt bistånd prövas med hänsyn till det enskilda barnets bästa. Vad som är barnets bästa kan variera från fall till fall och bedömningen kan vara en process i flera steg.

3 EKONOMISKT BISTÅND

För att ha rätt till ekonomiskt bistånd ska den enskilde göra vad hen kan för att bidra till sin egen och sin familjs försörjning. Det innebär till exempel att den som kan arbeta är skyldig, såvida det inte finns godtagbara skäl, att stå till arbetsmarknadens förfogande. Ekonomiskt bistånd består av två delar, försörjningsstöd och bistånd till levnadskostnader i övrigt.

Försörjningsstödet ska tillgodose hushållens mer regelbundna utgifter per månad och består av två delar. Den ena delen täcks av riksnormen som beslutas av regeringen varje år. Den andra delen avser kostnadsposter som nämnden ska göra en individuell prövning av.

I riksnormen finns kostnader som är någorlunda lika för alla och gäller för hela landet. Riksnormen ska täcka kostnader för livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning och telefon. Riksnormen för ett hushåll är summan av de personliga kostnaderna för samtliga medlemmar i hushållet och de gemensamma hushållskostnaderna per månad.

Försörjningsstödet andra del består av faktiska skäligena kostnader för boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa. De här kostnaderna kan variera, exempelvis beroende på vart och hur man bor. Till skillnad från andra bidrag och ersättningar som vanligtvis är personliga är det som huvudregel hushållet som är den ekonomiska enheten för ekonomiskt bistånd och de vuxna har ett gemensamt ansvar för hushållets försörjning.

Ekonomiskt bistånd till livsföringen i övrigt ska tillgodose kostnader för behov som kan ingå i en skälig levnadsnivå och som uppstår då och då. Exempel är kostnader för tandvård, glasögon, sjukvård och medicin, umgänge med barn, flyttkostnad och begravning. En individuell bedömning måste göras av vad som är skäligt för den som söker.

3.1 Bistånd i akut nödsituation

Principen om kommunens yttersta ansvar innebär att enskilda kan ha rätt till bistånd i akuta nödsituationer. Det gäller även i de fall en kommun inte har huvudansvaret för den enskilde. Den enskilde kan till exempel ha rätt till bistånd i en akut nödsituation när hen är bosatt i en annan kommun. Personer som inte har uppehållstillstånd eller uppehållsrätt, och som därmed i princip inte har rätt att vistas i landet, kan också ha rätt till bistånd i akuta nödsituationer liksom personer som endast är på besök i Sverige.

Syftet med akut bistånd är primärt att avhjälpa akuta och oförutsägbara nödsituationer. Det kan även gälla om personen genom sitt eget agerande har orsakat sitt nödläge. Personer med skadligt bruk eller beroende som uppenbart inte använder biståndet till vad det är avsett för kan också ha rätt till bistånd i en akut nödsituation.

Personer som vid upprepade tillfällen har agerat på ett sådant sätt att ett nödläge har uppstått behöver emellertid inte alltid vara berättigade till bistånd enligt avgöranden från Kammarrätten.

3.2 Förebyggande arbetet

Inom socialtjänstens Individ- och familjeomsorg ligger fokus i första hand på att ge individuellt inriktade insatser och socialtjänsten kommer ofta in i ett senare skede, när ett socialt problem av något slag redan uppstått för den enskilde.

I arbetet med ekonomiskt bistånd handlar det förebyggande arbetet snarast om att motverka att den enskildes problem förvärras eller utvidgas.

3.3 Samverkan med Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen har huvudansvaret för insatser mot arbetslöshet och har bland annat ett särskilt ansvar för att nyanlända invandrare erbjuds insatser som främjar etablering på arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingen erbjuder service och tjänster till arbetssökande och arbetsgivare samt erbjuder program för att stärka individens egna resurser.

Socialtjänsten bör samverka med Arbetsförmedlingen när en person som ansöker om ekonomiskt bistånd är arbetslös. En god samverkan kan bidra till en helhetsbild av den arbetslöses behov och att rätt insatser kan sättas in i ett tidigt skede.

3.4 Kommunal arbetsmarknadsinsatser

Om det inte är möjligt att ge en arbetslös person insatser inom ramen för Arbetsförmedlingens uppdrag kan kommunala arbetsmarknadsinsatser vara aktuella.

Kartläggning, vägledning och arbetspraktik är exempel på sådana insatser. Nämnden får begära att den som får försörjningsstöd under viss tid ska delta i av nämnden anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet om den enskilde inte har kunnat erbjudas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

Innan nämnden erbjuder en kompetenshöjande insats ska nämnden samråda med Arbetsförmedlingen. Nämndens insatser får inte ersätta de arbetsmarknads-politiska åtgärderna.

Syftet med praktiken eller den kompetenshöjande verksamheten är att utveckla den enskildes möjligheter att i framtiden försörja sig själv. Verksamheten ska stärka den enskildes möjligheter att komma in på arbetsmarknaden eller, där så är lämpligt, på en fortsatt utbildning. Den kompetenshöjande insatsen ska utformas med skälig hänsyn till den enskildes individuella önskemål och förutsättningar.

3.5 Aktivitetsplikt

Enligt 12 kap. 4 § SoL får socialnämnden begära att den, som får försörjningsstöd under viss tid, ska delta i av nämnden anvisad praktik eller annan kompetens-höjande verksamhet om den enskilde inte har kunnat erbjudas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

3.6 Jobbstimulans

Jobbstimulansen är reglerad i 12 kap. 8 § SoL och är utformad som en särskild beräkningsregel som innebär att 25 procent av nettolönen under vissa förhållanden inte ska räknas med vid beräkningen av rätten till ekonomiskt bistånd.

För att vara aktuell för jobbstimulans krävs det att den enskilde har fått försörjningsstöd sammanhängande under sex månader.

Den särskilda beräkningsregeln gäller under två år. Därefter måste den enskilde åter kvalificera sig med att ha fått försörjningsstöd sammanhängande under sex månader.

4 ANSVARFÖRDELNING MELLAN OLIKA KOMMUNER

4.1 Bosättningskommunens ansvar

Enligt bestämmelserna ansvarar bosättningskommunen för stöd- och hjälpinsatser – oavsett om den enskilde vistas i bosättningskommunen eller tillfälligt i en annan kommun. Det är bara i akuta situationer som vistelse-kommunen har det yttersta ansvaret för stöd och hjälp enligt SoL. Med bosättningskommun avses den kommun där den enskilde är stadigvarande bosatt eller en annan kommun om den enskilde har starkast anknytning till den kommunen. I de flesta fallen är vistelsekommunen och bosättningskommunen en och samma kommun.

4.2 Vistelsekommunens ansvar

Vistelsekommun är den kommun där den enskilde befinner sig när hen ansöker om stöd och hjälp eller det på annat sätt framkommer att personen behöver stöd och hjälp från kommunen. Om det står klart att en annan kommun än vistelse-kommunen ansvarar för stöd och hjälp åt en enskild är vistelsekommunens ansvar begränsat till akuta situationer.

4.3 Folkbokföringskommunens ansvar

Den kommun där den enskilde är folkbokförd ansvarar för stöd och hjälp under kriminalvård i anstalt, under vård på sjukhus eller annan sjukvårdsinrättning på initiativ av annan än kommun. Det gäller även under rättspsykiatrisk vård. Folkbokföringskommunen ansvarar även för stöd och hjälp som aktualiserats inför avslutningen av fängelsevistelsen eller vården.

4.4 Personer som saknar stadigvarande bostad

Om den enskilde saknar stadigvarande bostad ska den kommun till vilken hen har sin starkaste anknytning anses vara bosättningskommun. Det kan till exempel gälla personer som är hemlösa eller som flyttar mellan tillfälliga boenden. De ska anses bosatta i den kommun till vilken de har starkast anknytning även om de inte är folkbokförda i den kommunen. Det kan även gälla för ett barn som bor växelvis hos vårdnadshavare som bor i olika kommuner.

5 KOMMUNENS ANSVAR VID VÅLDSUTSATTHET

I arbetet med ekonomiskt bistånd är det viktigt att uppmärksamma våldsutsatthet och stödjare personer i biståndshushåll som är, eller har varit utsatta för våld. Det kan till exempel handla om våld i nära relation, våld i ungas parrelationer, våldsutsatthet inom samkönade relationer eller utsatthet för hedersrelaterat våld. När det gäller hedersrelaterat våld är det viktigt att uppmärksamma att våldsutövaren kan vara fler än en person.

Socialtjänsten ska verka för att alla som utsätts för våld eller andra övergrepp och deras närstående får stöd och hjälp. Kvinnor som kan behöva stöd och hjälp för att förändra sin situation ska särskilt uppmärksammas.

Socialtjänsten ska även särskilt uppmärksamma och ansvara för att barn som bevittnat våld eller andra övergrepp får stöd och hjälp. Om handläggaren får kännedom om eller misstänker att ett barn i ett ärende som rör ekonomiskt bistånd far illa har handläggaren en skyldighet att vidarebefordra informationen till ansvarig inom socialtjänsten som bedömer om en särskild utredning av barnets situation enligt 14 kap. 2 § och 20 kap. 5 § SoL ska inledas.

5.1 Att uppmärksamma utsatthet för våld

Till stöd för arbetet med att identifiera våld och bedöma behov av stöd och skydd i samband med våldsutsatthet behöver socialtjänsten fråga om våld. Frågan om att vara utsatt för våld kan behöva ställas vid flera tillfällen. Om handläggaren träffar båda parter i ett gemensamt hushåll tillsammans kan det försvåra möjligheten för den våldsutsatta att berätta om våldet och framföra behov av stöd. Det kan därför vara viktigt att ta ställning till om handläggaren behöver ha separata möten med var och en för att kunna ställa frågor om våld för att upptäcka våldsutsatthet.

Försörjningen kan vara väsentlig för den våldsutsattas beslut och möjlighet att bryta upp från en våldsam relation och för att kunna känna trygghet efter uppbrottet. Många våldsutsatta behöver därför konkret stöd av socialtjänsten både i det akuta skedet och på längre sikt, bland annat i form av försörjning och boende. Våldsutsatta kvinnor kan riskera att utsättas för mer och kraftigare våld i samband med en separation. Det är därför viktigt att socialtjänsten är uppmärksam när sådana situationer uppstår.

5.2 Ekonomiskt våld

Ekonomiskt våld har definierats som handlingar med syfte att kontrollera och övervaka en persons beteende avseende användning och fördelning av pengar samt ständigt hota om att neka ekonomiska resurser. Kontrollmekanismerna kan även inbegripa kontroll av offrets tillgång till hälso- och sjukvårdstjänster, sysselsättning etc.

Ekonomiskt våld kan uttryckas i form av ekonomiska hot, begränsningar av gemensamma ekonomiska tillgångar eller genom att tvinga partnern att utföra ekonomiska olagligheter. Det kan även exempelvis innebära kontroll av hur den andra partnern använder sina pengar, att inte tillåta att den andra partnern har egna pengar eller att bli tvingad att ta lån för pengar man inte själv får disponera. Det kan även handla om att förhindra sin partner att arbeta, att sköta sitt arbete eller delta i insatser som kan leda till egen försörjning.

För att synliggöra det ekonomiska våldets olika aspekter har begrepp utvecklats för olika kategorier av maktutövning. De kan beskrivas som ekonomisk kontroll, ekonomiskt utnyttjande eller sysselsättnings sabotage.

5.3 Behov av ekonomiskt bistånd i samband med utsatthet för våld

Nämnden bör ha beredskap att kunna handlägga ett ärende om ekonomiskt bistånd som gäller en våldsutsatt person och som är akut. I det akuta skedet kan ekonomiskt bistånd till exempel behöva prövas tillfälligt utan prövning av den skyddsbehövande egna ekonomiska förutsättningar. Vid bedömning av rätten till bistånd i det akuta skedet är skyddsbehovet det primära. Det kan till exempel gälla oplanerade och brådskande utgifter för tillfälligt boende och basala behov.

Att en person utsätts för våld eller andra övergrepp innebär dock inte att den vanliga biståndsprövningen i nästa led helt åsidosätts, utan nämnden behöver göra en individuell bedömning utifrån den enskilda situationen. Personer som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp, kan ha behov av akut ekonomiskt bistånd från socialtjänsten vid upprepade tillfällen.

6 HJÄLP MED FÖRSÖRJNINGEN

I väntan på att bli självförsörjande har den enskilde under vissa förutsättningar och efter individuell behovsprövning rätt till ekonomiskt bistånd till sin försörjning.

6.1 Prövning av rätten till ekonomiskt bistånd

Arbetet med ekonomiskt bistånd innebär i hög utsträckning myndighetsutövning med krav på rättssäkerhet, gemensamt förhållningssätt och likvärdiga bedömningar. Prövningen av rätten till bistånd görs i flera steg och en individuell behovsprövning ska alltid göras.

Följande frågeställningar ska utredas:

- Behöver behovet tillgodoses för att den enskilde ska uppnå skälig levnads-nivå?
Här är det nödvändigt att se till den enskildes individuella livssituation, förutsättningar och behov.
- Kan behoven tillgodoses på annat sätt?
Beroende på vad ansökan gäller kan behovet ibland lösas på annat sätt än genom bistånd. När det gäller behovet av pengar kan "annat sätt" till exempel vara inkomster, realiserbara tillgångar, sparformer, socialförsäkrings-förmåner, ersättningar eller andra försörjningsskyldiga såsom make/maka, förälder. Ibland kan behovet lösas genom avbetalningsplaner, uppsägning av avtal eller försäljning. I vissa fall kan behovet tillgodoses av andra huvudmän såsom till exempel Migrationsverket, Kriminalvården och Försäkringskassan.
- Uppfyller den enskilde rätten till bistånd?
Vad har den enskilde gjort på egen hand för att tillgodose behovet? Vad kan hen göra? Här ska en bedömning göras om den enskilde gör vad hen kan för att bidra till sin försörjning och till att försöka bli självförsörjande.
- Vilket bistånd ska provas?
Med stöd av Socialtjänstlagen, Socialstyrelsens vägledning, prejudicerande rättsfall och kommunala riktlinjer ska en bedömning göras av vilket behov som föreligger och vad som är skälig levnadsnivå för den enskilde.

6.2 Praktiskt prövningsförfarande

När det ekonomiska biståndet provas följer det vanligtvis en bestämd arbetsgång:

17 (50)

1. Ansökan görs av den enskilde.
2. Utredning inleds och genomförs av socialsekreterare. Uppgifter inhämtas runt den enskildes situation, bakgrund, arbetsförmåga etc.
3. Samtycke inhämtas för att kunna genomföra kontroller och för att kunna samverka med andra aktörer.
4. Beräkning av den enskildes inkomster och utgifter sker i förhållande till riksnormen.
5. Bedömning om rätt till bistånd sker utifrån inkomna uppgifter och behov hos den enskilde.
6. Beslut fattas.
7. Utbetalning sker när den enskilde prövas bistånd.
8. KommunikERING sker av utredning, bedömning och beslut.
9. En genomförandeplan upprättas och beskriver hur den enskilde ska få behoven tillgodosedda.
10. Rätten till ekonomiskt bistånd prövas varje månad som den enskilde ansöker utifrån innehåll i genomförandeplan, den enskildes ekonomi samt vad den enskilde har gjort på egen hand för att nå självförsörjning.

6.3 Försörjningsstöd

Salas kommun följer den normnivå som riksdag och regering fastställer årligen. Normnivån grundar sig på Konsumentverkets konsumtions- och prisstudier för olika varor och tjänster. Beslut om bistånd fattas enligt 12 kap. 1 § SoL.

6.4 Hur försörjningsstöd räknas ut

Oavsett vad den enskilde ansöker om utgår alltid prövningen av rätten till bistånd från en beräkning av hur den enskildes ekonomi ser ut i jämförelse med nivån för riksnorm. Det görs för att reda ut om den enskilde kan tillgodose sitt behov på egen hand eller om försörjningsstöd behöver komplettera de egna eventuella inkomsterna.

Beräkning sker varje månad som den enskilde ansöker och görs för en månad i taget.

1. De personliga kostnaderna i riksnormen räknas samman för alla hushållets medlemmar. Förälder som har umgänge kan ha rätt till bistånd gällande kostnader för att kunna ha umgänge.
2. De gemensamma hushållskostnaderna bifogas beräkningen utifrån antal medlemmar i bostaden.
3. Hyra, hushållsel, hemförsäkring, avgift för arbetslöshetskassa och fack-förening samt eventuella arbetsresor bifogas beräkningen. Utgifterna ska vara skäliga och motsvara vad en låginkomsttagare på orten har råd med.
4. Kostnader för barnomsorg, hemtjänst, läkarvård, receptbelagd medicin och sjukresor bifogas beräkningen.
5. Samtliga belopp summeras.
6. Hushållets inkomster räknas samman och resultatet påvisar hushållets behov om det framgår att hushållets inkomster understiger nivån för försörjningsstöd.

7. När hushållet har egna inkomster som är otillräckliga i jämförelse med nivån för riksnorm kan hushållet provas för ett kompletterande försörjningsstöd för att nivån ska uppnås.

Har hushållet tillgångar i form av besparingar eller realiserbara tillgångar så ska de användas till hushållets försörjning. Tillgångar kan vara besparingar, värdepapper, fastigheter, fordon etcetera.

Oavsett om det gäller försörjningsstöd eller övrigt bistånd får den enskilde lösa sitt behov på egen hand genom de inkomster och eventuella tillgångar som finns i första hand. Det innebär i praktiken att besparingar får tas i anspråk, att fordon och andra realiserbara tillgångar får säljas etc. Enbart när behovet inte kan lösas på något annat sätt inträder kommunens yttersta ansvar och rätt till bistånd föreligger.

6.5 Beräkning av inkomstperiod

Försörjningsstöd beräknas utifrån de inkomster som betalas ut till hushållet månaden före ansökningsmånaden. Det innebär att vid en beräkning för t.ex. juni månad så sker beräkning utifrån de inkomster som hushållet får i maj månad.

I samband med nya ansökningar så sker även beräkning för de två månader som inföll före ansökan. I synnerhet då inkomstbortfallet varit förväntat, arbetsmarknadsåtgärder har pågått etc. I sådana fall har den enskilde ett ansvar att planera sin ekonomi.

Vid utredning och ansökan gällande skuld sker beräkning från månaden då skulden uppkom.

Med inkomster menas alla disponibla medel. Det finns dock inkomster som inte ska tas med i beräkning:

- Handikappersättning som avser merkostnad alternativt merkostnads-ersättning som kan styrkas.
- Skattefritt vårdbidrag som avser merkostnad.
- Traktamente då merkostnaderna för mat och boende kan styrkas.
- Reseersättning
- Extra tillägg till studiestöd då ungdomar bor hos sin vårdnadshavare, s.k. studiehjälp.
- Stipendier och vissa fondmedel som beror på ändamålet med fonden.
- Försäkringsersättning eller skadestånd som den enskilde har fått för att kompensera ekonomisk förlust och som inte avser inkomstförlust.
- Barns tillgångar upp till 15 % av basbeloppet. Till barn räknas gymnasie-ungdom till och med vårterminens slut det år ungdomen fyller 19 år.
- Skolungdomar har rätt att behålla ett prisbasbelopp av intjänad lön per kalenderår utan att det påverkar biståndet.

Generella kontroller sker hos:

- Försäkringskassan gällande socialförsäkringsförmåner
- Bilregistret gällande fordon

- Bolagsverket gällande företag
- CSN gällande studiemedel
- Migrationsverket
- Skatteverket

I det enskilda ärendet bedöms därefter om andra kontroller behöver ske.

Om den enskilde inte samtycker till de kontroller som handläggaren bedömer är nödvändiga så medför det att en fullständig ekonomisk utredning inte kan genomföras.

6.6 Bistånd utöver skälig levnadsnivå

12 kap. 2 § SoL- "Socialnämnden får ge bistånd utöver vad som följer av 1 § om det finns skäl för det."

Socialnämnden kan inte fritt behandla en ansökan om bistånd enligt 12 kap. 1 § SoL eller 12 kap. 2 § SoL. Oavsett vad ansökan avser ska nämnden i första hand pröva om den enskilde har rätt till den begärda hjälpen enligt 12 kap. 1 § SoL.

Bestämmelserna i 12 kap. 2 § SoL ger kommunen befogenhet, men ingen skyldighet, att utge bistånd i andra fall än vad som omfattas av 12 kap. 1 § SoL. Nämnden får därmed bevilja bistånd utöver skälig levnadsnivå. Det är av rättighetsskäl viktigt att ansökan först prövas enligt 12 kap. 1 § SoL då det medför att den enskilde kan få sin sak prövad i Förvaltningsdomstol i händelse av icke gynnande beslut. Därefter kan det prövas om förutsättningar föreligger för bistånd enligt 12 kap. 2 § SoL. Dessa beslut kan enbart laglighetsprövas enligt Kommunallagen vilket innebär att Förvaltningsdomstol inte prövar sakfrågan. Ekonomiskt bistånd som prövas med stöd av 12 kap. 2 § SoL kan återkrävas av den enskilde.

7 BOENDEKOSTNADER

Skälig boendekostnad är vad en låginkomsttagare på orten har möjlighet att betala.

Skälighetsbedömningen ska göras utifrån den enskildes personliga förhållanden och möjligheter till framtida försörjning och utifrån hur bostadsmarknaden ser ut på orten. Vid bedömning ska hänsyn tas till barns behov av utrymme även hos umgängesförälder.

7.1 Trångboddhet

Med trångboddhet så menas när fler än två personer behöver dela sovrum. Två barn bör kunna dela sovrum och med stigande ålder kan behov av eget sovrum beaktas. Hänsyn måste dock tas till hur bostadsmarknaden ser ut i Sala kommun och en skälighetsbedömning kring bostadsstorlek och kostnad behöver ske när det gäller stora barnfamiljer. Även i sådana fall ska kostnaden jämföras med vad en låginkomsttagare på orten kan bekosta.

7.2 Högsta godtagbara boendekostnad

Högsta godtagbara boendekostnad är det belopp som maximalt prövas.

Högsta godtagbara boendekostnad i Salas kommun revideras årligen och bör följa de generella hyreshöjningarna som sker årligen inom det kommunala bostadsbolaget.

Det innebär att om behovet kan tillgodoses till en lägre kostnad gäller det lägre beloppet. Målet är att den enskilde ska bli självförsörjande så fort som möjligt. Om den enskilde väljer en högre boendekostnad får hen betala mellanskillnaden på egen hand.

Maxnivåerna kan överskridas om det finns synnerliga skäl för det. Ett sådant undantag kan vara att den enskilde har en lägenhet som i storlek och utrustning är anpassad till ett funktionshinder.

Avgift för parkeringsplats eller garage prövas enbart om den enskilde har beviljats bilstöd från Försäkringskassan och behovet av parkering inte kan tillgodoses på annat sätt.

7.3 Dubbla boendekostnader

Dubbla boendekostnader dvs. fler hyreskostnader för samma period prövas inte då den enskilde har ansvar för planeringen av en flytt och för att dubbla kostnader inte uppstår. Undantag kan göras för våldsutsatta personer som akut behöver skydd samt vid andra tillfällen när det förekommer starka skäl.

Andra mycket starka skäl kan vara att behovet av flytt blivit akut p.g.a. sjukdom eller funktionshinder och det inte är möjligt att planera en flytt, inte är möjligt att avbetala boendekostnaden och då en skuld på kostnaden skulle innebära en skuld på avflyttningsbostaden som i sin tur kan medföra en allvarlig risk för det framtida boendet.

7.4 Andrahandskontrakt

Vid boende i andra hand ska ett andrahandskontrakt uppvisas för att boendekostnaden ska prövas. I kontraktet ska följande information framgå:

- bostadens adress
- mellan vilka parter kontraktet gäller
- hyrestidens längd
- ömsesidig uppsägningstid
- bostadens storlek
- hyreskostnaden och vad som ingår i kostnaden

Kontraktet ska vara undertecknat av båda parter. Hyran ska bedömas vara skälig och kontraktet ska vara godkänt av hyresvärden/fastighetsägaren eller bostads-rättsföreningen.

Förstahandshyresgästens kontrakt eller hyresspecifikation ska inte begäras in då det inte är den personen som ansöker om bistånd.

7.5 Inneboende - rum eller hushållsgemenskap

Vid inneboende i rum ska hyran bedömas utifrån hur stor del av bostaden den enskilde disponerar över enligt uppvisat avtal med hyresvärden och i förhållande till det totala antalet rum i bostaden.

Varje rum räknas då som två enheter och köket som en enhet. *Exempel:* Sökande disponerar ett rum i en bostad på fyra rum och kök. Hela bostaden består då av nio enheter. Sökandes andel blir då 2/9. Hyran delas då med nio och multipliceras med två.

Ett skriftligt inneboendekontrakt mellan den enskilde och förstahandshyresgästen ska alltid uppvisas. Den sökande och hyresvärden bör vara folkbokförda på adressen. Hembesök kan göras för att kontrollera kontraktets riktighet och för att se hur många personer som bor i lägenheten i de fall flera är folkbokförda på adressen. Vid misstanke om samboförhållande ska hembesök göras.

När syskon eller vänner delar boende ska hushållsgemenskap förutsättas om inget talar emot det. Med hushållsgemenskap menas att man mer eller mindre delar på kostnaderna i hushållet. Om hushållsgemenskap inte finns gäller reglerna vid inneboende. Vid prövning av försörjningsstöd när sökanden delar bostad ska nettohyran delas på antal boende i lägenheten. Om lägenhetsinnehavaren har bostadsbidrag ska det dras av från den faktiska hyran innan den delas.

7.6 Flyttkostnader

Bistånd kan prövas till flyttkostnader om flytten är nödvändig för att den enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå. Ansökan ska göras i den kommun som är vistelse-kommun vid ansökningstillfället. Ansökan om bistånd till en redan verkställd flytt är att betrakta som en ansökan om skuldbetalning.

För att bevilja flyttkostnader ska medicinska eller sociala skäl föreligga. Läkarintyg ska styrka eventuella medicinska skäl. Sociala skäl kan exempelvis vara extrem isolering, våldsutsatt från en eller flera våldsutövare eller andra skäl.

Vid flytt av arbetsmarknadsskäl ska den enskilde hänvisas till Arbetsförmedlingen för ansökan om flyttningsbidrag eller ekonomi för resa. Om den enskilde fått en anställning på minst sex månader men inte uppfyller rätten till bidrag kan ekonomiskt bistånd prövas.

Den enskilde ska ha försörjningsstöd eller inkomster i motsvarande nivå för att bistånd till flyttkostnader ska prövas. Om den enskilde har löpande behov av försörjningsstöd ska utflyttningskommunen därtill pröva rätten till försörjningsstöd i den nya kommunen under den första månaden. Därefter avslutas ärendet. Den enskilde har det yttersta ansvaret för kontakt med nya kommunen om försörjningsstöd behöver fortsätta men som en del i det förebyggande arbetet kan utflyttningskommunen vara behjälplig i vissa situationer om den enskilde efterfrågar det.

Flytt utanför Sveriges gränser prövas inte.

Det behöver göras en individuell bedömning gällande den enskildes möjligheter att själv ordna det som krävs för en flytt. I de fall flyttfirma blir aktuell ska det finnas styrkta medicinska eller andra särskilda skäl. Skriftliga offerter ska inkomma från tre olika företag.

Flyttstädning prövas i normalfallet inte, men en individuell bedömning ska ske gällande den enskilde möjligheter och förmåga att städa på egen hand.

7.7 Magasinering av möbler

För personer som saknar permanent bostad kan ekonomiskt bistånd till kostnad för magasinering av egna tillhörigheter prövas. Beslutet ska vara tidsbegränsat (i normalfallet tre månader) och kan omprövas vid behov. Den enskilde ska själv stå för kontraktet hos magasineringsföretaget.

Magasinering prövas i maximalt sex månader.

Vid bedömning av rätten till bistånd ska följande beaktas:

- möjligheten för den enskilde att ordna magasineringen på annat sätt
- möjligheten för den enskilde att inom en överskådlig tid få en bostad
- bohagets skick och ålder
- kostnaden för magasineringen i förhållande till kostnaden för nyanskaffning av hemutrustning
- konsekvenser för den enskilde vid eventuell försäljning av bohaget

8 FORDON

Som fordon räknas bil, moped, motorcykel, båt, snöskoter, husvagn, häst-transport, släpkärra, etc. Den som är registrerad ägare hos bilregistret är fordonets ägare.

Bil innehav medges generellt inte för personbil eller moped. Barnperspektiv ska beaktas gällande moped till ungdom i hushållet.

Utöver det så betraktas fordon som en realiserbar tillgång som begränsar rätten till bistånd, dock med undantag som beskrivs nedan, rubrik " Bil innehav vid särskilda behov".

8.1 Bil innehav vid särskilda behov

Om alla andra möjligheter till kommunikation är uttömda kan bil innehav till ett värde av 35 % av basbeloppet medges. Det medges vid följande situationer:

- om särskilda skäl föreligger vid dokumenterade medicinska skäl eller funktionsnedsättningar
- för att kunna ta sig till och från arbetet

Om biståndsbehov föreligger p.g.a. resor till och från arbetet och behovet inte är tillfälligt kan krav ställas på byte av arbete eller bostad för att uppnå självförsörjning.

Bistånd till kostnader för försäkring, skatt eller andra kostnader runt bil provas inte.

Om behov av kommunikation föreligger vid sjukdom eller funktionsnedsättning ska behovet i första hand tillgodoses genom färdtjänst varför bil kan utgöra en realiserbar tillgång. Försäkringskassan kan därtill pröva rätten till bilstöd vilket kan innebära ekonomisk ersättning för inköp av bil, driftskostnader, skatt och försäkring. Enbart det faktum att den enskilde beviljats bilstöd av Försäkrings-kassan innebär dock inte att den bil som anskaffats är en specialanpassad bil. Det krävs specialanordningar som är konstruerade utifrån en funktionsnedsättning för att det ska betraktas som en specialanpassad bil. En bil med automatisk växellåda är till exempel inte specialanpassad (KamR 4148/2004). Det innebär att även en bil till vilken bilstöd beviljats i det enskilda fallet kan betraktas som en realiserbar tillgång om den betingar ett högre värde.

8.2 Bilkostnader

Enbart i undantagsfall kan det komma ifråga att utge bilkostnader i form av bränsle, skatt och försäkring samt besiktning.

8.3 När är bil en realiserbar tillgång?

En bil är en tillgång och har ett realiserbart värde.

En personbil med ett värde bedöms vara en tillgång och är ett hinder för försörjningsstöd. För att fastställa bilens värde kan värderingsintyg eller inköps-handling uppvisas. Privata inköpshandlingar godtas inte. Om bilen bedöms ha ett värde och är ett hinder för försörjningsstöd kan rådrum¹ ges tre månader för att avyttra bilen. Försäljningskvitto ska inlämnas tillsammans med värderingsintyg.

Den enskilde ska vid en försäljning kunna använda överskottet till att betala eventuella lån som är kopplade till bilen. Det ska vara styrkt att lånet är kopplat till bilen till exempel genom lånehandling hos bilföretag. Banklån eller privata lån kan inte på de viset kopplas till en bil.

Kostnad för värderingsintyg provas inte men kan räknas av från vinst vid eventuell försäljning.

8.4 Arbetsresor

Med arbetsresa menas i första hand resa till och från arbetet men i begreppet ingår även resor för att aktivt kunna söka arbete eller aktiva åtgärder som kommunen eller Arbetsförmedlingen anordnar för att den enskilde ska få arbete och bli självförsörjande. Exempelvis kan det vara resor i samband med praktik, arbetsträning, jobbsökarverksamhet etc. Resa till arbetsintervju inom pendlings-avstånd kan provas om Arbetsförmedlingen inte ersätter resan. Kvitto och intyg eller kallelse till intervju ska uppvisas.

Resekostnad provas inte inom tätorten i Salas kommun. Grundregel är att arbetsresor sker med allmänna kommunikationsmedel. Lägsta kostnad med allmän kommunikation provas för pendling till annan kommun eller för lokala resor i händelse av att den enskilde bor minst tre kilometer utanför tätorten.

Om bil krävs för att komma till och från arbetet och det inte går att samåka eller använda allmänna kommunikationer kan krav ställas på arbets- eller bostadsbyte om inte biståndsbehovet är tillfälligt. När arbetsresor med bil accepteras provas enbart bränslekostnad. Krav ska ställas på att den enskilde ansöker om skatte-jämknings för arbetsresor.

¹ Med rådrum menas tidsperiod som sökande har på sig genomföra handlingen, exempelvis sälja bil.
26 (50)

9 CYKEL

Vuxna kan prövas bistånd till inköp av cykel med 3,5 % av basbeloppet om cykel är nödvändigt för inkomstens förvärvande och det inte är möjligt att samåka eller använda allmänna kommunikationer.

Cykel är ett forskaffningsmedel men för barn även ett redskap som stimulerar till lek, aktivitet och sociala kontakter. När det gäller barn kan bistånd till inköp av cykel prövas från sex års ålder om familjen är långvarigt beroende av försörjningsstöd. Långvarigt försörjningsstöd innebär bistånd under en tidsperiod längre än sex månader. Biståndet prövas med maximalt 2,5 % av basbeloppet och till skälig kostnad för cykelhjälm. Biståndet kan prövas maximalt två gånger under den totala skoltiden.

Individuell prövning ska ske då cykel är att betrakta som en sällanköpsvara som det ska vara möjligt att spara till inom ramen för riksnorm.

10 GLASÖGON OCH KONTAKTLINSER

Personer som uppbär försörjningsstöd eller som vid prövning har inkomster i nivå med försörjningsstöd kan prövas ekonomiskt bistånd till kostnad för synundersökning och glasögon. Behovet ska styrkas av optiker eller ögonläkare och kostnadsförslag ska uppvisas. Skälig kostnad för glasögon är det lägsta paketpriserna som erbjuds av optiker. Vid styrkt behov prövas progressiva glas, även de enligt lägst paketpris.

Bistånd lämnas inte till specialbehandlade glas eller till specialslipade glasögon om inte behovet är styrkt av läkare. Kostnad för kontaktlinser godtas enbart om det är det enda alternativet och behovet är styrkt av läkare.

10.1 Glasögon – barn

För glasögon till barn kan en högre kostnad och försäkring prövas utifrån barnperspektivet. Region Västmanland ger bidrag till glasögon eller kontaktlinser för barn mellan 0–7 år med 460 kr. För barn och unga mellan 8-19 år kan bidrag för glasögon eller kontaktlinser prövas med upp till 800 kr. (Läs mera hos [Glasögonbidrag för barn och unga - 1177](#))

11 HEMUTRUSTNING

Ekonomiskt bistånd till hemutrustning ska bedömas restriktivt och enbart prövas om behovet är akut och inte kan tillgodoses på annat sätt. Föresättningar är:

- Den enskilde ska vara i behov av egen bostad för att uppnå skälig levnadsnivå.
- Den enskilde kan inte tillgodose behovet på annat sätt eller inom rimlig tid.
- Den enskilde har inte haft möjlighet att spara eller planera för boende och hemutrustning.
- Behovet omfattas inte av skyddet i hemförsäkring vid brott eller olyckshändelse.
- Hembesök kan ske för att konstatera behovet.

Bistånd kan lämnas till sådan hemutrustning som behövs för att ett hem ska fungera. Behovet bedöms med hänsyn till den enskildes bakgrund, aktuella situation och framtida förmåga att på egen ankaffa den nödvändiga utrustningen.

11.1 Spädbarnsutrustning

Bistånd till spädbarnsutrustning kan utgå vid första barnets födelse. Spädbarnsutrustning kan beviljas med max 10 % av prisbasbeloppet.

Båda föräldrarnas ekonomi ska beaktas.

11.2 Ungdomar

Grundprincipen är att bistånd till hemutrustning inte prövas till ungdomar som vill flytta hemifrån. Undantag kan göras om starka medicinska eller om starka sociala skäl föreligger.

Med ungdom menas en person upp till 25 år. När det gäller det första egna boendet anges ingen övre åldersgräns utan där får även äldre personer som avflyttat från föräldrahemmet räknas in.

Vid bistånd vid första boendet prövas maximalt 13 % av basbeloppet och beloppet bedöms kunna tillgodose behovet av säng, sängkläder, lampor, köksbord, köksstolar, köksutrustning, handdukar och städartiklar.

11.3 Vuxna och familjer

Om biståndsbehovet bedöms bli kortvarigt kan rätten till bistånd begränsas till de delar som bedöms vara nödvändiga för livsuppehållet. Den enskilde som har ett tillfälligt behov av försörjningsstöd och som inte kan avvakta inköpen kan prövas ekonomiskt bistånd till hemutrustning. I de fall den enskilde bedöms kunna avvakta så sker en individuell bedömning.

För en ensamstående vuxen prövas maximalt 13 % av basbeloppet och beloppet bedöms kunna tillgodose behovet av säng, sängkläder, lampor, köksbord, köksstolar, köksutrustning, handdukar och

städartiklar. För varje hushållsmedlem provas maximalt 3,5 % av basbeloppet till säng, sängkläder och handdukar.

Mer omfattande hemutrustning provas enbart till personer som under överskådlig tid inte kommer kunna förbättra sina inkomster och på egen hand bekosta en grundutrustning. Det kan till exempel gälla personer med svåra psykosociala problem.

11.4 Dammsugare

Bistånd till dammsugare kan provas med maximalt 1 % av basbeloppet. Enbart hushåll som varit aktuella under en längre tid efter en individuell prövning kan vara aktuella för bistånd till dammsugare. Kvitto ska uppvisas av den sökande.

11.5 Vitvaror

Bistånd till diskmaskin eller tvättmaskin kan provas om synnerliga skäl föreligger. Till vuxna utan barn provas det enbart om det finns ett medicinskt behov som styrks av läkare. Det kan även provas till mycket stora barnfamiljer och i vissa fall ensamstående föräldrar med flera små barn. Behovet ska inte kunna lösas på annat sätt.

När det gäller diskmaskin och tvättmaskin kan maximalt 8 % basbeloppet provas till större hushåll. Kvitto ska uppvisas av den sökande.

11.6 TV

Bistånd till TV kan lämnas med maximalt 4 % av basbeloppet och omfattar endast hushåll som varit aktuella för försörjningsstöd under en längre tid. En individuell prövning avgör om det kan vara aktuella för bistånd till TV.

Kvitto ska uppvisas av den sökande.

11.7 Persondator

Ekonomiskt bistånd till inköp av en begagnad dator per hushåll kan provas med maximalt 2,5 % av basbeloppet. Biståndet kan utgå en gång per hushåll och kvitto ska uppvisas som styrker inköpet.

Hushållet ska vara i avsaknad av dator samt ha uppburit försörjningsstöd under en längre tid. Efter en individuell prövning kan hushållet vara aktuella för bistånd för persondator för att nå självförsörjning. Hushållet ska antas vara fortsatt beroende av försörjningsstöd inom en överskådlig tid.

I de hushåll där barn och ungdomar finns kan kostnaden uppgå till maximalt 6 % av basbeloppet till dator. För barn och ungdomar som via skolan får hemdator mot depositionsavgift provas i stället avgiften med maximalt 6 % av basbeloppet. Biståndet kan utgå en gång per hushåll.

För familjer där barn bor växelvis hos båda föräldrarna kan båda föräldrarna provas bredbandskostnad.

Skäl till att bevilja dator i hem där barn och ungdomar bor är att i skolarbete sker en stor del av informationsinhämtande från internet. Skolorna har ofta plattformar för studerande elever och hemuppgifter och skolarbeten ska dokumenteras. En stor del av kommunikationen mellan elev, lärare och föräldrar sker via e-post.

11.8 Internetuppkoppling

Bredbandskostnader provas med maximalt 0,6 % av basbeloppet per månad.

11.9 Hemustrustningslån

Möjligheten att ansöka om hemustrustningslån hos CSN för flyktingar och utländska medborgare med uppehållstillstånd upphörde den 31 december 2021. Vid ansökan om hemustrustning se punkt 11., 11.1 samt 11.2.

12 LÄKARVÅRD, MEDICIN, SJUKRESOR OCH SJUKVÅRDSAVGIFTER

Kostnad för läkarvård, läkemedel och sjukresor prövas maximalt upp till nivån för respektive högkostnadsskydd.

12.1 Tandvård

Ekonomiskt bistånd prövas i första hand till akut tandvård. För övrig tandvård ska kostnadsförslag från tandläkare uppvisas. För tandvårdskostnader som överstiger 15 % av basbeloppet ska förtroendetandläkare konsulteras.

Finns tveksamheter om föreslagen tandvård utgör nödvändig tandvård kan förtroendetandläkaren anlitas i andra fall.

12.2 Akut tandvård

Med akut tandvård avses behov av omedelbar behandling vid värk, infektioner och traumaskador. Exempel på behandling kan vara tandutdragning, akut rotbehandling, enstaka fyllningar för att undanröja värk, etc. Vid akut tandvård krävs inte kostnadsförslag eller att den enskilde i förväg ansöker om ekonomiskt bistånd.

12.3 Nödvändig uppehållande tandvård

Vid längre tids beroende av försörjningsstöd kan även annan tandvård än akut tandvård prövas om det är nödvändigt för att uppnå godtagbar tuggförmåga, förhindra väsentligt försämrad tandstatus (till exempel förebyggande behandling mot karies och tandlossning) eller är en förutsättning för att kunna arbeta och försörja sig på egen hand. Kostnad för tandvård av estetisk karaktär prövas enbart i de fall den enskildes sociala situation riskerar att påverkas. Exempelvis kan det vara vid avsaknad av framtänder.

Följande ska beaktas vid ansökan:

- Omfattningen på tandvård och kostnad ska jämföras med vad en låginkomsttagare på orten har möjlighet att bekosta på egen hand. Som regel bekostas det billigaste behandlingsalternativet
- Folktandvården i Västmanlands prislista med aktuella riktpriiser gällande tandvård är vägledande i bedömningen.
- Tandvården ska utföras av tandläkare ansluten till Försäkringskassa.
- Kostnadsförslag ska uppvisas.

- Oberoende tandläkare, konsulttandläkare ska konsulteras vid dyrare eller mer omfattande tandvård. Se punkt 12,1.
- En omfattande tandvårdsbehandling sträcker sig vanligtvis över flera månader men beslutet bör så långt som möjligt prövas månad för månad. När beslutet sträcker sig över en längre tid så ska beslutet formuleras så att en omprövning kan ske om förutsättningarna förändras.
- Vid behov av till exempel narkos så ska detta vara styrkt av specialist-tandvård.
- Bettskena prövas om behovet är styrkt av tandläkare.

Kostnad för tandvård som utförts utan samråd med socialtjänsten eller innan ansökan om bistånd har skett betraktas som skuld.

12.4 Kostnader som inte prövas

Bistånd prövas inte till kostnader för uteblivet besök, abonnemangstandvård, estetisk tandvård, guld och porslinsarbeten med mera. I normalfallet prövas inte heller implantat, inläggsterapi, tandkronor och tandbroar bakom hörn-tänder eller kostnad för byte av fyllningsmaterial.

12.5 Sökanden som har inkomst över försörjningsstödsnivån

I första hand ska den som har inkomst över försörjningsstödsnivån hänvisas till att tillsammans med tandläkaren planera hur tandvården ska genomföras för att det ska vara ekonomiskt genomförbart för den enskilde. I vissa fall kan det behovet lösas genom avbetalningsplaner.

Om behovet är stort och inte kan tillgodoses på annat sätt kan den enskilde prövas bistånd till nödvändig tandvård i vissa fall. Om kostnad och omfattning är skälig prövas bistånd till den del av kostnaden som överstiger vad hen kan betala enligt genomsnittligt riksnormsöverskott. I första hand ska prövningen göras med stöd av 12 kap. 1 § SoL för att den enskilde ska omfattas av möjligheten att få sin sak prövad av Förvaltningsdomstol. I andra hand kan ansökan prövas enligt 12 kap. 2 § SoL och krav om återbetalning kan ställas med stöd av 33 kap 3 § SoL.

12.6 Vissa grupper

För medborgare som inte tillhör Försäkringskassan prövas enbart akut tandvård utifrån kommunens yttersta ansvar.

Personer med vissa typer av sjukdomar eller psykiska funktionshinder samt äldre kan få ett utökat ekonomiskt stöd för tandvård. Mer information finns hos Regionen och Försäkringskassan.

Kriminalvården har särskilda föreskrifter och allmänna råd om tandvård för interner.

Se www.forsakringskassan.se, www.regionvastmanland.se och www.kriminalvarden.se

12.7 Hemtjänst privata utförare

Från och med 1 januari 2026 kommer det inte längre finnas privata utförare för serviceinsatser efter beslut från biståndsenheten. Detta är ett politiskt beslut som tagits av kommunstyrelsen inom Sala kommun.

Den enskilde bibehåller rätten att anlita privata utförare på egen hand men dessa kostnader kommer inte att reduceras till skillnad från kostnader för hemtjänst inom kommunens regi.

Hemtjänstens kostnader faller under Äldreomsorgens avgifter där det finns ett högkostnadsskydd, en så kallad maxtaxa. Enligt Äldreomsorgens avgifter har den enskilde rätt till reduktion av kostnaden beroende på den enskildes inkomster.

Vid bedömning av ekonomiskt bistånd till kostnaden för hemtjänst tas ingen hänsyn till om den enskilde anlitat privat utförare. Detta med anledning av maxtaxan och de eventuella reduktioner den enskilde har rätt till. Behovet av ekonomiskt bistånd till hemtjänst bedöms kunna tillgodoses inom kommunen regi.

13 RESOR

13.1 Färdtjänst

För färdtjänst provas faktiskt avgift per månad.

Bistånd till egenavgift för riksfärdtjänst provas i normalfallet inte.

Ändamålet med riksfärdtjänst provas endast om synnerliga skäl föreligger och provas normalt inte.

13.2 Återföreningsresa och återvandningsresa

Ekonomiskt bistånd provas inte till kostnader för återförening, rekognoserings- eller återvandningsresor.

13.3 Rekreation

Enligt handboken förklaras rekreation som aktiviteter som vanligtvis sker under semester.

Individuell prövning sker när den enskilde ansöker om rekreation.

14 TELEFON

14.1 Mobiltelefon

Bistånd till inköp av mobiltelefon kan prövas om det finns hälso-, sociala- eller andra särskilda skäl.

Biståndet prövas till telefon och laddare med maximalt 1,5 % av basbeloppet.

Kostnader för abonnemang ingår i riksnormens post för telefon.

15 SPARANDE

Vid en ansökan om ekonomiskt bistånd kommer samtliga tillgångar gås igenom av handläggare då biståndets syfte är att tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå enligt 12 kap 1 § SoL och finns det ett sparande hos den enskilde ska detta användas i första hand till försörjningen. Individuella bedömningar kan göras av särskilda skäl.

Barn ska dock kunna ha sparande upp till 15 % av prisbasbeloppet per barn utan det leder till att föräldrarnas ansökan om försörjningsstöd påverkas. Om barnen arbetar extra och de tjänar under ett år upp till ett helt prisbasbelopp räknas deras inkomst in i föräldrarnas ekonomi.

16 SÄRSKILDA GRUPPER AV SÖKANDEN

Särskilda grupper av sökanden kan vara personer inskrivna inom kriminal- eller rättspsykiatrisk vård. Kriminalvården ansvarar för den enskildes samtliga kostnader fram till den villkorliga frigivningen. Vissa undantag finns, se stycket nedan. I de fall en ansökan om bistånd ska prövas för en person som avtjänar en påföljd på anstalt ska möjligheten till arbetsinkomst redovisas.

Personer som är häktade, inklusive de som genomgår rättspsykiatrisk utredning, får häktesbidrag från Kriminalvården och ska inte prövas försörjningsstöd.

16.1 Boendekostnad

Häktade och personer som avtjänar en faktisk strafftid på högst sex månader kan prövas ekonomiskt bistånd till boendekostnaden under hela häktesperioden respektive strafftiden under följande förutsättningar:

- En uppsägning av bostaden kan medföra risk för bostadslöshet efter frigivning.
- Ur rehabiliteringssynpunkt ska lägenheten tillmätas stort värde.
- Den enskilde ska ha gjort ansträngningar att hyra ut bostaden i andra hand.
- Den enskilde ska inför inställelse på anstalt inte ha haft egna möjligheter att planera och spara till boendekostnaden.
- Den enskilde ska inte kunna tillgodose behovet på annat sätt, t.ex. genom besparingar och realiserbara tillgångar.

Om den enskilde hyr en andrahandslägenhet kan bistånd prövas om hyresrätten kvarstår efter frigivning. Den enskildes möjligheter att på egen hand betala hela eller delar av boendekostnaden under verkställighet ska utredas.

16.2 Intensivövervakning med elektronisk kontroll (fotboja)

Det finns två kategorier av intensivövervakning med fotboja och rätten till ekonomiskt bistånd från socialtjänsten skiljer sig åt mellan dem. Fotboja avser dels kortare strafftider, dels en del i frigivningsförberedelser.

Personer som döms till högst sex månaders fängelse kan ansöka om intensivövervakning som ett alternativ till fängelse. Grundtanken är att personer vid kort straff ska kunna fortsätta arbeta, studera eller delta i rehabiliterande verksamhet. Den dömda jämföras med frivårdsklient och har fortsatt rätt att fortsätta uppbära eventuell pension, sjukpenning.

Ersättning från Arbetslöshetskassa är dock inte möjlig. Om inte behovet kan tillgodoses på annat sätt har den enskilde rätt att ansöka om försörjningsstöd under verkställigheten med fotboja. Om verkställigheten upphävs och i stället övergår till anstaltsvård gäller i stället reglerna för inskrivna

inom kriminalvården. Eventuella merkostnader för intensivvårdsbevakningen prövas inte då de ska bekostas av Kriminalvården.

Personer som ett led i frigivningsförberedelserna och i slutet av sitt straff verkställer utanför anstalt med intensivvårdsövervakning med fotboja. Personerna är då inskrivna på anstalt och har inte rätt till ekonomiskt bistånd till sin försörjning utan reglerna för inskrivna inom Kriminalvården gäller.

16.3 Kontraktsvård

Kontraktsvård är en särskild form av skyddstillsyn som innebär att den enskilde får behandling och minst ett års övervakning som alternativ till fängelse. Inför domen i Tingsrätten upprättas en ansvarsförbindelse mellan kriminalvården och socialtjänsten. En behandlingsplan upprättas i samverkan med vårdgivare, socialtjänst, frivårdsmyndigheten och den enskilde. I domen anges ett fiktivt fängelsestraff som den enskilde inte behöver avtjäna om behandlingsplanen följs.

Kriminalvården bär kostnadsansvaret för behandlingen fram till tänkt datum för villkorlig frigivning vilket inträffar efter två tredjedelar av det alternativa fängelsestraffet.

Under den tidsperiod Kriminalvården ansvarar för behandlingen gäller följande:

- Vi behandling på institution ansvarar kriminalvården för samtliga kostnader såsom fickpengar, sjukvårdskostnader, kläder, hygienartiklar, och drogkontroller. Försörjningsstöd ska inte utgå.
- Om behandling sker inom ramen för öppenvård bekostar kriminalvården enbart den behandling och de kontroller som följer av behandlingsplanen. Den enskildes behov av bistånd till uppehälle, hyra, m.m. handläggs enligt normaliseringsprincipen och omfattas inte av kriminalvårdens ansvar.
I förekommande fall har den enskilde rätt att ansöka om försörjningsstöd.

Kontraktsvård är en påföljd och om den enskilde avbryter eller missköter den uppgjorda behandlingsplanen gäller i stället reglerna för intagna inom Kriminalvården.

16.4 Rättspsykiatrisk vård

Den som genomgår rättspsykiatrisk vård har rätt till ekonomiskt bistånd på samma villkor som andra som vårdas på sjukhus. De har även kvar rätten till sjukpenning, pension etc.

Bistånd prövas till egenavgiften för dygnskostnaden på sjukhus och riksnormen reduceras med de kostnader som den enskilde inte har.

16.5 Reskostnader institutionsvård

Resor i samband med institutionsvård som till exempel informationssamtal, in- och utskrivning och eftervårdsmöten bekostas av den avdelning inom nämnden som har fattat beslut om placering.

Under institutionsvistelse ingår ibland vissa resor i vårdkostnaden, t.ex. resa till läkare och tandläkare.

17 PENSIONÄRER

Ålderspensionärer som ansöker om försörjningsstöd hänvisas till Pensionsmyndigheten för att ansöka om pension eller äldreförsörjningsstöd.

Om försörjningsstöd provas i avvaktan på beslut från Pensionsmyndigheten kan socialnämnden återsöka retroaktiv ersättning från Pensionsmyndigheten.

Personer med pension eller äldreförsörjningsstöd kan provas gällande ekonomiskt bistånd till livsföringen i övrigt, exempelvis till glasögon eller flyttkostnad, om de grundläggande förutsättningarna för bistånd är uppfyllda.

18 STUDERANDE

18.1 Utbildning som en väg till arbete och egen försörjning

Studier kan vara en väg till egen försörjning. Slutförda gymnasiestudier är en viktig skyddsfaktor för att inte hamna utanför arbete och studier senare i livet. Genom studie- och yrkesvägledning kan man få information om olika utbildningsvägar och finansieringsmöjligheter.

Vuxna studerande bör i regel ha sin försörjning genom studiestödsformerna (CSN), men vid särskilda skäl kan studerande vara berättigade till försörjningsstöd för sin försörjning som komplement till studiestödsformerna och CSN exempelvis vid kortare studier i samråd med Arbetsförmedling som bedöms kan leda till snabbare egenförsörjning. Språkstudier i svenska kan, tillsammans med andra insatser, vara en viktig väg in i samhället för personer med ekonomiskt bistånd som saknar kunskaper i svenska.

18.2 Huvudregel vid vuxenstudier

Vuxna som studerar på grundskole-, gymnasial- och eftergymnasial nivå har inte rätt till försörjningsstöd. De ska hänvisas till de studiestödsformer som finns inom studiemedelssystemet.

Om den enskilde nekas studiemedel eller inte klarar sin försörjning under studietiden kan krav ställas på att studierna avbryts och den enskilde ställer sig till arbetsmarknadens förfogande och aktivt söker arbete. Möjlighet bör dock ges att avsluta pågående kurs eller termin för att inte försvåra ett återupptagande av studierna vid ett senare tillfälle. Under sådan tid avräknas studiemedlet som inkomst när försörjningsstödet prövas.

Kravet att avbryta studierna och ställa sig till arbetsmarknadens förfogande gäller även familjer där ena eller båda parter studerar och familjen blir beroende av försörjningsstöd.

Undantag kan göras från huvudregeln vid följande studier:

- Svenska för invandrare (SFI) till nivå D.
- Gymnasiestudier för ungdomar som saknar gymnasiekompetens och som har varit omhändertagna enligt SoL eller LVU, ungdomar som saknar föräldrar. Dock längst till den unge fyller 21 år.

18.3 Vuxenstudier på gymnasium, högskola eller universitet

Studier på gymnasium eller motsvarande, högskola eller universitet ska finansieras med studiemedel. Hushåll där den ena eller båda vuxna studerar har inte rätt till försörjningsstöd. Makar och sammanboende har gemensam ekonomi och ska bidra till familjens försörjning. Om familjen inte klarar försörjningen under studietiden kan krav ställas på att studierna avbryts och att den enskilde söker arbete.

18.4 Svenska för invandrare

Den enskilde har rätt till försörjningsstöd vid studier av svenska, SFI, upp till nivå D. En förutsättning är att skolan bedömer att den enskilde har progression och att det därmed är motiverat att fortsätta studierna.

18.5 Bistånd under studieuppehåll

För att ha rätt till försörjningsstöd under sommaruppehåll ska den studerande vara och ha varit aktivt arbetssökande under våren. Det innebär att utifrån förmåga ha börjat söka sommarvikariat i mycket god tid före terminens slut.

Med mycket god tid menas januari-mars eftersom flertalet sommarvikariat utannonseras under de månaderna. De ska även ha anmält sig som arbets-sökande på Arbetsförmedlingen på sin första arbetslösa dag.

Enligt 12 kap. 4 § SoL kan socialtjänsten begära att studerande som under studieuppehåll behöver försörjningsstöd ska delta i praktik eller i annan kompetenshöjande verksamhet.

Studiemedlet ska täcka alla levnadsomkostnader under terminerna. Aktuella datum för terminerna, belopp och utbetalningsdatum framgår av beslutet om studiemedel.

Rätt till bistånd inträder dagen efter terminens slut och upphör dagen före terminens start. Beräkning av försörjningsstöd sker utifrån det antal dagar som rätten till bistånd omfattar.

Hänsyn tas inte till eventuellt riksnormsöverskott av studiemedel under våren när den studerande söker bistånd under sommaren. Hänsyn kan dock tas till inkomster som förekommit under terminen utöver det som den studerande förväntas spara för att undvika nöd i samband med studie- eller arbetsuppehåll.

De studenter som har fått arbete och som söker bistånd i avvaktan på första löneutbetalning ska uppvisa anställningsintyg.

19 BEGRAVNINGSKOSTNADER

Maximalt prövas 50 % av basbeloppet inklusive gravsten. Utgångspunkten är begravningsbyråns lägsta priser. Varje enskild post i begravningskostnaden ska granskas, godkännas eller avslås.

19.1 Följande kostnader godkänns:

- kista
- urna
- kistdekoration eller bukett vid bårtäcke
- svepning/kistläggning
- bårtäcke
- transport till kyrkan
- bärare
- representant vid kyrkan
- enkel dödsannons
- arvode/begravningsbyråns arbetskostnad
- gravsten
- inskription på befintlig sten samt rengöring av sten
- transport till gravplats i Sverige

19.2 Kostnader som inte godkänns:

- handbuketter
- solist/musik
- mer än en dödsannons, tackannons
- specialfärg på inskription av gravsten
- dekoration på gravsten
- minnespärm
- programblad
- hyra av lokal för minnesstund
- förtäring vid minnesstund
- kostnad för transport av stoftet utomlands
- begravning utomlands
- bårtransport från hem till sjukhus/bårhus
- anhörigas kostnader för t.ex. sorgkläder och handbuketter

20 ÅTERKRAV OCH ÅTERANSÖKAN

20.1 Återkrav 33 kap. 1–3 §§ SoL

Huvudprincipen är att ekonomiskt bistånd enligt 12 kap. 1 § SoL ska prövas utan krav på återbetalning. Bidraget kan dock återkrävas i vissa fall med stöd av 33 kap. 1–3 §§ SoL.

Beslut om återkrav kan enbart fattas mot en faktisk väntad inkomst eller om den enskilde obehörigt fått ekonomiskt bistånd.

Enligt 33 kap. 1 § SoL får socialnämnden återkräva bistånd som den enskilde fått på felaktiga grunder på grund av:

- oriktiga uppgifter
- underlåtenhet att lämna uppgifter
- på annat sätt orsakat att ekonomiskt bistånd enligt 12 kap. 1 § SoL har utgetts med felaktigt belopp

Återkrav kan även ske när den enskilde tagit emot felaktig utbetalning från socialnämnden och skäligen borde ha insett det.

Vid misstanke om bedrägeri sker utredning.

Enligt 33 kap. 2 § SoL får socialnämnden återkräva bistånd som lämnats:

- som förskott på förmån eller ersättning
- till den som är indragen i en arbetskonflikt
- till den som p.g.a. förhållanden som hen inte har kunnat råda över hindrats från att förfoga över sina inkomster och tillgångar

Av beslut som fattas ska det framgå vilken punkt som ligger till grund för återkravet.

20.2 Återsökning från Försäkringskassan 17 kap 1 § AFL och andra myndigheter

Socialtjänsten kan återsöka pengar från Försäkringskassan när Försäkringskassan beviljar och utbetalar en socialförsäkringsförmån retroaktivt. Förutsättningen är att socialtjänsten har utbetalat ekonomiskt bistånd för samma period som Försäkringskassans beslut avser. Lagstöd för detta återfinns i 17 kap. 1 § 2 stycket AFL.

En förutsättning för att biståndet ska kunna återansöka är att det har beviljats utan villkor om återbetalning.

Socialtjänsten kan även återsöka retroaktiv ersättning från Pensionsmyndigheten om försörjningsstöd har beviljats i avvaktan på beslut från Pensionsmyndigheten.

21 BILAGOR

21.1 Sommar- och julklappspeng

Under sommarlov respektive jullov kan man som förälder ansöka om bistånd utöver normen för att ekonomin ska räcka till något extra under dessa perioder. Det extra biståndet kan beviljas till barn mellan 0 – 17 år. Biståndet beviljas under förutsättning att hushållet i övrigt är berättigade till ekonomiskt bistånd för aktuell månad. Familjen ska ha uppburit ekonomiskt bistånd 6 månader bakåt från ansökningstillfället samt bedömas ha fortsatt behov av ekonomiskt bistånd kommande månad. Det extra biståndet betalas inte ut per automatik utan man måste som förälder inkomma med ansökan i samband med respektive lov.

Ansökan för sommarens extra bistånd kan göras från och med månadsansökan för juni fram till augusti.

Ansökan för julens extra bistånd kan göras med december månads ansökan och betalas då ut innan jul.

Sommarpengen/julpengen beviljas till hushåll med barn som bor:

- heltid med 1 % av prisbasbeloppet per barn.
- växelvis med 0,5 % av prisbasbeloppet per barn. Biståndet kan alltså beviljas till både de hushåll där barnet bor under förutsättning att båda hushållen uppfyller kraven i övrigt för att beviljas biståndet.
- umgängesbarn med 0,25 % av prisbasbeloppet per barn.

21.2 Högsta godtagbara hyres- och elkostnad

HUSHÅLSEL 2025 2026

Ekonomiskt bistånd beviljas till faktiska skäligena kostnader för hushållsel. Beloppets skälighet bedöms utifrån hushållets storlek. Till grund för bedömningen ligger Konsumentverkets beräkning för hushållskostnader för 2025. 2026

1 person	380 400 kr
2 personer	510 530 kr
3 personer	670 700 kr
4 personer	830 870 kr
5 personer	960 1010 kr
6 personer	1 090 1150 kr
7 personer	1 220 1280 kr

Beloppen gäller per månad och för boende i lägenhet. För bedömning av kostnad för hushållsel i andra typer av bostad görs en individuell prövning. Vid inneboende delas elkostnaden med antalet boende i bostaden såvida inte elkostnaden ingår i hyreskontraktet.

HÖGSTA GODTAGBARA HYRESKOSTNAD 2025 2026

Beloppen är beräknade utifrån det allmännyttiga bostadsföretaget Salabostäders målhyror per januari 2025-2026 Ett medelvärde är framtaget utifrån dessa siffror där hyreskostnad och storlek på lägenhet har tagits i beaktning.

Bedömningen av högsta godtagbara hyreskostnad utgår även från vad en låginkomsttagare på orten har möjlighet att kosta på sig.

1-2 vuxna	6 000 6230kr
1-2 vuxna + 1 barn	7 200 7470kr
1-2 vuxna + 2 barn	8 000 8300kr
1-2 vuxna + 3 barn	9 800 10160kr
1-2 vuxna + 4 barn eller fler	10 700 11100 kr

VÄGLEDANDE SOCIALBIDRAGSNORM fr o m 2026-01-01

Budgetposternas storlek i kronor per månad, prisbasbelopp 59 200 kr

Personliga kostnader

	Ensam- stående	Sam- boende	Personliga kostnader per hemmavarande barn och skolungdomar i kronor							
			0 år	1-2 år	3 år	4-6 år	7-10 år	11-14 år	15-18 år	19-20 år
Livsmedel	2535	4 276	1 336	1 480	1 483	1 750	2 035	2 355	2 783	2 796
Kläder/skor	625	1 217	456	600	625	640	695	745	772	793
Fritid/lek	463	923	190	320	317	435	835	975	1 010	1 016
Hygien (personlig)	317	684	673	570	205	145	163	220	300	300
Barn- & ungdomsförsäkr.			85	90	90	90	92	95	95	95
SUMMA personl kostn	3 940	7 100	2 740	3 060	2 720	3 060	3 820	4 390	4 960	5000

Gemensamma hushållskostnader

	ANTAL MEDLEMMAR I HUSHÅLLET						
	1 pers	2 pers	3 pers	4 pers	5 pers	6 pers	7 pers
Förbrukningsvaror, dagstidning, telefon.	1 280	1 410	1 790	2 030	2 330	2 640	2 830
SUMMA gemens. kostn.	1 280	1 410	1 790	2 030	2 330	2 640	2 830

För hushåll med fler än 7 personer lägg till 190 kr för varje ytterligare hushållsmedlem.

Konsumentverkets konsumtions- och prisundersökningar och delas upp på olika hushållstyper och åldersintervaller. Följande poster ingår i riksnormen vid beräkningarna:

- **Livsmedel**

Utgångspunkt är en näringsmässigt fullvärdig och varierad kost. Det förutsätts att all mat tillreds hemma. För ensamhushåll beräknas en något högre kostnad med hänsyn till att det kan bli dyrare med små förpackningar.

- **Kläder och skor**

Kostnadsberäkningen täcker det vardagliga klädbehovet för hela året samt skoreparationer och tillbehör som väska, armbandsur och paraply samt viss kemptvätt. Ryggsäckar för barn och skolungdomar ingår.

- **Lek och fritid**

Avser aktiviteter som det är rimligt att alla får möjlighet till t ex cykel, skridskor eller liknande. Aktiviteter gäller både inomhus och utomhus, viss motion och kultur.

- **Barn och ungdomsförsäkring**

Denna post ingår bara i normen för barn och ungdomar.

- **Hälsa och hygien**

Avser kostnader för den personliga hygien, t ex tvål, tandkräm, blöjor, mensskydd och hårklippning m.m. Även produkter som till exempel plåster och solskyddskrämer ingår. Kostnad för receptbelagt preventivmedel ingår inte.

- **Förbrukningsvaror, dagstidning samt telefon**

Här ingår kostnader för rengöring, skötsel och vård av bostaden, klädvård samt disk- och tvättmedel, glödlampor, skokräm och dammsugarpåsar m.m. Kostnad för dagstidning avser helårsprenumeration på en daglig tidning och telefon avser samtals-/abonnemangskostnad samt kostnad för telefon. Att dessa poster är medtagna betyder inte att man måste köpa t ex en dagstidning, man avgör själv vad man använder pengarna till. Däremot kan man inte beviljas extra för ansökan av något som ingår i posterna för riksnormen.

Social- och arbetsmarknadskontoret
Marina Dickfors
Social- och arbetsmarknadschef

MISSIV

Sammanträdesdagar 2026

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Social- och arbetsmarknadsnämnden beslutar om sammanträdesdagarna för år 2026.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att godkänna sammanträdesdagar för år 2026 enligt förslag i bilaga.

Bilagor:

- 1 Sammanträdesdagar 2026

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utesluta någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Social- och arbetsmarknadskontoret
Marina Dickfors
T.F Social- och arbetsmarknadschef

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Sammanträdesdagar 2026

2026-01-19

2026-02-09

2026-03-16

2026-04-16

2026-05-18

2026-06-15

2026-08-24

2026-09-14

2026-10-19

2026-11-16

2026-12-14